

Finanstilsynet
Århusgade 110
2100 København Ø

Anmeldelse af teknisk grundlag mv.

I henhold til § 20, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed skal det tekniske grundlag mv. samt ændringer heri anmeldes til Finanstilsynet. Det skal anmeldes senest samtidig med, at grundlaget mv. tages i anvendelse. I denne anmeldelse forstås ved forsikringsselskaber: livsforsikringsaktieselskaber, tværgående pensionskasser og filialer af udenlandske selskaber, der har tilladelse til at drive livsforsikringsvirksomhed efter § 11 i lov om finansiel virksomhed.

Brevdato

6. marts 2013

Forsikringsselskabets navn

Lægernes Pensionskasse

Overskrift

Forsikringsselskabet angiver en præcis og sigende titel på anmeldelsen.

Markedsværdigrundlag til anvendelse fra og med ultimo 2012 – uændret invaliditet, ændrede gebyrer og uændret administrationsfradrag og rettelser til anmeldelse af dødelighed og levetidsforbedring af 28. december 2012.

Resume

Resuméet skal give et fyldestgørende billede af anmeldelsen.

Der anmeldes uændret invaliditet i markedsværdigrundlaget MV2012, der anvendes fra og med ultimo 2012. Gebyrer er nedsat i forhold til det hidtil anvendte markedsværdigrundlag MV2011, og der anmeldes uændret administrationsfradrag. Endvidere rettes nogle mindre fejl i anmeldelsen af 28. december 2012 af dødelighed, levetidsforbedring og risikotillæg, og den udførte levetidsanalyse vedlægges som bilag.

Lovgrundlaget

Det angives, hvilket/hvilke nr. i § 20, stk. 1, anmeldelsen vedrører.

Anmeldelsen vedrører § 20, stk. 1, nr. 6

Ikrafttrædelse

Dato for ikrafttrædelse angives.

Reglerne for opgørelse til markedsværdi og det anmeldte markedsværdigrundlag tages i anvendelse ultimo 2012, således at det anvendes til opgørelse af pensionshensættelserne i Årsrapport 2012.

Ændrer følgende tidligere anmeldte forhold

Forsikringsselskabet angiver, hvilken tidligere anmeldelse eller anmeldelser nuværende anmeldelse ophæver eller ændrer.

Denne anmeldelse ændrer anmeldelse af 9. marts 2012 og 28. december 2012.

Anmeldelsens indhold med matematisk beskrivelse og gennemgang

Anmeldelsens indhold med analyser, beregninger mv. på en så klar og præcis form, at de uden videre kan danne basis for en kyndig aktuars kontrolberegninger. Det skal oplyses, hvilken forsikringsklasse det anmeldte vedrører.

Det anmeldte vedrører forsikringsklasse I og afdelingerne LPUA, LP, LR og LE (Lægernes Enkekasse).

I formelen for levetidsforbedringen i det bedst mulige skøn over dødeligheden i markedsværdigrundlaget, som er anmeldt 28. december 2012, ændres eksponenten, så t regnes i hele år, som udtryk for at dødeligheden ikke ændres i løbet af året.

Herefter lyder afsnit 25.1.2 i teknisk grundlag for afdeling LP og afsnit 21.1.2 i teknisk grundlag for afdeling LPUA som følger:

”Bedste skøn over de involverede forsikringsrisici

Som de bedst mulige skøn over de involverede forsikringsrisici anvendes 1. ordensforudsætningerne med undtagelse af dødelighed og invaliditet.

Som bedst mulige skøn over dødeligheden anvendes Finanstilsynets modeldødelighed justeret med et risikotillæg:

$$\mu^k(x, t) = \exp(\beta_1^k r_1(x) + \beta_2^k r_2(x) + \beta_3^k r_3(x)) \mu^{FT,k}(x, t) (1 - \text{risikotillæg})$$

Hvor k er køn, x er alder til tid t , og hvor $\mu^{FT,k}(x, t)$ angiver Finanstilsynets benchmark for den observerede nuværende dødelighed og er givet ved:

$$\mu^{FT,k}(x, t) = \mu^{FT}(x, \text{refår}) (1 - R^k(x))^{[t] - \text{refår}}$$

Her er $R^k(x)$ Finanstilsynets benchmark for levetidsforbedringer, som opdateres årligt og kan findes på Finanstilsynets hjemmeside. Variablen *refår* angiver observationsåret for de benchmarkdødeligheder, som man anvender. I eksponenten er angivet tid t i hele år som udtryk for, at dødeligheden ikke ændres i løbet af året.

Parametrene β_1^k , β_2^k og β_3^k estimeres i forbindelse med den årlige levetidsanalyse af den observerede dødelighed. Funktionerne $r_1(x)$, $r_2(x)$ og $r_3(x)$ er regressorer og er givet ved:

$$r_m(x) = \begin{cases} 1 & , \text{for } x < x_{m-1} \\ \frac{x_m - x}{x_m - x_{m-1}} & , \text{for } x_{m-1} < x < x_m \\ 0 & , \text{for } x \geq x_m \end{cases}$$

hvor $m = 1, 2, 3$ og $(x_0, x_1, x_2, x_3) = (40, 60, 80, 100)$.

Dødeligheden er dermed fastsat på sådan en måde, at der er inkluderet et risikotillæg, jf. ovennævnte bekendtgørelse, bilag 1, punkt 54, som tager højde for usikkerheden i fastsættelse af dødeligheden i pensionskassens bestand, det vil sige den ikke-systematiske del af levetidsrisikoen.

Det bedst mulige skøn over dødeligheden tager dermed højde for de fremtidige levetidsforbedringer og et risikotillæg.

Som bedst mulige skøn over invaliditeten anvendes en Gompertz-Makeham funktion, hvor udgangspunktet er 1. ordens-invaliditeten, men hvor konstanterne er tilrettet ud fra opgørelser af den observerede invaliditet fratrukket reaktiveringer hos medlemmerne gennem de seneste år på en sådan måde, at der er inkluderet et risikotillæg, jf. ovennævnte bekendtgørelse, bilag 1, punkt 54.

De aktuelle skøn anmeldes til Finanstilsynet efter reglerne for anmeldelse af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed.”

Afsnit 14.1.2 i teknisk grundlag for afdeling LR og afsnit 14.1.2 i teknisk grundlag for afdeling LE lyder som følger efter rettelsen:

”Bedste skøn over de involverede forsikringsrisici

Som bedst mulige skøn over dødeligheden anvendes Finanstilsynets modeldødelighed justeret med et risikotillæg:

$$\mu^k(x, t) = \exp(\beta_1^k r_1(x) + \beta_2^k r_2(x) + \beta_3^k r_3(x)) \mu^{FT,k}(x, t) (1 - \text{risikotillæg})$$

Hvor k er køn, x er alder til tid t , og hvor $\mu^{FT,k}(x, t)$ angiver Finanstilsynets benchmark for den observerede nuværende dødelighed og er givet ved:

$$\mu^{FT,k}(x, t) = \mu^{FT}(x, \text{refår}) (1 - R^k(x))^{|t| - \text{refår}}$$

Her er $R^k(x)$ Finanstilsynets benchmark for levetidsforbedringer, som opdateres årligt og kan findes på Finanstilsynets hjemmeside. Variablen *refår* angiver observationsåret for de benchmarkdødeligheder, som man anvender. I eksponenten er angivet tid t i hele år som udtryk for, at dødeligheden ikke ændres i løbet af året.

Parametrene β_1^k , β_2^k og β_3^k estimeres i forbindelse med den årlige levetidsanalyse af den observerede dødelighed. Funktionerne $r_1(x)$, $r_2(x)$ og $r_3(x)$ er regressorer og er givet ved:

$$r_m(x) = \begin{cases} 1 & , \text{for } x < x_{m-1} \\ \frac{x_m - x}{x_m - x_{m-1}} & , \text{for } x_{m-1} < x < x_m \\ 0 & , \text{for } x \geq x_m \end{cases}$$

hvor $m = 1, 2, 3$ og $(x_0, x_1, x_2, x_3) = (40, 60, 80, 100)$.

Dødeligheden er dermed fastsat på sådan en måde, at der er inkluderet et risikotillæg, jf. ovennævnte bekendtgørelse, bilag 1, punkt 54, som tager højde for usikkerheden i fastsættelse af dødeligheden i pensionskassens bestand, det vil sige den ikke-systematiske del af levetidsrisikoen.

Det bedst mulige skøn over dødeligheden tager dermed højde for de fremtidige levetidsforbedringer og et risikotillæg.

De aktuelle skøn anmeldes til Finanstilsynet efter reglerne for anmeldelse af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed.”

I Bilag 2-5 til anmeldelsen fremgår de ændrede afsnit af teknisk grundlag for afdeling LP, LPUA, LR og LE i deres fulde længde og med ændringsskrift, så ændringerne tydeligt fremgår.

De nævnte parametre i markedsværdiopgørelserne, jf. afsnit 21 i teknisk grundlag for afdeling LPUA, afsnit 25 i teknisk grundlag for afdeling LP, afsnit 14 i teknisk grundlag for afdeling LR og afsnit 14 i teknisk grundlag for afdeling LE fastsættes ultimo 2012 som følger:

Det bedst mulige skøn over dødeligheden i markedsværdigrundlaget MV2012 til anvendelse fra og med ultimo 2012 fastsættes i henhold til ovennævnte regler i teknisk grundlag for afdeling LPUA, LP, LR og LE til følgende:

$$\begin{aligned}\mu^k(x, t) &= \mu_{id}^k(x, t) \\ &= \exp(\beta_1^k r_1(x) + \beta_2^k r_2(x) + \beta_3^k r_3(x)) \mu^{FT,k}(x, t) (1 - \text{risikotillæg})\end{aligned}$$

hvor $\mu^{FT,k}(x, t)$ angiver Finanstilsynets benchmark for den observerede nuværende dødelighed og er givet ved:

$$\mu^{FT,k}(x, t) = \mu^{FT}(x, 2011) (1 - R^k(x))^{[t]-2011,5}$$

Og hvor følgende β -værdier, som er fundet i levetidsanalysen, anvendes:

Parameter	Mænd	Kvinder
β_1	-1,0923	0
β_2	-0,1922	0
β_3	-0,1737	0

Mændenes dødelighed er dermed forskellig fra benchmarkdødeligheden for alle aldre, mens kvindernes dødelighed må antages at følge benchmarkdødeligheden.”

I forhold til anmeldelsen af 28. december 2012 er der rettet, så det fremgår, at t regnes i hele år, og referenceåret er rettet fra 2011 til 2011,5, så det fremgår, at der fx ultimo 2012=primo 2013 regnes med 1,5 års levetidsforbedring i forhold til den estimerede modeldødelighed, da vi antager, at Finanstilsynets opdaterede benchmark gælder medio 2011.

Efterfølgende i anmeldelsen af 28. december 2012 er risikotillægget angivet, men sidste decimal er forkert, idet risikotillægget er angivet til 3,64608 pct., hvor der skulle have stået 3,64609 pct.

Det rettede afsnit om risikotillægget lyder:

”Risikotillægget udgør 3,64609 pct. og er fastsat ud fra principperne i notatet ”Solvency 2: Longevity Stress and the Danish Longevity Benchmark.” af 18. september 2012 fra Den Danske Aktuarforening. Af hensyn til at kunne beregne markedsværdierne ud fra én dødelighed, beregnes den ikke-systematiske del af levetidsrisikoen ud fra risikotillægget og modeldødeligheden, hvor den i ovennævnte notat beregnes ud fra risikotillægget og en stressest modeldødelighed. Den resterende del af levetidsrisikoen vil indgå i fastsættelsen af pensionskassens individuelle solvensbehov.”

Den anvendte invaliditet i markedsværdigrundlaget i afdeling LPUA og LP er uændret:

Mænd:

$$\mu_x^{ai} = 0,6 \cdot (0,0004 + 10^{(4,54-10)+0,060x})$$

Kvinder:

$$\mu_y^{ai} = 0,6 \cdot (0,0010 + 10^{(4,71609-10)+0,060y})$$

For de øvrige biometriske parametre anvendes fortsat samme værdier på markedsværdigrundlaget som på 1. ordens grundlaget.

Som skøn over gebyrerne anvendes fortsat 2. ordens gebyrer. I forhold til gebyrerne i MV2011 er de nedsat i afdeling LP, dog ikke det nye Færø-gebyr der er indført med virkning fra 1. juli 2012, jf. anmeldelse af 28. december 2012. Gebyrerne er uændrede i afdeling LPUA og LR:

$$\text{Gebyr}_{\text{evt}}^{\text{LPUA}} = 216 \text{ kr.}, \text{Gebyr}_{\text{ops}}^{\text{LPUA}} = 216 \text{ kr.}, \text{Gebyr}_{\text{akt}}^{\text{LPUA}} = 336 \text{ kr.}$$

$$\text{Gebyr}_{\text{evt}}^{\text{LP}} = 240 \text{ kr.}, \text{Gebyr}_{\text{ops}}^{\text{LP}} = 192 \text{ kr.}, \text{Gebyr}_{\text{akt}}^{\text{LP}} = 300 \text{ kr.}$$

$$\text{Gebyr}_{\text{evt}}^{\text{LR}} = 72 \text{ kr.}, \text{Gebyr}_{\text{akt}}^{\text{LR}} = 72 \text{ kr.}, \text{Gebyr}_{\text{indskud}}^{\text{LR}} = 750 \text{ kr.}$$

$$\text{Gebyr}_{\text{evt}}^{\text{Færø}} = 288 \text{ kr.}, \text{Gebyr}_{\text{akt}}^{\text{Færø}} = 288 \text{ kr.}$$

Satsen for administrationsfradrag i afdeling LP er uændret 1,5 pct.

-Redegørelse for de juridiske konsekvenser for forsikringstagerne

Forsikringsselskabet angiver de juridiske konsekvenser for forsikringstagerne. Er der ingen konsekvenser, anføres dette.

Ingen.

Redegørelse for de økonomiske konsekvenser for forsikringstagerne

Forsikringsselskabet angiver de økonomiske konsekvenser for forsikringstagerne. Er der ingen konsekvenser, anføres dette. Hvis anmeldelsen vedrører § 20, stk. 1, nr. 1 – 5, i lov om finansiel virksomhed skal der endvidere redegøres for at de anmeldte forhold er betryggende og rimelige. Redegørelsen skal endvidere overholde kravene i § 3.

Af tabel 1 fremgår merhensættelserne som følge af den ændrede markedsværdidødelighed og levetidsforbedring og det ændrede risikotillæg. Negative beløb i tabel 1 er udtryk for, at ændringen medfører et fald i den pågældende markedsværdistørrelse. Dødelighed i udgangspunktet er sat ned for mændene og forhøjet for kvinder. Levetidsforbedringen er stort set uændret for mændene og forhøjet lidt for kvinderne. Samlet giver ændringerne typisk lidt lavere

garanterede ydelser og lidt større bonuspotentialer, undtagen for grupper, hvor mændene har stor vægt, det vil sige i LPUA og i gruppen LP 0,5 pct. B II, som omfatter de ældste ordninger, der omtegnede 1. maj 2012. Men der er tale om små ændringer. Selvom værdien af den forventede fremtidige bonus til forsikringstagerne i form bonuspotentiale på fremtidige medlemsbidrag og hvilende pensioner ændres lidt som følge af den ændrede dødelighed og levetidsforlængelse, er der dog reelt ingen økonomiske konsekvenser for forsikringstagerne, da rentebonus mere afhænger af det kollektive bonuspotentiale.

Tabel 1. Skønnet merhensættelse ultimo 2012 som følge af ændret MV-dødelighed, mio. kr.

Kontorentegruppe	Garanterede ydelser	Garanterede fripolicy-ydelser	Bonuspotentiale på fripolicyydelser	Bonuspotentiale på fremtidige medlemsbidrag	Markeds-værdi
LPUA 4 pct. D	16	16	-14	0	2
LPUA 0,5 pct. fra 4 pct. D	4	4	-8	0	-3
LP 3,5 pct. D	-11	-11	0	0	-11
LP 0,5 pct. fra 3,5 pct. D	-1	-1	0	0	-1
LP 3,5 pct. C	-13	-11	0	0	-13
LP 0,5 pct. fra 3,5 pct. C	-3	-2	0	4	1
LP 3,5 pct. B	0	0	0	0	0
LP 0,5 pct. fra 3,5 pct. B	0	0	0	0	0
LP 3 pct. C	-2	-2	0	0	-2
LP 0,5 pct. fra 3 pct. C	-1	0	1	1	1
LP 3 pct. B	0	0	0	0	0
LP 0,5 pct. fra 3 pct. B	0	0	0	0	0
LP 3 pct. unisex C	-2	-1	0	0	-2
LP 0,5 pct. fra 3 pct. unisex C	0	0	0	1	1
LP 3 pct. unisex B	0	0	0	0	0
LP 0,5 pct. fra 3 pct. unisex B	0	0	0	0	0
LP 0,5 pct. B	-48	-40	40	9	0
LP 0,5 pct. B II	30	34	-33	4	0
LP 0,5 pct. unisex B	-118	-32	32	85	0
LP 0,5 pct. unisex B II	-3	-2	2	1	0
LR B	0	0	0	0	0
LE D	1	1	0	0	1
I alt	-150	-46	20	105	-25

Af tabel 2 fremgår et skøn over merhensættelserne som følge af de nedsatte gebyrer i afdeling LP. Som det fremgår, falder de garanterede ydelser med ca. 20 mio. kr., mens bonuspotentialet af fremtidige medlemsbidrag stiger med ca. 17 mio. kr. Samlet set falder markedsværdien med 3 mio. kr. For forsikringstagerne har ændringerne den betydning, at der forventes at gå mindre af bonus til administration. Det afspejler sig allerede for 2013, hvor 2. ordenssatserne for gebyrerne også er ændret og svarer til satserne i MV 2012.

Tabel 2. Skønnet merhensættelse ultimo 2012 pga. ændrede gebyrer, mio. kr.

Kontorentegruppe	Garanterede ydelser	Garanterede fripolice-ydelser	Bonuspotentiale på fremtidige medlemsbidrag	Bonuspotentiale på hvilende pensioner (før forbrug)	Total
LPUA 4 pct. D	0	0	0	0	0
LPUA 0,5 pct. fra 4 pct. D	0	0	0	0	0
LP 3,5 pct. D	-1	-1	0	0	-1
LP 0,5 pct. fra 3,5 pct. D	-1	-1	0	0	-1
LP 3,5 pct. C	0	0	0	0	0
LP 0,5 pct. fra 3,5 pct. C	0	0	0	0	0
LP 3,5 pct. B	0	0	0	0	0
LP 0,5 pct. fra 3,5 pct. B	0	0	0	0	0
LP 3 pct. C	0	0	0	0	0
LP 0,5 pct. fra 3 pct. C	0	0	0	0	0
LP 3 pct. B	0	0	0	0	0
LP 0,5 pct. fra 3 pct. B	0	0	0	0	0
LP 3 pct. unisex C	0	0	0	0	0
LP 0,5 pct. fra 3 pct. unisex C	0	0	0	0	0
LP 3 pct. unisex B	0	0	0	0	0
LP 0,5 pct. fra 3 pct. unisex B	0	0	0	0	0
LP 0,5 pct. B	0	0	0	0	0
LP 0,5 pct. B II	-7	-7	7	0	0
LP 0,5 pct. unisex B	-10	-10	10	0	0
LP 0,5 pct. unisex B II	0	0	0	0	0
LR B	0	0	0	0	0
LE D	0	0	0	0	0
I alt	-20	-20	17	0	-3

Redegørelse for de juridiske konsekvenser for forsikringselskabet

Forsikringselskabet angiver de juridiske konsekvenser for forsikringselskabet. Er der ingen konsekvenser, anføres dette. Kan alternativt anføres i "Redegørelse i henhold til § 4 stk. 4."

Ingen

Redegørelse for de økonomiske og aktuariemæssige konsekvenser for forsikringselskabet

Forsikringselskabet angiver de økonomiske og aktuariemæssige konsekvenser for forsikringselskabet. Er der ingen konsekvenser, anføres dette. Kan alternativt anføres i "Redegørelse i henhold til § 4 stk. 4."

Pensionskassen er i forbindelse med den senest udførte levetidsanalyse, der vedlægges som bilag 1, gået bort fra at anvende udglattede dødeligheder i markedsværdigrundlaget, og anvender nu den modeldødelighed, der fås i levetidsanalysen justeret med et risikotillæg.

Ændringen af risikotillægget vedr. dødelighed er indeholdt i tabel 1. I anmeldelse af 28. december 2012 er angivet et skøn over risikotillæggets beløbsmæssige størrelse beregnet ud fra ultimo november 2012. I tabel 3 er opdaterede beregninger ud fra ultimo 2012. Det hidtidige risikotillæg på dødeligheden, som bestod i en 2 måneders aldersforskydning, havde en lidt mindre effekt, men der er ikke foretaget beregninger med dette ultimo 2012.

Som det fremgår af tabel 1 ovenfor har ændringerne i dødelighed, levetidsforbedring og risikotillæg i markedsværdigrundlaget kun en meget lille effekt på markedsværdien af pensionshensættelserne.

Af tabel 3 fremgår et skøn over risikotillægget beregnet ultimo november 2012.

Kontorentegruppe	Garanterede ydelser	Garanterede fripolice-ydelser	Bonuspotentiale på fremtidige medlemsbidrag	Bonuspotentiale på hvilende pensioner (før forbrug)	Total
LPUA 4 pct. D	42	42	0	0	42
LPUA 0,5 pct. fra 4 pct. D	5	5	-1	0	4
LP 3,5 pct. D	16	15	0	0	16
LP 0,5 pct. fra 3,5 pct. D	1	1	0	0	1
LP 3,5 pct. C	15	12	0	0	15
LP 0,5 pct. fra 3,5 pct. C	4	3	0	-3	1
LP 3,5 pct. B	0	0	0	0	0
LP 0,5 pct. fra 3,5 pct. B	0	0	0	0	0
LP 3 pct. C	2	1	0	0	1
LP 0,5 pct. fra 3 pct. C	1	0	0	0	0
LP 3 pct. B	0	0	0	0	0
LP 0,5 pct. fra 3 pct. B	0	0	0	0	0
LP 3 pct. unisex C	1	0	0	0	1
LP 0,5 pct. fra 3 pct. unisex C	0	0	0	0	0
LP 3 pct. unisex B	0	0	0	0	0
LP 0,5 pct. fra 3 pct. unisex B	0	0	0	0	0
LP 0,5 pct. B	67	47	-47	-21	0
LP 0,5 pct. B II	233	215	-215	-18	0
LP 0,5 pct. unisex B	67	16	-16	-51	0
LP 0,5 pct. unisex B II	2	1	-1	-1	0
LR B	0	0	0	0	0
LE D	0	0	0	0	0
I alt	456	360	-281	-95	81

Af tabel 4 og 5 fremgår de beregnede restlevetider i det gamle markedsværdi grundlag og det nye. Restlevetiderne er beregnet uden risikotillæg.

Alder	MV 2011 (uden aldersforskydning)			Modeldødelighed		
	2012	2020	2050	2012	2020	2050
20	67,84	68,37	70,08	67,71	68,22	69,80
40	46,49	47,09	49,03	46,42	47,01	48,87
60	25,62	26,19	28,14	25,61	26,23	28,20
80	8,57	8,85	9,87	8,76	9,00	9,86

Tabel 5. Kvinder - Restlevetider angivet i år

Alder	MV 2011					
	(uden aldersforskydning)			Modeldødelighed		
	2012	2020	2050	2012	2020	2050
20	69,01	69,49	71,24	68,11	68,65	70,46
40	48,45	48,90	50,56	46,98	47,54	49,43
60	28,01	28,43	29,98	26,87	27,33	28,97
80	9,89	10,19	11,31	10,14	10,45	11,58

Det ses af tabel 4 og 5, at modeldødeligheden giver stort set uændrede restlevetider for mændene, og typisk 1 års lavere restlevetider for kvinderne undtagen i de ældste aldre, hvor modeldødeligheden giver lidt højere restlevetid.

Den relativt store ændring for kvindernes vedkommende skyldes, at levetidsanalysen udføres på hele bestanden, det vil sige både medlemmer og ægtefællepensionister, hvor pensionskassen hidtil har udglattet dødeligheden alene på baggrund af medlemmernes dødelighed. Da der er et betydeligt antal ægtefællepensionister i de ældre aldersgrupper hos kvinderne, påvirker disse udfaldet af levetidsanalysen. Levetidsanalysen vil blive udført hvert år, og en eventuel effekt som følge af flere kvindelige medlemmer i de ældre aldre vil dermed indgå i den årlige opdatering af modeldødeligheden.

Markedsværdien af pensionshensættelserne er i bilag 1 beregnet også med Finanstilsynets benchmark. Disse beregninger er dog uden risikotillæg. I tabel 6 fremgår forskellen på markedsværdierne beregnet med den anmeldte dødelighed og med Finanstilsynets benchmark tillagt effekten af risikotillægget. Det ses, at de garanterede ydelser er 970 mio. kr. større, end hvis benchmark var brugt for både kvinder og mænd. Når der også er forskel for kvinderne vedkommende, skyldes det, at en del medlemmer har tilknyttet kollektiv ægtefællepension, hvor det er forudsat, at ægtefællen er en mand.

Tabel 6. Forskelle i markedsværdi mellem modeldødelighed og benchmark ultimo 2012, mio. kr.

	Garanterede ydelser	Bonus-potentiale på fripolice-ydelser	Bonuspotentiale på fremtidige præmier	Markedsværdi	Pct.
Mænd	932	-706	-79	146	0,43
Kvinder	38	-21	-13	4	0,02
I alt	970	-727	-93	150	0,28

Som det fremgår af tabel 2 har de ændrede gebyrer stort set ingen effekt på markedsværdihensættelserne.

Navn

Angivelse af navn

Niels Lihn Jørgensen

Dato og underskrift

6/3 2013

Navn
Angivelse af navn

Gyrithe Juel Grindsted

Dato og underskrift

6/3-2013 *Gyrithe Juel Grindsted*

Navn
Angivelse af navn

Dato og underskrift

21.0.0. Fordeling af resultat og bonusregler

21.0.0. Fordeling af resultat

Årets realiserede resultat er summen af risiko-, omkostnings- og rentegruppernes realiserede resultater.

Risikogrupperne i aAfdeling LP fremgår af ~~har 5 risikogrupper, jf.~~ afsnit 21.2.0. Det realiserede resultat for hver risikogruppe, der opgøres som resultatet efter risikobonus og før betaling af egenkapitalens risikoforrentning, beregnes som de i perioden bogførte betalte 2. ordens risikopræmier fratrukket dels de i perioden bogførte skader hørende til pensionsordninger i gruppen inklusiv ændringer i tekniske reserver såsom RBNS, IBNR og erstatningshensættelser, herunder RBNS og IBNR bortset fra ændringer i den del af erstatningshensættelserne, der alene vedrører forfaldne ikke-udbetalte pensionsydelser, og dels den ændring i administrationshensættelsen, som ovennævnte risikoresultat giver anledning til (det vil sige 1 pct. af ovennævnte risikopræmier fratrukket de bogførte skader inklusiv ændringer i tekniske reserver). Resultatet af genforsikring for hver risikogruppe indregnes i risikoresultatet. Gruppens realiserede resultat før risikobonus fremkommer ved at korrigere resultatet efter risikobonus med den i perioden udloddede risikobonus.

Afdeling LP udgør samlet en omkostningsgruppe, jf. afsnit 21.2.0. Det realiserede resultat for omkostningsgruppen, der opgøres som resultatet efter omkostningsbonus og før betaling af egenkapitalens risikoforrentning, beregnes for pensionsordningerne hørende til i gruppen som:

- de i perioden bogførte betalte 2. ordens omkostningsdækkende fradrag, herunder gebyrer
- de i perioden bogførte forsikringsmæssige administrationsomkostninger
- den i perioden bogførte pensionsbonus
- ændringen i administrationshensættelsen (på 1 pct. der er indeholdt i den retrospektive hensættelse), der ikke skyldes den tilskrevne forrentning eller risikoresultatet.

Pensionsbonus fratrækkes ved beregning af omkostningsresultatet, da pensionsbonus betragtes som udbetaling af andel af administrationshensættelsen til fx dækning af gebyrer.

Gruppens realiserede resultat før omkostningsbonus fremkommer ved at korrigere resultatet efter omkostningsbonus med den i perioden udloddede omkostningsbonus.

Rentegrupperne i aAfdeling LP fremgår af ~~har 9 rentegrupper, jf.~~ afsnit 21.2.0. Renteresultatet for hver rentegruppe består af summen af renteresultaterne for de underliggende kontorentegrupper. Der er i alt 16 kKontorentegrupperne fremgår også af afsnit 21.2.0. Renteresultatet for hver af disse kontorentegrupper (se afsnit

21.2.0) opgøres som:

- Pensionsteknisk resultat
- + overført investeringsafkast
- + pensionsafkastskat
- + tilskrivning af bonus
- + ændring i kollektivt bonuspotentiale
- + ændring i bonuspotentiale på fripolicydelser, som er foretaget jf. afsnit 25.2.10
- + ændringer i den del af erstatningshensættelserne, der alene vedrører forfaldne ikke-udbetalte pensionsydelse
- risikoresultatet (efter bonus)
- omkostningsresultatet (efter bonus)

Det realiserede renteresultat for kontorentegrupperne, dog ikke medregnet ændringer i kollektivt bonuspotentiale eller ændringer i bonuspotentiale på fripolicydelser, som er foretaget jf. afsnit 25.2.10, kontribueres månedligt inden for hver kontorentegruppe.

Efter kontributionen kan det realiserede renteresultat for hver kontorentegruppe, jf. ovenstående, og dermed også det samlede realiserede renteresultat opgøres.

Det samlede realiserede resultat fremgår af en note til regnskabet.

Det samlede afkast for afdeling LP består af afkastet for

- Renteafdækningsaktiverne (Renteafd(.)), hvis formål er at afdække renterisikoen. Kontorentegrupper med samme grundlagsrente deler renteafdækningsaktiver
- Afdækningsaktiverne (Afd(.)), hvis formål er mere generelt at nedbringe investeringsrisikoen, og som deles enten på gruppeniveau (dvs. alle kontorentegrupper i LP), på garanteret/betinget garanteret niveau (dvs. på kontorentegrupper med garanterede ordninger eller kontorentegrupper med ordninger med betinget garanti), på grundlagsrente-niveau (dvs. alle kontorentegrupper med samme grundlagsrente) eller er tilknyttet en enkelt kontorentegruppe. Betegnelsen afdækningsaktiver er her en bred betegnelse, som kan omfatte ikke alene egentlige aktieafdækninger, men også investeringer i fx obligationer
- Investeringsaktiverne

Kontorentegrupper med samme grundlagsrente kan indgå i et afdækningsfællesskab, en såkaldt udjævningsgruppe. Afdeling LP har 3 udjævningsgrupper, jf. afsnit 21.2.0.

Som fordelingsnøgle bruges i det følgende betegnelsen markedsværdi primo måneden. Herved forstås for kontorentegruppe i (MV(i)) markedsværdien inklusive kollektivt bonuspotentiale (KB(i)) (med andel af kollektive bonuspotentialer fra de relevante omkostnings- og risikogrupper) fratrukket markedsværdien af en eventuel renteafdækning (RenteAfd(i)) og/eller afdækning (Afd(i)), og for egenkapitalens vedkommende er det markedsværdien primo måneden reduceret for den andel, der ikke er placeret i investerings og/eller afdækningsaktiver.

Ved andelen af kollektive bonuspotentialer fra en omkostningsgruppe henholdsvis risikogruppe forstås det bidrag til det pågældende kollektive bonuspotentiale, som kontorentegruppen har bidraget med primo året reguleret for dens andel af omkostnings-/risikoresultatet frem til primo den aktuelle måned.

Afkastet fra det kollektive bonuspotentiale hørende til risiko- og omkostningsgrupperne indgår således som en del af de relevante kontorentegrupperes afkast, hvor afkastet er fordelt i forhold til, hvordan de enkelte ordninger i kontorentegrupperne har bidraget til opbygningen af det kollektive bonuspotentiale i risiko- og omkostningsgrupperne.

Fordeling af afkastet mellem udjævningsgrupperne

Udjævningsgruppe U får følgende andel af afkastet af investeringsaktiverne (Afkast(InvAkt)), idet egenkapitalen udgør sin egen udjævningsgruppe:

$$\frac{\sum_{i \in U} (MV(i) - Afd(i) - RenteAfd(i))}{\sum_{i \in LP} (MV(i) - Afd(i) - RenteAfd(i))} \text{Afkast(InvAkt)}$$

Renteafdækningsaktiverne er fordelt på udjævningsgrupperne ud fra grundlagsrenten. Afkastet for renteafdækningsaktiverne hørende til en given grundlagsrente tilfalder derfor udjævningsgruppen med samme grundlagsrente. Tilbage er at fordele afkastet fra afdækningsaktiverne. Hvis hele LP er fælles om en afdækning, bruges samme nøgle som ovenfor til at fordele afkastet. Hvis det kun er grupper med garanterede ordninger, der er fælles om en afdækning, bruges samme nøgle som ovenfor, dog summeres i nævneren kun over grupper med garanterede ordninger. Hvis en afdækning hører til én bestemt udjævningsgruppe, går hele afkastet for af denne afdækning til udjævningsgruppen. Hvis en kontorentegruppe er alene om en afdækning, går afkastet til kontorentegruppen.

Fordeling af afkastet inden for udjævningsgrupperne

Hvis der ikke er tilknyttet renteafdækningsaktiver til en udjævningsgruppe, bliver afkastet for udjævningsgruppen fordelt mellem kontorentegrupperne ud fra deres markedsværdier primo måneden inklusive kollektivt bonuspotentiale (med andel af kollektive bonuspotentialer fra de relevante omkostnings- og risikogru~~per~~) dvs. kontorentegruppe i får følgende afkast:

$$\frac{MV(i)}{\sum_{i \in U} MV(i)} \text{Afkast}(U)$$

hvor Afkast(U) angiver det samlede afkast indenfor udjævningsgruppen.

Hvis der er tilknyttet renteafdækningsaktiver til udjævningsgruppen opdeles afkastet på afkastet af investeringsaktiverne, AfkInv(U), og afkastet af afdækningsaktiverne AfkAfd(U). Afkastet af investeringsaktiverne fordeles indenfor udjæv-

ningsgruppen efter ovenstående nøgle, mens afkastet af afdækningsaktiverne fordeles efter følgende principper:

for hver kontorentegruppe indenfor udjævningsgruppen tildeles afkast svarende til ændringen i de garanterede ydelser og bonuspotentialer på fremtidige præmier, der udelukkende skyldes ændringer i diskonteringsrenten $\Delta(GY+BP)_i$, fra primo til ultimo måneden korrigeret for PAL-skat, tillagt kontorenten. PAL-korrektionen foretages ud fra kontorentegruppens PAL-sats s_i , beregnet primo året. Dvs. kontorentegruppe i får følgende afkast:

$$\Delta_{\text{Disk}}(GY+BP)_i = \frac{\Delta(GY+BP)_i - \Delta\text{Retro}_i + \Delta\text{KR}_i}{(1 - \text{PAL})}$$

Den resterende del af afkastet for udjævningsgruppe U (bemærk dette kan være negativt):

$$\text{Res}(U) = \text{AfkAfd}(U) - \sum_{i \in U} \Delta_{\text{Disk}}(GY+BP)_i$$

$$\text{AfkAfd}(U) = \sum_{i \in U} \frac{\Delta(GY+BP)_i}{(1-s_i)}$$

fordeles mellem kontorentegrupperne herefter, indenfor udjævningsgruppen; ud fra kontorentegruppernes markedsværdier primoværdierne af GY og BP , det vil sige, at kontorentegruppe i får følgende afkast fra afdækningsaktiverne:

$$\text{AfkAfd}(i) = \Delta_{\text{Disk}}(GY+BP)_i + \frac{(GY+BP)_{\text{Primo}}}{\sum_{i \in U} (GY+BP)_{\text{Primo}}} \text{Res}(U)$$

måneden inklusive kollektivt bonuspotentialer (med andel af kollektive bonuspotentialer fra de relevante omkostnings- og risikogrupper) fratrukket værdien af en eventuel rente og/eller afdækning, dvs. kontorentegruppe i får følgende afkast:

$$\frac{\Delta(GY+BP)_i}{(1-s_i)} + \frac{MV(i) + KB(i) - \text{Afd}(i) - \text{RenteAfd}(i)}{\sum_{i \in U} (MV(i) + KB(i) - \text{Afd}(i) - \text{RenteAfd}(i))} \left[\text{AfkAfd}(U) - \sum_{i \in U} \frac{\Delta(GY+BP)_i}{(1-s_i)} \right]$$

Afkastet for kontorentegrupperne i i udjævningsgruppe U er dermed givet ved:

$$\text{Afk}(i) = \Delta_{\text{Disk}}(GY+BP)_i + \frac{(GY+BP)_{\text{Primo}}}{\sum_{i \in U} (GY+BP)_{\text{Primo}}} \text{Res}(U) + \frac{MV(i)}{\sum_{i \in U} MV(i)} \text{AfkInv}(U)$$

Egenkapitalen forrentes med afkastet af de på investeringsaktiverne, den er investeret i, og afkastet af dens separate afdækninger plus en risikoforrentning RFR p.a. Investeringsafkastet og afkastet af de aktiver, den er investeret i, bliver til-

~~delt direkte, separate afdækninger bliver tildelt direkte i forbindelse med fordelingen af investeringsaktivernes afkast, mens risikoforrentningen betales af kontorentegrupperne i forbindelse med kontributionen. Egenkapitalens samlede forrentning beskattes med satsen for pensionsafkastskat PALSkat.~~

Risikoforrentningen fordeles ud på de enkelte kontorentegrupper efter hvor stor en risiko, den enkelte gruppe udgør for pensionskassen. Fordelingsnøglen for risikoforrentningen opdateres efter følgende fremgangsmåde:

Pensionskassens individuelle solvens beregnes hvert kvartal som summen af:

- En opgjort individuel solvens for hver kontorentegruppe omfattende de elementer af individuel solvens, hvor der kan ske kontribution (VAR(i))
- En opgjort individuel solvens for samtlige kontorentegrupper omfattende de elementer, hvor der ikke kan ske kontribution (operationelle risici)
- Egenkapitalens bidrag til individuel solvens.

De enkelte kontorentegrupper tildeles egenkapital svarende til deres bidrag til individuel solvens, jf. a) ovenfor. Denne andel er dermed fast på kvartalsbasis.

Der beregnes månedligt en residual (Residual), der angiver forskellen mellem pensionskassens samlede egenkapital og summen af det individuelle solvensbehov for alle kontorentegrupper, jf. a) ovenfor. Residualen fordeles mellem kontorentegrupperne ud fra deres markedsværdi plus kollektivt bonuspotentiale (med andel af kollektive bonuspotentialer fra de relevante omkostnings- og risikogrupper) ganget med en faktor, der angiver målsætningen for eksponering i investeringsaktiver. Målsætningen for de garanterede ordningers eksponering i investeringsaktiver betegnes GarEksp, mens eksponeringen i investeringsaktiver for ordningerne med betinget garanti som udgangspunkt er 100 pct.

Pensionskassen styrer sine kapitalforhold efter dels individuel solvens (konkursrisiko på højst IS pct. på 1-års horisont) og dels ud fra en skønnet opgørelse af ønsket basiskapital (akkumuleret insolvenssandsynlighed på AkkIS pct. på 10-års horisont). Disse sandsynligheder danner grundlag for fastlæggelse af en rimelig størrelse af risikoforrentningen (RFR). Ud fra disse risikorammer fastlægges for et kalenderår ad gangen målsætningen for omfanget af investeringsaktiver i de garanterede grundlag GarEksp.

Kontorentegruppe i's vægt ved fordeling af residualen er:

$$\text{ResVægt}(i) = \frac{MV(i) \cdot \text{Eksp}(i)}{\sum_i MV(i) \cdot \text{Eksp}(i)}$$

$$\text{ResVægt}(i) = \frac{(MV(i)+KB(i)) \text{Eksp}(i)}{\sum_i ((MV(i)+KB(i)) \text{Eksp}(i))}$$

Forn
Felt

Hvor LP+LPUA angiver, at der summeres over alle kontorentegrupper i afdeling LP og LPUA.

Hvor $\text{Eksp}(i)$ er defineret ved:

$$\text{Eksp}(i) = \begin{cases} \text{GarEksp} - \text{Just}(i), & i \in \{\text{Garanterede ordninger}\} \\ 1 - \text{Just}(i), & i \in \{\text{Ordninger med betinget garanti}\} \end{cases}$$

Hvor $\text{Just}(i)$ for de garanterede ordninger angiver forskellen mellem målsætningen og den valgte procentdel af investeringsaktiver og for ordninger med betinget garanti angiver $\text{Just}(i)$ forskellen mellem fuld investering i investeringsaktiver og den valgte procentdel af investeringsaktiver for kontorentegrupperne i . Denne justering kan direkte relateres til kontorentegruppernes separate afdækningsaktiver.

Residualen på kontorentegrupperniveau kan fortolkes som den risiko, kontorentegrupperne pålægger egenkapitalen ud over den kortsigtede risiko, som fås fra individuel solvens.

Vægten, som kontorentegrupperne i tillægges for belastningen af egenkapitalen ($\text{EKBelast}(i)$), beregnes hermed som:

$$\text{EKBelast}(i) = \frac{\text{ResVægt}(i) \cdot \text{Residual} + \text{VAR}(i)}{\sum_i^{\text{LP+LP+UA}} (\text{ResVægt}(i) \cdot \text{Residual} + \text{VAR}(i))}$$

Ved et positivt renteresultat tilbagebetales først lån af bonuspotentiale på fripolicydelser. Herefter betales egenkapitalens risikoforrentning i henhold til overstående beregning. Egenkapitalens samlede risikoforrentning kan ikke overstige summen af de realiserede resultater (dog ikke medregnet ændringer i kollektivt bonuspotentiale eller ændringer i bonuspotentiale på fripolicydelser) fratrukket eventuel tilbagebetaling af lån på fripolicydelser for kontorentegrupperne. I den udstrækning en kontorentegrupperne ikke har mulighed for at dække sin andel af risikoforrentningen, overføres den manglende forrentning til en skyggekonto for egenkapitalen for den pågældende gruppe. Den samlede manglende risikoforrentning fremgår af en note til regnskabet. Skyggekonti forrentes på månedsbasis på samme måde som egenkapitalen, dvs. som følger:

$$\text{SKE}_{\text{Ult}} = \text{SKE}_{\text{Pri}} (1 + \text{RFR}_{\text{md}} + \text{IA}_{\text{EK}})$$

hvor SKE_{Ult} og SKE_{Pri} er ultimo hhv. primo værdien for skyggekontoen hørende til kontorentegrupperne (hhv. risiko- og omkostningsgruppen), RFR_{md} er risikoforrentningen på månedsbasis ($= ((1 + \text{RFR})^{1/12} - 1)$), og IA_{EK} er afkastet (i pct.) af de aktiver, som egenkapitalen er investeret i afkast i procent, bestemt ved:

$$\text{IA}_{\text{EK}} = \frac{\text{EK}_{\text{Ult}}}{\text{EK}_{\text{Pri}}} - 1$$

hvor IA er afkastet af investeringsaktiverne i pct., og $\text{Afkast}(\text{Afd}_{\text{EK}})$ er afkastet af egenkapitalens separate afdækninger i kr.

Ko
æn
de:

Er periodens renteresultat for en kontorentegruppe større end det tilbagebetalte lån på fripolicydelser og egenkapitalens risikoforrentning hørende til kontorentegruppen, dækkes dernæst skyggekontoen hørende til egenkapitalen. Er resultatet herefter stadig positivt, allokteres det resterende beløb som kollektivt bonuspotentiale for den pågældende kontorentegruppe.

Hvis periodens renteresultat er negativt, overføres hele risikoforrentningen hørende til den pågældende kontorentegruppe til skyggekontoen. Kontorentegruppen skal endvidere i det omfang, det er muligt, dække det negative renteresultat med egne midler efter de i afsnit 25.2.10 anførte retningslinjer, dvs. ved en reduktion af bonuspotentialet på fripolicydelser, efter at der først er foretaget en nedskrivning af det kollektive bonuspotentiale. Såfremt det kollektive bonuspotentiale og bonuspotentialet på fripolicydelser for en kontorentegruppe ikke fuldt ud kan dække kontorentegruppens negative renteresultat, dækkes det resterende beløb af egenkapitalen. Det beløb, som egenkapitalen reduceres med, tilskrives skyggekontoen for den pågældende kontorentegruppe.

Hvis periodens risikoresultat for en risikogruppe er positivt, henlægges resultatet til kollektivt bonuspotentiale for den pågældende risikogruppe. Er periodens risikoresultat negativt, dækkes det først ved nedskrivning af det kollektive bonuspotentiale. Såfremt det kollektive bonuspotentiale for en risikogruppe ikke fuldt ud kan dække risikogruppens negative risikoresultat, dækkes det resterende beløb af egenkapitalen. Det beløb, som egenkapitalen reduceres med, tilskrives skyggekontoen for den pågældende risikogruppe.

Hvis periodens omkostningsresultat er positivt, henlægges resultatet til kollektivt bonuspotentiale for omkostningsgruppen. Er periodens omkostningsresultat negativt, dækkes det først ved nedskrivning af det kollektive bonuspotentiale. Såfremt det kollektive bonuspotentiale for en omkostningsgruppe ikke fuldt ud kan dække gruppens negative omkostningsresultat, dækkes det resterende beløb af egenkapitalen. Det beløb, som egenkapitalen reduceres med, tilskrives skyggekontoen for omkostningsgruppen.

Ovenstående regler gælder fra og med regnskabsåret [2012-2013](#) og kan ændres af bestyrelsen med anmeldelse til Finanstilsynet.

21.1.0. Bonusregulativ

Dette bonusregulativ gælder for alle medlemmer og pensionister i afdeling LP.

Reglerne for bonusfordeling kan ændres også for allerede tegnede pensionsordninger.

Allerede fordelt bonus kan ikke berøres, se dog de nævnte forbehold i afsnit 2.

21.2.0. Kontributionsgrupper: rentegrupper, kontorentegrupper, risikogrupper, omkostningsgrupper og udjævningsgrupper

Med henblik på at fordele resultatet rimeligt er de enkelte pensionsdækninger opdelt i grupper for hvert af elementerne rente, risiko og omkostninger.

For renteelementet er pensionsdækningerne opdelt i rentegrupper, som er underopdelt i kontorentegrupper, hvis en pensionsordning består af 2 pensionsdækninger, kilde- og afledt dækning, hvor den afledte dækning er oprettet til pensionsstigninger fra kildedækningen fra og med 2000. Rentegrupperne er opdelt i rentebånd (A, B, C eller D) ud fra den vægtede grundlagsrente primo året. [Ultimo 2012 er der følgende rentegrupper:](#)

LP 3,5 med afledt-A

Hvor 0 pct. $\leq$ den vægtede grundlagsrente $<$ 1 pct.

Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 3,5 pct.-A og LP 0,5 pct. fra 3,5 pct.-A [med kønsopdelt beregningsgrundlag](#)

LP 3,5 med afledt-B

Hvor 1 pct. $\leq$ den vægtede grundlagsrente $<$ 2 pct.

Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 3,5 pct.-B og LP 0,5 pct. fra 3,5 pct.-B [med kønsopdelt beregningsgrundlag](#)

LP 3,5 med afledt-C

Hvor 2 pct. $\leq$ den vægtede grundlagsrente $<$ 3 pct.

Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 3,5 pct.-C og LP 0,5 pct. fra 3,5 pct.-C [med kønsopdelt beregningsgrundlag](#)

LP 3,5 med afledt-D

Hvor 3 pct. $\leq$ den vægtede grundlagsrente $\leq$ 3,5 pct.

Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 3,5 pct.-D og LP 0,5 pct. fra 3,5 pct.-D [med kønsopdelt beregningsgrundlag](#)

LP 3 med afledt-A

Hvor 0 pct. $\leq$ den vægtede grundlagsrente $<$ 1 pct.

Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 3,0 pct.-~~B~~A og LP 0,5 pct. fra 3,0 pct.-~~B~~A [med kønsopdelt beregningsgrundlag](#)

LP 3 med afledt-B

Hvor 1 pct. $\leq$ den vægtede grundlagsrente $<$ 2 pct.

Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 3,0 pct.-B og LP 0,5 pct. fra 3,0 pct.-B [med kønsopdelt beregningsgrundlag](#)

LP 3 med afledt-C

Hvor 2 pct. $\leq$ den vægtede grundlagsrente $<$ 3 pct.

Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 3,0 pct.-C og LP 0,5 pct. fra 3,0 pct.-C [med kønsopdelt beregningsgrundlag](#)

LP 3 unisex med afledt-A

Hvor 0 pct. $\leq$ den vægtede grundlagsrente $<$ 1 pct.

Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 3,0 pct. unisex-~~B~~A og LP 0,5 pct. unisex fra 3,0 pct.-~~B~~A

LP 3 unisex med afledt-B

Hvor 1 pct. $\leq$ den vægtede grundlagsrente $<$ 2 pct.

Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 3,0 pct. unisex-B og LP 0,5 pct. unisex fra 3,0 pct.-B

LP 3 unisex med afledt-C

Hvor 2 pct. $\leq$ den vægtede grundlagsrente $<$ 3 pct.

Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 3,0 pct. unisex-C og LP 0,5 pct. unisex fra 3,0 pct.-C

LP 0,5-A

Hvor grundlagsrenten er 0,5 pct.

Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 0,5 pct. [med kønsopdelt beregningsgrundlag](#)

LP 1-0,5 unisex-A

Hvor grundlagsrenten er 0,5 pct.

Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 0,5 pct. unisex.

LP 10,5-A II

Hvor grundlagsrenten er 0,5 pct.

Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 0,5 pct. II [med kønsopdelt beregningsgrundlag](#)

LP 1-0,5 unisex-A II

Hvor grundlagsrenten er 0,5 pct.

Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 0,5 pct. unisex II

[Primo 2013 sammenlægges de rentegrupper, der har samme grundlagsrente og samme rentebånd, men som adskiller sig ved at være generation I \(nye ordninger før omtegningen i 2012\) eller generation II \(omtegnede ordninger fra 2012\), eller ved om der er anvendt kønsopdelt beregningsgrundlag eller fælleskønsberegninggrundlag. De tilsvarende kontorentegrupper sammenlægges også. Efter sammenlægningen primo 2013 er der følgende rentegrupper:](#)

LP 3,5 med afledt-A

[Hvor 0 pct. \$\leq\$ den vægtede grundlagsrente \$<\$ 1 pct.](#)

[Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 3,5 pct.-A og LP 0,5 pct. fra 3,5 pct.-A](#)

LP 3,5 med afledt-B

[Hvor 1 pct. \$\leq\$ den vægtede grundlagsrente \$<\$ 2 pct.](#)

[Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 3,5 pct.-B og LP 0,5 pct. fra 3,5 pct.-B](#)

LP 3,5 med afledt-C

[Hvor 2 pct. \$\leq\$ den vægtede grundlagsrente \$<\$ 3 pct.](#)

Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 3,5 pct.-C og LP 0,5 pct. fra 3,5 pct.-C

LP 3,5 med afledt-D

Hvor 3 pct. $\leq$ den vægtede grundlagsrente $\leq$ 3,5 pct.

Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 3,5 pct.-D og LP 0,5 pct. fra 3,5 pct.-D

LP 3 med afledt-A

Hvor 0 pct. $\leq$ den vægtede grundlagsrente $<$ 1 pct.

Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 3,0 pct.-A og LP 0,5 pct. fra 3,0 pct.-A

LP 3 med afledt-B

Hvor 1 pct. $\leq$ den vægtede grundlagsrente $<$ 2 pct.

Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 3,0 pct.-B og LP 0,5 pct. fra 3,0 pct.-B

LP 3 med afledt-C

Hvor 2 pct. $\leq$ den vægtede grundlagsrente $<$ 3 pct.

Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 3,0 pct.-C og LP 0,5 pct. fra 3,0 pct.-C

LP 0,5-A

Hvor grundlagsrenten er 0,5 pct.

Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LP 0,5 pct.

Kontorentegrupperne er før sammenlægningen ultimo 2012:

LP 3,5 pct.-A , LP 3,5 pct.-B, LP 3,5 pct.-C, LP 3,5 pct.-D

Eventuelle og aktuelle pensionsdækninger tegnet på kønsopdelt beregningsgrundlag med grundlagsrente 3,5 pct. og bonus herfra fordelt til og med 1999 (for ydelsesprofil 10 og 14 fordeles bonus for år 2000 og frem dog fortsat på ydelsesprofil 10 og 14). Det vil sige pensionsdækninger med ydelsesprofil 9, 10, 11, 12, 14, 15 og 16 og aktuelle pensionsdækninger, der hidrører herfra. Pensionsdækningerne er kildedækninger. Betegnelsen A, B, C eller D (rentebåndet) angiver, hvilken vægtet grundlagsrente den pågældende pensionsdækning og dens afledte pensionsdækning har primo året.

LP 3,0 pct.-A, LP 3,0 pct.-B, LP 3,0 pct.-C

Eventuelle og aktuelle pensionsdækninger tegnet på kønsopdelt beregningsgrundlag med grundlagsrente 3 pct. og bonus herfra fordelt til og med 1999. Det vil sige pensionsdækninger med ydelsesprofil 17, 18, 19 og 20, og aktuelle pensionsdækninger, der hidrører herfra. Pensionsdækningerne er kildedækninger. Betegnelsen A, B eller C (rentebåndet) angiver, hvilken vægtet grundlagsrente den pågældende pensionsdækning og dens afledte pensionsdækning har primo året.

LP 3,0 pct. unisex-A , LP 3,0 pct. unisex-B, LP 3,0 pct. unisex-C

Eventuelle og aktuelle pensionsdækninger tegnet på fælleskønsberegningsgrundlag med grundlagsrente 3 pct. og bonus herfra fordelt til og med 1999. Det vil sige pensionsdækninger med ydelsesprofil 21, 22, 23 og 24 og aktuelle pensionsdækninger, der hidrører herfra. Pensionsdækningerne er kildedækninger. Betegnelsen A, B eller C (rentebåndet) angiver, hvilken vægtet grundlagsrente den pågældende pensionsdækning og dens afledte pensionsdækning har primo året.

LP 0,5 pct. fra 3,5 pct.-A, LP 0,5 pct. fra 3,5 pct.-B, LP 0,5 pct. fra 3,5 pct.-C, LP 0,5 pct. fra 3,5 pct.-D

Eventuelle og aktuelle pensionsdækninger tegnet på kønsopdelt beregningsgrundlag med grundlagsrente 0,5 pct. (nedsat fra 2 pct. til 1 pct. ultimo 1-1-2011-2010 og til 0,5 pct. ultimo 1-1-2013-2012) hidrørende fra bonus- og bidragsstigninger fra gruppe LP 3,5 pct. Det vil sige afledte pensionsdækninger med ydelsesprofil 25, 26, 27, 29, 30 og 35 og aktuelle pensionsdækninger, der hidrører herfra. Pensionsdækningerne er afledte dækninger. Betegnelsen A, B, C eller E-D (rentebåndet) angiver, hvilken vægtet grundlagsrente den pågældende pensionsdækning og dens kildedækning har primo året.

LP 0,5 pct. fra 3,0 pct.-A , LP 0,5 pct. fra 3,0 pct.-B, LP 0,5 pct. fra 3,0 pct.-C

Eventuelle og aktuelle pensionsdækninger tegnet på kønsopdelt beregningsgrundlag med grundlagsrente 0,5 pct. (nedsat fra 2 pct. til 1 pct. ultimo 2010-1-1-2011 og til 0,5 pct. ultimo 1-1-2013-2012) hidrørende fra bonus- og bidragsstigninger fra gruppe LP 3,0 pct. Det vil sige afledte pensionsdækninger med ydelsesprofil 25, 26, 27, 29, 30 og 35 og aktuelle pensionsdækninger, der hidrører herfra. Pensionsdækningerne er afledte dækninger. Betegnelsen A, B eller C (rentebåndet) angiver, hvilken vægtet grundlagsrente den pågældende pensionsdækning og dens kildedækning har primo året.

LP 0,5 pct. unisex fra 3,0 pct.-A, LP 0,5 pct. unisex fra 3,0 pct.-B, LP 0,5 pct. unisex fra 3,0 pct.-C

Eventuelle og aktuelle pensionsdækninger tegnet på fælleskønsberegningsgrundlag med grundlagsrente 0,5 pct. (nedsat fra 2 pct. til 1 pct. ultimo 1-1-2011-2010 og til 0,5 pct. ultimo 1-1-2013-2012) hidrørende fra bonus- og bidragsstigninger fra gruppe LP 3,0 pct. unisex. Det vil sige afledte pensionsdækninger med ydelsesprofil 31, 32, 33 og 34 og aktuelle pensionsdækninger, der hidrører herfra. Pensionsdækningerne er afledte dækninger. Betegnelsen A, B eller C (rentebåndet) angiver, hvilken vægtet grundlagsrente den pågældende pensionsdækning og dens kildedækning har primo året.

LP 0,5 pct.

Eventuelle og aktuelle pensionsdækninger tegnet på kønsopdelt beregningsgrundlag med grundlagsrente 0,5 pct. (nedsat fra 2 pct. til 1 pct. ultimo 1-1-2011-2010 og til 0,5 pct. ultimo 1-1-2013-2012) og bonus herfra. Det vil sige pensionsdækninger med ydelsesprofil 25, 26, 27, 29 og 35 og aktuelle pensionsdækninger, der hidrører herfra.

LP 0,5 pct. unisex

Eventuelle og aktuelle pensionsdækninger tegnet på fælleskønsberegningsgrundlag med grundlagsrente 0,5 pct. (nedsat fra 2 pct. til 1 pct. ultimo 1-1-2011-2010 og til 0,5 pct. ultimo 1-1-2013-2012) og bonus herfra. Det vil sige pensionsdæk-

ninger med ydelsesprofil 31, 32, 33 og 34 og aktuelle pensionsdækninger, der hidrører herfra

LP 0,5 pct. II

Eventuelle og aktuelle pensionsdækninger hidrørende fra omtegning 2012 tegnet på kønsopdelt beregningsgrundlag med grundlagsrente 0,5 pct. (nedsat fra 2 pct. til 1 pct. 1.1.ultimo 2011-2010 og til 0,5 pct. ultimo 1.1.2013-2012) og bonus herfra. Det vil sige pensionsdækninger med ydelsesprofil 25, 26, 27, 29 og 35 og aktuelle pensionsdækninger, der hidrører herfra.

LP 0,5 pct. unisex

Eventuelle og aktuelle pensionsdækninger hidrørende fra omtegning 2012 tegnet på fælleskønsberegninggrundlag med grundlagsrente 0,5 pct. (nedsat fra 2 pct. til 1 pct. ultimo 1.1.2011-2010 og til 0,5 pct. ultimo 1.1.2013-2012) og bonus herfra. Det vil sige pensionsdækninger med ydelsesprofil 31, 32, 33 og 34 og aktuelle pensionsdækninger, der hidrører herfra

---

Primo 2013 sammenlægges de kontorentegrupper, der har samme grundlagsrente og samme rentebånd, men som adskiller sig ved at være generation I (nye ordninger før omtegningen i 2012) eller generation II (omtegnede ordninger fra 2012), eller ved om der er anvendt kønsopdelt beregningsgrundlag eller fælleskønsberegninggrundlag. Efter sammenlægningen primo 2013 er der følgende kontorentegrupper:

LP 3,5 pct.-A , LP 3,5 pct.-B, LP 3,5 pct.-C, LP 3,5 pct.-D

Eventuelle og aktuelle pensionsdækninger tegnet på kønsopdelt beregningsgrundlag med grundlagsrente 3,5 pct. og bonus herfra fordelt til og med 1999 (for ydelsesprofil 10 og 14 fordeles bonus for år 2000 og frem dog fortsat på ydelsesprofil 10 og 14). Det vil sige pensionsdækninger med ydelsesprofil 9, 10, 11, 12, 14, 15 og 16 og aktuelle pensionsdækninger, der hidrører herfra. Pensionsdækningerne er kildedækninger. Betegnelsen A, B, C eller D (rentebåndet) angiver, hvilken vægtet grundlagsrente den pågældende pensionsdækning og dens afledte pensionsdækning har primo året.

LP 3,0 pct.-A, LP 3,0 pct.-B, LP 3,0 pct.-C

Eventuelle og aktuelle pensionsdækninger tegnet på kønsopdelt beregningsgrundlag eller fælleskønsberegninggrundlag med grundlagsrente 3 pct. og bonus herfra fordelt til og med 1999. Det vil sige pensionsdækninger med ydelsesprofil 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 og 24 og aktuelle pensionsdækninger, der hidrører herfra. Pensionsdækningerne er kildedækninger. Betegnelsen A, B eller C (rentebåndet) angiver, hvilken vægtet grundlagsrente den pågældende pensionsdækning og dens afledte pensionsdækning har primo året.

LP 0,5 pct. fra 3,5 pct.-A, LP 0,5 pct. fra 3,5 pct.-B, LP 0,5 pct. fra 3,5 pct.-C, LP 0,5 pct. fra 3,5 pct.-D

Eventuelle og aktuelle pensionsdækninger tegnet på kønsopdelt beregningsgrundlag med grundlagsrente 0,5 pct. (nedsat fra 2 pct. til 1 pct. ultimo 2010 og til 0,5 pct. ultimo 2012) hidrørende fra bonus- og bidragsstigninger fra gruppe LP 3,5 pct. Det vil sige afledte pensionsdækninger med ydelsesprofil 25, 26, 27, 29, 30 og 35 og aktuelle pensionsdækninger, der hidrører herfra. Pensionsdækningerne er

aflædte dækninger. Betegnelsen A, B, C eller D (rentebåndet) angiver, hvilken vægtet grundlagsrente den pågældende pensionsdækning og dens kildedækning har primo året.

LP 0,5 pct. fra 3,0 pct.-A, LP 0,5 pct. fra 3,0 pct.-B, LP 0,5 pct. fra 3,0 pct.-C
Eventuelle og aktuelle pensionsdækninger tegnet på kønsopdelt beregningsgrundlag eller fælleskønsberegninggrundlag med grundlagsrente 0,5 pct. (nedsat fra 2 pct. til 1 pct. ultimo 2010 og til 0,5 pct. ultimo 2012) hidrørende fra bonus- og bidragsstigninger fra gruppe LP 3,0 pct. Det vil sige aflædte pensionsdækninger med ydelsesprofil 25, 26, 27, 29, 30, 35, 31, 32, 33 og 34 og aktuelle pensionsdækninger, der hidrører herfra. Pensionsdækningerne er aflædte dækninger. Betegnelsen A, B eller C (rentebåndet) angiver, hvilken vægtet grundlagsrente den pågældende pensionsdækning og dens kildedækning har primo året.

LP 0,5 pct.

Eventuelle og aktuelle pensionsdækninger tegnet på kønsopdelt beregningsgrundlag eller fælleskønsberegninggrundlag med grundlagsrente 0,5 pct. (nedsat fra 2 pct. til 1 pct. ultimo 2010 og til 0,5 pct. ultimo 2012) og bonus herfra. Det vil sige pensionsdækninger med ydelsesprofil 25, 26, 27, 29, 35, 31, 32, 33 og 34 og aktuelle pensionsdækninger, der hidrører herfra. Omfatter også ordninger omtegnet i 2009 og 2012.

Alle pensionsdækninger i afdeling LP udgør én samlet omkostningsgruppe.

Risikogrupperne svarer til risikobonusgrupperne:

- 1: LP 1999
Ordningerne med kønsopdelt beregningsgrundlag i kKontorentegrupperne
 LP 3,5 pct.-A, LP 3,5 pct.-B, LP 3,5 pct.-C, LP 3,5 pct.-D,
 LP 3,0 pct.-A, LP 3,0 pct.-B, LP 3,0 pct.-C
- 2: LP 2009
Ordningerne med kønsopdelt beregningsgrundlag i kKontorentegrupperne
 LP 0,5 pct. fra 3,5 pct.-A, LP 0,5 pct. fra 3,5 pct.-B, LP 0,5 pct. fra 3,5 pct.-C, LP 0,5 pct. fra 3,5 pct.-D,
 LP 0,5 pct. fra 3,0 pct.-A, LP 0,5 pct. fra 3,0 pct.-B, LP 0,5 pct. fra 3,0 pct.-C,
 LP ~~4,~~ 0,50 pct.
- 3: LP 1999 unisex
Ordningerne med fælleskønsberegninggrundlag i kKontorentegrupperne
 LP 3,0 pct. unisex-A, LP 3,0 pct. unisex-B, LP 3,0 pct. unisex-C
- 4: LP 2009 unisex
Ordningerne med fælleskønsberegninggrundlag i kKontorentegrupperne
 LP 0,5 pct. fra 3,0 pct. unisex-A, LP 0,5 pct. fra 3,0 pct. unisex-B, LP 0,5 pct. fra 3,0 pct. unisex-C,
 LP 0,5 pct. unisex, ~~LP 0,5 pct. unisex, LP 0,5 pct. unisex II~~

5: ~~LP 2009-H~~
~~Kontorentegruppe~~
~~LP 0,5 pct. H~~

Bonussatserne fastsættes for hver gruppe af pensionskassens bestyrelse efter indstilling fra direktion og aktuar og anmeldes til Finanstilsynet. Bonussatserne for et kalenderår fastsættes inden udgangen af det foregående kalenderår. Ændringer i årets satser skal anmeldes til Finanstilsynet senest på den dato, hvorfra de ønskes anvendt.

 Form
 cm

Udjævningsgrupperne er med virkning fra primo 2013:

- 1: Kontorentegrupperne
 LP 3,5 pct.-A, LP 3,5 pct.-B, LP 3,5 pct.-C, LP 3,5 pct.-D
- 2: Kontorentegrupperne
 LP 3,0 pct.-A, LP 3,0 pct.-B, LP 3,0 pct.-C, ~~LP 3,0 pct. unisex-B, LP 3,0 pct. unisex-C~~
- 3: Kontorentegrupperne
 LP 0,5 pct. fra 3,5 pct.-A, LP 0,5 pct. fra 3,5 pct.-B, LP 0,5 pct. fra 3,5 pct.-C, LP 0,5 pct. fra 3,5 pct.-D,
 LP 0,5 pct. fra 3,0 pct.-A, LP 0,5 pct. fra 3,0 pct.-B, LP 0,5 pct. fra 3,0 pct.-C,
~~LP 0,5 pct. fra 3,0 pct. unisex-A, LP 0,5 pct. fra 3,0 pct. unisex-B, LP 0,5 pct. fra 3,0 pct. unisex-C,~~
 LP 0,5 pct., ~~LP 0,5 pct. H~~
~~LP 0,5 pct. unisex, LP 0,5 pct. unisex H~~

Primo åååå flyttes de pensionsdækninger, der som følge af ændret vægtet grundlagsrente, skal skifte rentebandsgruppe, eller som følge af sammenlægning skal skifte gruppe.

Markedsværdien for ordningerne trækkes ud af de rentebandsgrupper, som pensionsdækningen har tilhørt i åååå-1, og lægges ind i de rentebandsgrupper, som pensionsdækningen skal tilhøre i åååå.

Samtidigt tilrettes de kollektive rentebonuspotentialer og andelene af kollektive bonuspotentialer fra omkostningsgruppen henholdsvis risikogruppen for de berørte rentebandsgrupper som konsekvens af rentebåndsskiftene som følger:

Tilretning af kollektivt rentebonuspotentiale: Primo åååå, men umiddelbart før skift i rentebandsgrupper og sammenlægninger, kan der fordeles deltabonus jf. 21.7.2, hvis der er behov for at udligne forskelle i kollektivt bonuspotentiale. Den justerede bonusgrad, der defineres i afsnit 21.7.2., antages herefter at være ens for de kontorentegrupper, som der kan skiftes mellem ved ændring i rentebåndet. For hvert sæt af disse kontorentegrupper fordeles det samlede kollektive rentebonuspotentiale således, at hver kontorentegruppe efter fordelingen har samme justerede bonusgrad som før rentebåndsskiftet.

Tilretning af kollektivt bonuspotentiale hørende til omkostningsgruppen: Da kollektivt bonuspotentiale hørende til omkostningsgruppen ikke har en selvstændig aktivgruppe men er fordelt ud med andele i de forskellige kontorentegrupper, tilrettes disse andele også i forbindelse med rentebåndsskift. Hvis de retrospektive hensættelser hørende til en kontorentegruppe er mindsket som følge af skift i rentebånd, nedskrives andelen af kollektivt bonuspotentiale, så det udgør samme andel af de retrospektive hensættelser som før skift i rentebåndsskift. Den overskydende del af det kollektive bonuspotentiale fordeles forholdsmæssigt til den/de kontorentegrupper, hvor renteskiftet har øget de retrospektive hensættelser, ud fra størrelsen af de retrospektive hensættelser. Ved tilretninger som følge af sammenlægninger af kontorentegrupper anvendes samme principper, således at der regnes nye andele efter sammenlægningen ud fra de retrospektive hensættelser i grupperne efter sammenlægningerne.

Tilretning af kollektivt bonuspotentiale hørende til en risikogrube: Da kollektivt bonuspotentiale hørende til risikogrupperne ikke har en selvstændig aktivgruppe men er fordelt ud med andele i de forskellige kontorentegrupper, tilrettes disse andele også i forbindelse med rentebåndsskift. Hvis de retrospektive hensættelser hørende til en kontorentegruppe er mindsket som følge af skift i rentebånd, nedskrives andelen af kollektivt bonuspotentiale, så det udgør samme andel af de retrospektive hensættelser som før skift i rentebåndsskift. Den overskydende del af det kollektive bonuspotentiale fordeles forholdsmæssigt til den/de kontorentegrupper, hvor renteskiftet har øget de retrospektive hensættelser, ud fra størrelsen af de retrospektive hensættelser. Ved sammenlægning af risikogrupper sker der tilretning af kollektivt risikobonuspotentiale på følgende måde: Primo åååå, men umiddelbart før skift i rentebåndgrupper og sammenlægninger, kan der fordeles deltarisikobonus jf. 21.7.4, hvis der er behov for at udligne forskelle i kollektivt risikobonuspotentiale mellem de risikogrupper, der sammenlægges. Efter fordeling af deltarisikobonus kan risikobonusgraden, der defineres i afsnit 21.7.4, antages at være ens i de risikogrupper, der sammenlægges. Herefter beregnes for de nye andele af det kollektive risikobonuspotentiale for de ordninger, der indgår i de pågældende risikogrupper.

Tilretning af skyggekonti: For hvert sæt af kontorentegrupper, som der kan skiftes mellem ved skift i rentebånd, beregnes hvor stor skyggekontoen skal være for den enkelte kontorentegrube, for at forholdet mellem skyggekonto og retrospektive hensættelser er det samme før og efter bevægelsen i de retrospektive hensættelser som følge af skift i rentebånd. Forskellen mellem denne beregnede skyggekonto og den faktiske skyggekonto for hele sættet, fordeles herefter ud på kontorentegrupperne i sættet ud fra de retrospektive hensættelser efter skift i rentebånd. Ved sammenlægninger af grupper anvendes tilsvarende principper. Hvis der ved skift i rentebånd eller sammenlægning af grupper, er ordninger, der får mere end bagatelagtige stigninger i skyggekontoen, justeres skyggekontoen ned for de pågældende grupper, så der alene kan forekomme bagatelagtige stigninger i skyggekontoen.

21.2.1. Bonusformer

Teknisk grundlag for afdeling LP

Inden for hver bonusgruppe fastsættes følgende bonussatser:

Rentebonus til realrenteafgiftspligtig reserve

Administrationsbonus

Pensionsbonus

Dødsrisikobonus

Invaliditetsrisikobonus

21.2.2. Principper for fastsættelse af bonussatser

Bonussatser for det kommende år fastlægges af bestyrelsen i november/december med udgangspunkt i reservernes størrelse i de senest opgjorte regnskabstal for år til dato i det indeværende år. Som udgangspunkt fordeles kun bonus for det følgende år, hvis bonus kan indeholdes i årets forventede realiserede resultat og størrelsen af det kollektive bonuspotential for den pågældende gruppe. Hvis der er anvendt af bonuspotential på fripoliceydelse for den pågældende gruppe, skal pensionskassen tillige være i grønt lys, før der kan fordeles bonus til gruppen.

Herudover anvendes følgende principper:

Kontorenten for det kommende år fastlægges endvidere med henblik på at opnå en stabil kontorente, der så vidt mulig er i overensstemmelse med den kontorente, der anvendes ved beregning af pensionsmeddelelser. Kontorenten skal dog altid mindst udgøre grundlagsrenten/(1-PALskattesats).

Administrationsbonus for det kommende år fastlægges endvidere ud fra en sammenligning af det faktiske og forventede omkostningsniveau under hensyn til, at der løbende skal være afsat en administrationshensættelse som fastsat i det tekniske grundlag.

2. ordens intensiteter til risikobonus fastlægges endvidere på baggrund af en udjævning af den observerede dødelighed og invaliditetshyppighed og ud fra det forventede risikoforløb set over et medlemsforløb.

21.3.0. Bonusberegning og tildeling

Bonusbeløb regnes månedligt, men selve beregningen og tildelingen sker ultimo hvert år eller ved ændring af dækningen i årets løb, hvor den månedlige bonus siden sidste bonustildeling beregnes og tildeles.

Bonustildeling finder sted i forbindelse med en beregning af pensionsordningens kontoreserve.

21.4.0. Kontoreserve

Kontoreserven beregnes på 1. ordensgrundlaget (med beregningsgrundlagets intensiteter og satser) og på 2. ordensgrundlaget (med intensiteter og satser fra bo-

nusreglerne).

I beregningen af den månedlige kontoreserve indgår medlemsbidrag, indskud, forfaldne udbetalinger (inkl. aldersafhængigt pensionisttillæg), risikopræmie, omkostninger, forrentning og PAL-skat. Pr. den dato, hvor selve tildelingen sker (typisk ultimo året eller ved ændringer i løbet af året), opgøres tillige forskellen mellem de indbetalte pensionsbidrag og forfaldne medlemsbidrag siden datoen for sidste tildeling:

Ultimo hver måned er dækningens kontoreserve bestemt som:

$$\begin{aligned} \text{Kontoreserve}(u) = & \text{kontoreserve}(p) \\ & + \text{medlemsbidrag} \\ & + \text{indskud} \\ & - \text{forfaldne løbende pensionsydelser} \\ & - \text{forfaldne engangsydelser} \\ & - \text{omkostninger} \\ & - \text{risikopræmier} \\ & + \text{rente} \\ & - \text{PAL-skat} \end{aligned}$$

hvor

u = ultimo måneden og p = primo måneden.

Pr. tildelingsdatoen, hvor bidragskontoen opgøres, fås kontoreserven ud fra ovenstående formel ved at tillægge følgende led:

+Bidragskontosaldo=(forfaldne og indbetalte pensionsbidrag siden sidste tildeling-medlemsbidrag siden sidste tildeling)

-administrationsomkostninger heraf (hvis bidragskontosaldo > 0, 0 ellers)

+rente heraf (forrentes med grundlagsrente henholdsvis bonusrente svarende til, at beløbet er indbetalt midt i perioden siden sidste tildeling).

Det er tilstræbt ved beregningen af kontoreserven med 1. ordens intensiteter at få en så stor overensstemmelse med den prospektivt beregnede reserve som muligt. De mindre differencer, der fremkommer, og som skyldes forskellige tekniske forhold som fx de anvendte interpolationsmetoder, henføres forholdsmæssigt til risikopræmierne.

21.5.0 Bonusdefinition

Bonusbeløbet udgør forskellen mellem kontoreserven beregnet på 2. ordens intensiteter og satser og kontoreserven beregnet på 1. ordens intensiteter og satser (= den prospektive reserve):

$$\text{Bonusbeløb} = \text{Kontoreserve}^{\text{II}}(u) - [V(u) + \text{bonuskonto}(p)]$$

V(u) er den prospektive reserve ultimo måneden ifølge beregningsgrundlaget.

Bonuskonto(p) er den opsamlede bonus fra sidste bonustildeling til primo beregningsmåneden.

Den samlede bonus for hele året/perioden er summen af de månedlige bonusbeløb for året/perioden=bonuskonto(ultimo tildelingsperioden).

21.6.0 Anvendelse af bonusbeløbet

Bonuskonto(ultimo tildelingsperioden) for pensionsdækninger med ydelsesprofilerne 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 og de tilsvarende pensionsprofiler anvendes fra og med år 2000 til en proportional opskrivning af ydelserne på de afledte pensionsdækninger med ydelsesprofilerne 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34 og 35 og de tilsvarende pensionsprofiler. Dog betales først pensionsdækningens egne negative bonuselementer jf. afsnit 21.9.0 om anvendelse af bonus til dækning af negativ risikobonus, dernæst gæld til egenkapitalen i form af akkumulerede midler fra tidligere negativ risikobonus og dernæst udgifter til udbetalt aldersafhængigt tillæg. For pensionsdækninger med ydelsesprofilerne 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34 og 35 og de tilsvarende pensionsprofiler anvendes bonuskonto(ultimo tildelingsperioden) til en proportional opskrivning af pensionsdækningens ydelser, således at det indbyrdes forhold mellem ydelserne bevares. Dog betales først negative bonuselementer, jf. afsnit 21.8.0 om anvendelse af bonus til dækning af administrationsgebyrer, afsnit 26 om anvendelse af bonus til dækning af præmie for Dækning ved udvalgte kritiske sygdomme og afsnit 21.9.0 om anvendelse af bonus til dækning af negativ risikobonus. For de tre typer af negative bonuselementer gælder, at periodens positive bonus først går til dækning af periodens negative bonuselementer i følgende rækkefølge: administrationsgebyrer, præmie for Dækning ved udvalgte kritiske sygdomme og risikobonus. Dernæst dækkes udgifter til udbetalt aldersafhængigt pensionistillæg. Såfremt der ikke er bonus nok til at dække udgifter til aldersafhængigt pensionistillæg nedsættes pensionen. Såfremt der ikke er positiv bonus nok til at dække de negative bonuselementer, bortset fra udgifter til aldersafhængigt pensionistillæg) tilføres midler som lån fra egenkapitalen til opretholdelse af pensionen. Der holdes på de enkelte pensionsdækninger regnskab over de akkumulerede tilførte midler, men de forrentes ikke. Er der efter dækning af periodens negative bonuselementer fortsat positiv bonus for perioden, går den positive bonus til tilbagebetaling af de akkumulerede tilførte midler i samme rækkefølge, som gælder for dækning af periodens negative bonuselementer. De akkumulerede beløb nedskrives med tilbagebetalingen. Er der herefter fortsat positiv bonus for perioden, går den positive bonus til at dække ubetalt negativ administrationsbonus, præmie for Dækning ved udvalgte kritiske sygdomme, akkumulerede beløb for tilførte midler vedrørende ikke-dækket negativ administrationsbonus og akkumulerede beløb for tilførte midler vedrørende ikke-dækket præmie for Dækning ved udvalgte kritiske sygdomme på øvrige eventuelle henholdsvis aktuelle dækninger i LP for det pågældende medlem.

Når bonusbeløbet er anvendt nulstilles bonuskontoen.

21.6.1. Akkumulerede tilførte midler ved ændringer og ophør

Akkumulerede tilførte beløb som følge af administrationsgebyrer justeres ved ændring fra opsparingsdækning til almindelig dækning jf. afsnit 9.2., således at det akkumulerede tilførte beløb højst udgør værdien af opsparingsdækningen på tidspunktet for ændringen.

Akkumulerede tilførte beløb som følge af administrationsgebyrer, præmie for Dækning ved udvalgte kritiske sygdomme og negativ risikobonus videreføres ved pensionering, herunder også på tilknyttede børnepensioner og ægtefælle/samleverpensioner.

Akkumulerede tilførte beløb som følge af administrationsgebyrer modregnes ved udtrædelser eller overførsler, dog højst svarende til det gældende fradrag for transaktionsomkostninger set under ét for alle dækninger i afdeling LP og LPUA, jf. afsnit 20.1.0.

21.7.0. Rentebonus

Den månedlige forrentning af dækningens kontoreserve og bonuskonto efter fradrag for udgifter til administration og risiko sker med den månedlige rentesats i_R , som er bestemt ud fra den årlige rentesats R ved

$$i_R = (1+R)^{\frac{1}{12}} - 1.$$

Forrentning på 1. ordens grundlaget sker ud fra grundlagsrenten OR .

Forrentning på 2. ordens grundlaget sker ud fra den af bestyrelsen fastsatte kontorente BR af pensionsafkastskattepligtig reserve for den pågældende gruppe. BR fastsættes altid til mindst $OR/(1-PAL\text{skattesats})$

Kontorente af kontoreserven KR for en periode på m måneder er:

$$KR \left((1+i_{BR})^m - (1+i_{OR})^m \right)$$

Hvorefter der trækkes PAL-skat med

$$PAL\text{skattesats} \cdot (KR \left((1+i_{BR})^m - 1 \right) - \min(KR; R_{fi}) \cdot \left((1+i_{BR})^m - 1 \right))$$

Hvor R_{fi} er pensionsafkastskattefritaget reserve.

21.7.1. Deltabonus til udjævning af kollektivt rentebonuspotentiale

Kontorentegrupper, som pensionsdækninger kan skifte mellem, når den vægtede grundlagsrente ændres, kan have forskelligt kollektivt rentebonuspotentiale. Med henblik på i størst muligt omfang at henføre det kollektive rentebonuspotentiale til de pensionsdækninger, der har optjent det, kan bestyrelsen fastsætte satser for deltabonus, som fordeler rentebonus således, at kontorentegrupperne efterfølgende har ensartet kollektivt rentebonuspotentiale. Det er den såkaldt justerede bonusgrad, der ensartes. Ved den justerede bonusgrad for kontorentegruppe i me-

nes ($KB_{rente_i} - \max(0; \text{Retrospektiv hensættelse}_i - \text{markedsværdien}_i)$). Ved fastsættelse af satserne tages der således højde for, at det kollektive rentebonuspotentiale i grupper med afledte dækninger, kan være påvirket af, at markedsværdien er mindre end den retrospektive hensættelse, da markedsværdien regnes samlet for kilde - og afledt dækning for det enkelte medlem. Den justerede bonusgrad benyttes, fordi kollektivt rentebonuspotentiale i nogle af de afledte kontorentegrupper vil blive reduceret ved en rentestigning, da markedsværdien vil stige op til den retrospektive hensættelse. Det sker, når der ikke længere "lånes" bonuspotentiale på fremtidige medlemsbidrag og hvilende medlemskab fra afledt dækning til kilde-dækning på den enkelte pensionsdækning.

21.7.2. Beregning og anvendelse af deltabonus

Satsen for deltabonus bestemmes ud fra den kontorentegruppe, pensionsdækningen tilhører ultimo åååå. Der kan være satser for deltabonus knyttet til både kilde-dækninger og afledte dækninger.

Deltabonus fås ved at gange satsen for deltabonus (før pensionsafkastskat PAL) på kontoreserven ultimo åååå efter postering af kontorente, risikopræmier og bonus mm. for åååå.

Af den herved beregnede deltabonus afregnes PAL i den udstrækning, pensionsdækningen er PALbeskattet.

Den resterende deltabonus for et medlems pensionsdækning anvendes på følgende måde:

1. Deltabonus tilskrevet en kildedækning bruges først til nedskrivning af eventuel gæld til egenkapitalen som følge af negativ dødsbonus.

Overskydende deltabonus overføres til kildedækningens afledte dækning, hvor deltabonus (både deltabonus overført fra kildedækningen og deltabonus fra den afledte dækning) anvendes på følgende måde:

2. Deltabonus bruges først til at nedskrive eventuel gæld til egenkapitalen som følge af gebyrer.

3. Overskydende deltabonus bruges herefter til at nedskrive eventuel gæld til egenkapitalen som følge af præmie for dækning ved udvalgte kritiske sygdomme.

4. Overskydende deltabonus bruges herefter til at nedskrive eventuel gæld til egenkapitalen som følge af negativ dødsbonus. Hvis der herefter er overskydende deltabonus, bruges det på kildedækningen til at nedskrive eventuel gæld til egenkapitalen som følge af negativ dødsbonus.

5. Overskydende deltabonus bruges herefter til at forhøje den afledte dæknings kontoreserve.

21.7.3. Deltarisikobonus til udjævning af kollektivt risikobonuspotentiale

Form
cm, f
enkel
3 cr
2,1 c
+ 16

Ved sammenlægning af risikogrupper vil der som regel være behov for at udligne forskelle i kollektivt risikobonuspotentiale, før sammenlægningen kan foretages. Det er risikobonusgraden, forstået som størrelsen af det kollektive risikobonuspotentiale i procent af de retrospektive hensættelser, der ensortes. Med henblik på i størst muligt omfang at henføre det kollektive risikobonuspotentiale til de pensionsdækninger, der har optjent det, kan bestyrelsen fastsætte satser for deltarisikobonus, som fordeler risikobonus således, at risikogrupperne efterfølgende har ens risikobonusgrad. Da der er behov for en nærmere fastsat tilretning, der skal ske på et givet tidspunkt, er det ikke muligt at fordele risikobonus som normalt i form af en rabat på risikopræmierne. I stedet fordeles risikobonus forholdsmæssigt ud fra den retrospektive hensættelse.

21.7.4. Beregning og anvendelse af deltarisikobonus

Satsen for deltarisikobonus bestemmes ud fra den risikogruppe, pensionsdækningen tilhører ultimo åååå. Der kan være satser for deltarisikobonus knyttet til både kildedækninger og afledte dækninger.

Deltarisikobonus fås ved at gange satsen for deltarisikobonus på kontoreserven ultimo åååå efter postering af kontorente, risikopræmier og bonus mm. for åååå.

Da der er tale om risikobonus betales der ikke PAL af deltarisikobonus.

Deltarisikobonus for et medlems pensionsdækning anvendes på følgende måde:

1. Deltarisikobonus tilskrevet en kildedækning bruges først til nedskrivning af eventuel gæld til egenkapitalen som følge af negativ dødsbonus.

Overskydende deltarisikobonus overføres til kildedækningens afledte dækning, hvor deltarisikobonus (både deltarisikobonus overført fra kildedækningen og deltarisikobonus fra den afledte dækning) anvendes på følgende måde:

2. Deltarisikobonus bruges først til at nedskrive eventuel gæld til egenkapitalen som følge af gebyrer.

3. Overskydende deltarisikobonus bruges herefter til at nedskrive eventuel gæld til egenkapitalen som følge af præmie for dækning ved udvalgte kritiske sygdomme.

4. Overskydende deltarisikobonus bruges herefter til at nedskrive eventuel gæld til egenkapitalen som følge af negativ dødsbonus. Hvis der herefter er overskydende deltarisikobonus, bruges det på kildedækningen til at nedskrive eventuel gæld til egenkapitalen som følge af negativ dødsbonus.

5. Overskydende deltarisikobonus bruges herefter til at forhøje den afledte dæknings kontoreserve.

21.8.0. Administrationsbonus

Administrationsbonus er den del af bonus, der vedrører administrationsomkostningerne. I beregningsgrundlaget er defineret et administrationsfradrag TB som procent af bidragene og TI som procent af personlige indskud.

Der henlægges til administrationshensættelse, der udgør 1 pct. af hensættelserne i LP. Administrationshensættelsen skal kunne dække fremtidige udgifter til administration, når bidragsbetalingen ophører. Den administrationshensættelse, der frigøres i takt med pensionsudbetalingen, tilføres dækningen som pensionsbonus (PB) og medgår hermed helt eller delvist til at betale gebyrerne nævnt nedenfor.

1. Administrationsomkostningerne fordeles på formueforvaltning, som betales gennem nedsættelse af renten og
2. faste administrationsudgifter, som henføres til alle medlemmer og pensionister, og som skal dækkes gennem gebyrer $Gebyr_{evt}^{LP}$ (for ikke-pensionerede medlemmer ekskl. medlemmer med opsparingskonto), $Gebyr_{ops}^{LP}$ (ikke-pensionerede medlemmer med opsparingskonto) og $Gebyr_{akt}^{LP}$ (pensionerede medlemmer).
3. administrationsudgifter, som vedrører bidragsbetalingen, og som udgør FB procent af bidrag og FI procent af personlige indskud
4. administrationsudgifter, som vedrører pensionsudbetalingen, og som skal dækkes gennem gebyret $Gebyr_{akt}^{LP}$ og pensionsbonus.
5. eventuelle specifikke udgifter, der kan debiteres det enkelte medlem i form af gebyr som betaling for specielle serviceydelser fra LP, fx specialberegning til opdeling af efterløn, helbredsbedømmelse ved indskud med mere $Gebyr_{spec}^{LP}$ og $Gebyr_{TAKS}^{LP}$.

Administrationsfradraget er ifølge beregningsgrundlaget

$$TB \cdot \text{bidrag} + TI \cdot \text{indskud} + Gebyr_{spec}^{LP} + Gebyr_{TAKS}^{LP}$$

Administrationsbonus bliver herefter for ikke-pensionerede:

$$\left(TB \cdot \text{bidrag} + TI \cdot \text{indskud} + Gebyr_{spec}^{LP} + Gebyr_{TAKS}^{LP} \right) - \left(FB \cdot \text{bidrag} + FI \cdot \text{personlige indskud} + Gebyr_{spec}^{LP} + Gebyr_{TAKS}^{LP} + Gebyr_{evt}^{LP} / N_{evt}^{LP} \right)$$

og for pensionerede:

$$PB \cdot \text{pension} - Gebyr_{akt}^{LP} / N_{akt}^{LP},$$

hvor N_{evt}^{LP} for hvert medlem angiver antallet af eventuelle dækninger i LP (bortset fra TAKS-dækninger), således at der kun betales ét $Gebyr_{evt}^{LP}$ eller $Gebyr_{ops}^{LP}$, uan-

set om der er en eller flere eventuelle dækninger i LP, og N_{akt}^{LP} for hver pensionist giver antallet af aktuelle dækninger (bortset fra TAKS-dækninger), således at der kun betales ét $Gebyr_{akt}^{LP}$, uanset om der er en eller flere aktuelle dækninger i LP, og pension er de forfaldne løbende pensionsydelse siden sidste bonustildeling. I TAKS-dækninger betales alene $Gebyr_{TAKS}^{LP}$, ikke $Gebyr_{evt}^{LP}$, $Gebyr_{ops}^{LP}$ eller $Gebyr_{akt}^{LP}$.

For delpensionerede, der både har eventuelle og aktuelle dækninger i LP betales både $Gebyr_{evt}^{LP}$ eller $Gebyr_{ops}^{LP}$ og $Gebyr_{akt}^{LP}$.

Beregningen sker på månedsbasis, men posteres som anden bonus kun på reservekontoen pr. 1. januar eller ved ændringer i løbet af året.

Administrationsbonus kan som følge af gebyrerne $Gebyr_{evt}^{LP}$, $Gebyr_{ops}^{LP}$ og $Gebyr_{akt}^{LP}$ blive negativ. Negativ administrationsbonus modregnes så vidt muligt i positiv rente- og risikobonus på den pågældende dækning og øvrige eventuelle henholdsvis aktuelle dækninger i LP.

Se afsnit 21.6.0. for generelle regler for negative bonuselementer.

21.9.0. Risikobonus

2. ordens-intensiteterne betegnes μ_x^{IIad} (død) og μ_x^{IIai} (invaliditet), og fås ud fra 1. ordens-intensiteterne som følger

$$\begin{aligned}\mu_x^{IIad} &= s(x) \cdot \mu_x^{ad} \\ \mu_x^{IIai} &= t(x) \cdot \mu_x^{ai}\end{aligned}$$

hvor $s(\cdot)$ og $t(\cdot)$ er stykkevis lineære funktioner af formen:

$$l(x) = \begin{cases} k_1 \cdot x + m_1, & x < \text{alder}_1 \\ \cdot \\ k_i \cdot x + m_i, & \text{alder}_{i-1} \leq x < \text{alder}_i \\ \cdot \\ k_n \cdot x + m_n, & \text{alder}_{n-1} \leq x \end{cases}$$

For dødsrisikobonus henholdsvis invaliditetsrisikobonus gælder følgende:

I bonusgrupper, der gælder for kønsopdelt beregningsgrundlag, er der fastsat sæt af konstanter $(k_1, \dots, k_n)$ og $(m_1, \dots, m_n)$ for hvert køn, og indenfor hvert køn er der fastsat et sæt af konstanter for tilfælde, hvor risikosummen er positiv og et sæt for tilfælde, hvor risikosummen er negativ. For invalidepensionister under 67 år er der fastsat et separat sæt af konstanter for $s(\cdot)$.

I bonusgrupper, der gælder for fælleskønsberegning, er der fastsat et sæt

af konstanter for tilfælde, hvor risikosummen er positiv og et sæt for tilfælde, hvor risikosummen er negativ. For invalidepensionister under 67 år er der fastsat et separat sæt af konstanter.

Dødsrisikobonus er forskellen på prisen for dødsdækningen beregnet på 1. og 2. ordensgrundlaget.

Invaliditetsrisikobonus er forskellen på prisen for invalidedækningen beregnet på 1. og 2. ordensgrundlaget.

Risikobonus kan godt være negativ og modregnes i givet fald så vidt muligt i positiv rente- og risikobonus på den pågældende dækning og øvrige eventuelle henholdsvis aktuelle dækninger i LP.

Se afsnit 21.6.0. for generelle regler for negative bonuselementer.

21.9.1. Beregning af risikopræmier

Risikopræmien R_x^j for overgang fra tilstand i til j beregnes som risikosummen S_x^j ved månedens begyndelse multipliceret med intensiteten μ_x^j for den pågældende overgang, beregnet på medlemmets alder ved månedens begyndelse:

$$R_x^j = S_x^j \mu_x^j$$

21.9.2. Beregning af fradrag for forlods bonus for aktuelle dækninger

Fra og med bonustilskrivningen for 2002 afskaffes forlods bonus. Reglerne i dette afsnit finder derfor ikke længere anvendelse.

For aktuelle pensioner med forlods bonus skal der ske fradrag i bonusberegningen, da der er udbetalt en større pension, end der i sin tid er betalt for.

Frdraget beregnes ud fra pensionistens alder x , som følger :

For alders-, invalide- og ægtefælle/samleverpensionister:

$$\text{Frdrag} = (\text{FBP} - \text{GP}) \cdot \frac{D_{x-\frac{1}{12}}}{D_x} \cdot \left(\frac{N_{x-\frac{1}{12}} - N_x}{D_{x-\frac{1}{12}}} + h(x, g) \right),$$

hvor FBP er pension inklusive forlods bonus,

GP er pension eksklusive forlods bonus

$h(x, g) = 0$, hvis der ikke er tilknyttet ret til ægtefælle/samleverpension, og

$h(x, g) = 0,6 \cdot g_{x-\frac{1}{12}} \int f(y|x) \cdot \bar{a}_{x-\frac{1}{12}|y-\frac{1}{12}} dy$, hvis der er tilknyttet ret til ægtefælle/samleverpension. Som g benyttes den tilhørende ægteskabshyppighed g , g' eller g'' .

For børnepensionister:

$$\text{Fradrag} = (\text{FBP} - \text{GP}) \cdot e^{\delta/12} \frac{1 - e^{-\delta/12}}{\delta},$$

hvor δ er renteintensiteten.

I de nævnte formler for fradrag benyttes følgende approksimationer:

$$\bar{a}_{x:\overline{n}|y:\overline{n}|} \approx \frac{1}{12} \left(\frac{1}{2} \left(\frac{D_{y-\frac{1}{12}} + D_y}{D_{y-\frac{1}{12}}} \right) - \frac{1}{2} \left(\frac{D_{x-\frac{1}{12}, y-\frac{1}{12}} + D_{x,y}}{D_{x-\frac{1}{12}, y-\frac{1}{12}}} \right) \right)$$

$$N_{x-\frac{1}{12}} - N_x \approx \frac{1}{12} \left(\frac{1}{2} (D_{x-\frac{1}{12}} + D_x) \right)$$

21.10.0. Tillæg til de løbende pensionsudbetalinger

Pensionskassen har 2 lovpligtige bogførte ikke-individualiserede hensættelser - administrationshensættelse og sikkerhedsfond svarende til solvensmargen.

Herudover har pensionskassen bogført ikke-individualiseret reserve i form af reservefond. Reservefonden skal indeholde tilstrækkelige midler til at kunne modsvare store udsving i værdien af aktier og ejendomme.

Såfremt disse hensættelser skønnes at have tilstrækkelig størrelse til at opfylde deres formål, tilstræbes det, at medlemmer, ægtefælle/samlever- og børnepensionister får udbetalt andel af disse hensættelser i form af et generelt pensionisttillæg i forbindelse med den løbende pensionsudbetaling, som typisk vil medføre tilsvarende fald i kravet til hensættelserne.

Det generelle pensionisttillæg fastsættes som led i den årlige fastsættelse af bonussatser. Hvis pensionskassens reservesituation ændres væsentligt i årets løb, kan satserne for pensionisttillæg nedsættes på samme måde som de øvrige bonussatser. En nedsættelse af pensionisttillæggene kan betyde nedgang i de løbende pensionsudbetalinger.

Med virkning fra 1. maj 2012 udbetales der ikke længere generelt pensionisttillæg i tilknytning til pensionsudbetaling fra pensionsdækninger i rentegrupperne LP 3,5 med afledt A, LP 3,5 med afledt B, LP 3,5 med afledt C, LP 3,5 med afledt D, LP 3 med afledt A, LP 3 med afledt B, LP 3 med afledt C, LP 3 unisex med afledt A, LP 3 unisex med afledt B, LP 3 unisex med afledt C.

Med henblik på at kunne forhøje pensionsudbetalingen fra pensionsdækninger med en grundlagsrente under 3,5 pct., fastsættes hvert år i forbindelse med fastsættelsen af det generelle pensionisttillæg endvidere satser for aldersafhængige tillæg, der kan tilvælges ved pensionering eller senere (eller pr. 1. januar 2011 eller

senere for eksisterende pensionister). Jf. afsnit 21.4.0. betales udgiften til det aldersafhængige tillæg af den enkelte pensionist selv ved fradrag i fremregningen af kontoreserven.

Det aldersafhængige tillæg kan nedsættes og medføre nedgang i de løbende pensionsudbetalinger.

21.10.1. Det generelle tillæg til de løbende pensionsudbetalinger

Det generelle pensionisttillæg er

P1, som er udlodning af andel af egenkapital.

Det generelle pensionisttillæg udbetales også i de tilfælde, hvor den løbende pension konverteres til en engangsudbetaling, jf. afsnit 19.

21.10.2. Aldersafhængige tillæg til de løbende pensionsudbetalinger

Med henblik på at udjævne forskelle i risikodækninger mellem pensionsdækninger regnet med forskellige grundlagsrenter fastsættes med virkning fra 1. januar 2011 og indtil 1. januar 2013 aldersafhængige tillæg med udgangspunkt i omregningsrenten mellem aktuelle invalidepensionspassiver (for aldre fra og med alder 21) og mellem aktuelle børnepensionspassiver (op til og med alder 20) beregnet på 3,5 pct. og 3 pct. i grundlagsrente, benævnt tillæg3, og 3,5 pct. og 1 pct. i grundlagsrente, benævnt tillæg4.

Med henblik på at forhøje risikodækningen i pensionsdækninger med grundlagsrenter under 3,5 pct. fastsættes med virkning fra 1. januar 2013 aldersafhængige tillæg med udgangspunkt i omregningsrenten mellem aktuelle invalidepensionspassiver (for aldre fra og med alder 21) og mellem aktuelle børnepensionspassiver (op til og med alder 20) beregnet på 4,235 pct. og 3 pct. i grundlagsrente, benævnt tillæg3, og 4,235 pct. og 1 pct. i grundlagsrente, benævnt tillæg4.

Det aldersafhængige tillæg afhænger af pensionistens fyldte alder primo året.

Tillæg3 kan alene tilvælges af invalidepensionister og tilknyttede børnepensionister.

Tillæg4 kan vælges i tilknytning til alle former for pensionsudbetaling.

Ved tilvalg af tillæg3 eller tillæg4 forhøjes pensionsdækninger med det aldersafhængige tillæg beregnet ud fra pensionistens fyldte alder primo året.

De aldersafhængige tillæg kan vælges til og fra løbende, dog kan der kun ændres i til- eller fravalg én gang om året.

De aldersafhængige tillæg beregnes som et tillæg til pensionen. De generelle pensionisttillæg beregnes af pensionen og de aldersafhængige tillæg.

Teknisk grundlag for afdeling LP

De aldersafhængige tillæg finansieres af pensionistens pensionshensættelse, jf. afsnit 11.1.2., og kan medføre nedsættelse af pensionen.

25.0.0. Opgørelser til markedsværdi

Nutidsværdierne af de i § 66 i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser nævnte størrelser opgøres ud fra følgende principper:

25.1.1. Diskonteringsrente

Der anvendes en løbetidsafhængig diskonteringsrate (rentekurve), som beskrevet i ovennævnte bekendtgørelse, bilag 8, stk. 5.

25.1.2. Bedste skøn over de involverede forsikringsrisici

Som de bedst mulige skøn over de involverede forsikringsrisici anvendes 1. ordensforudsætningerne med undtagelse af dødelighed og invaliditet.

Som bedst mulige skøn over dødeligheden anvendes Finanstilsynets modeldødelighed justeret med et risikotillæg:

$$\mu^k(x, t) = \exp(\beta_1^k r_1(x) + \beta_2^k r_2(x) + \beta_3^k r_3(x)) \mu^{FT,k}(x, t) (1 - \text{risikotillæg})$$

Hvor k er køn, x er alder til tid t , og hvor $\mu^{FT,k}(x, t)$ angiver Finanstilsynets benchmark for den observerede nuværende dødelighed og er givet ved:

$$\mu^{FT,k}(x, t) = \mu^{FT}(x, \text{refår}) (1 - R^k(x))^{(t) - \text{refår}}$$

Her er $R^k(x)$ Finanstilsynets benchmark for levetidsforbedringer, som opdateres årligt og kan findes på Finanstilsynets hjemmeside. Variablen *refår* angiver observationsåret for de benchmarkdødeligheder, som man anvender. [I eksponenten er angivet tid \$t\$ i hele år som udtryk for, at dødeligheden ikke ændres i løbet af året.](#)

Parametrene β_1^k , β_2^k og β_{23}^k estimeres i forbindelse med den årlige levetidsanalyse af den observerede dødelighed. Funktionerne $r_1(x)$, $r_2(x)$ og $r_3(x)$ er regressorer og er givet ved:

$$r_m(x) = \begin{cases} 1 & , \text{for } x < x_{m-1} \\ \frac{x_m - x}{x_m - x_{m-1}} & , \text{for } x_{m-1} < x < x_m \\ 0 & , \text{for } x \geq x_m \end{cases}$$

hvor $m = 1, 2, 3$ og $(x_0, x_1, x_2, x_3) = (40, 60, 80, 100)$.

Dødeligheden er dermed fastsat på sådan en måde, at der er inkluderet et risikotillæg, jf. ovennævnte bekendtgørelse, bilag 1, punkt 54, som tager højde for usikkerheden i fastsættelse af dødeligheden i pensionskassens bestand, det vil sige den ikke-systematiske del af levetidsrisikoen.

Det bedst mulige skøn over dødeligheden tager dermed højde for de fremtidige levetidsforbedringer og et risikotillæg.

Som bedst mulige skøn over invaliditeten anvendes en Gompertz-Makeham funktion, hvor udgangspunktet er 1. ordens-invaliditeten, men hvor konstanterne er tilrettet ud fra opgørelser af den observerede invaliditet fratrukket reaktiveringer hos medlemmerne gennem de seneste år på en sådan måde, at der er inkluderet et risikotillæg, jf. ovennævnte bekendtgørelse, bilag 1, punkt 54.

De aktuelle skøn anmeldes til Finanstilsynet efter reglerne for anmeldelse af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed.

25.1.3. Bedste skøn over omkostninger

Med henblik på at indregne værdien af et fremtidigt omkostningsresultat i værdien af den retrospektive hensættelse, er den retrospektive hensættelse for hver pensionsdækning i markedsværdiberegningerne forhøjet med 1 pct. svarende til, at der i 1. ordens grundlaget er en administrationshensættelse på 1 pct. af den retrospektive hensættelse, og med henblik på at indregne nutidsværdien af de forventede fremtidige udgifter til administration i garanterede ydelser og i garanterede fripolicydelser indregnes værdien af et markedsværdiomkostningsgebyr på passivside. Dette markedsværdiomkostningsgebyr er forskelligt for eventuelle og aktuelle pensionsdækninger. På aktivside anvendes et markedsværdiomkostningsfradrag.

25.1.4. Generelle regler

Ved beregning af størrelserne garanterede ydelser, bonuspotentiale på fremtidige præmier og bonuspotentiale på fripolicydelser regnes pensionsdækningerne som udgangspunkt sammen i det omfang:

- pensionsdækningen med lav grundlagsrente er oprettet til indskud af bonus fra pensionsdækningen med høj grundlagsrente og bidragsbetaling udover niveauet ultimo 1999,

Der foretages dog også beregninger af størrelserne garanterede ydelser, bonuspotentiale på fremtidige præmier og bonuspotentiale på fripolicydelser for henholdsvis pensionsdækningerne med høj grundlagsrente og med lav grundlagsrente for sig med henblik på opdelingen på kontorentegrupper, jf. afsnit 21.

25.2.0. Definitioner

Y_i^G = den årlige pension for pensionsdækning i , der jf. afsnit 25.1.4. kan bestå af en del Y_i^{GH} med høj grundlagsrente og en del Y_i^{GL} med lav grundlagsrente. Der gælder således $Y_i^G = Y_i^{GH} + Y_i^{GL}$,

FP_i^G = den årlige pension ved omskrivning til hvilende medlemskab jf. afsnit 13, jf. ovenstående gælder $FP_i^G = FP_i^{GH} + FP_i^{GL}$

P_i = den årlige præmie for pensionsdækning i, jf. ovenstående gælder $P_i = P_i^H + P_i^L$

TB = den tekniske præmiebelastning, jf. afsnit 4,

MB = bedste skøn for præmiebelastningen,

$MGebyr_{\text{evt}}^{\text{LP}}$ = bedste skøn for gebyret for et medlems eventuelle pensionsdækninger i LP

$MGebyr_{\text{akt}}^{\text{LP}}$ = bedste skøn for gebyret for en pensionists aktuelle pensionsdækninger i LP

$$\text{FremMGebyr}_{\text{evt},i}^{\text{LP}} = (K_{53}(x,0,n) \cdot MGebyr_{\text{evt}}^{\text{LP}} + (K_{414}(x,n) + K_{212}(x,n) + K_{945}(x,n)) \cdot MGebyr_{\text{akt}}^{\text{LP}}) \cdot \frac{1}{N_{\text{evt}}^{\text{LP}}} + I_{\text{ÆP},i} \cdot K_{\text{ÆP},i}(x) \cdot MGebyr_{\text{akt}}^{\text{LP}} \cdot \frac{1}{N_{\text{evt med ÆP}}^{\text{LP}}},$$

= bedste skøn for værdien af de fremtidige gebyrbetalinger for et medlems i'te eventuelle pensionsdækning i LP, hvor passiverne K_{414} , K_{212} og K_{945} er som defineret i afsnit 27, $I_{\text{ÆP}}$ er indikatorfunktionen for, om der er tilknyttet ægtefællepension til pensionsdækning i, $K_{\text{ÆP}}$ er ægtefællepassivet, som afhænger af typen af pensionsdækningen, og som kan være K_{810} , K_{812} eller K_{813} jf. afsnit 27, $N_{\text{evt}}^{\text{LP}}$ er antallet af medlemmets eventuelle pensionsdækninger i LP og $N_{\text{evt med ÆP}}^{\text{LP}}$ er antallet af medlemmets eventuelle pensionsdækninger i LP med tilknyttet ægtefællepension.

$$\text{FremMGebyr}_{\text{akt},i}^{\text{LP}} = (I_{\text{akt} \in (\text{AP}, \text{IP}, \text{ÆP})} \cdot K_{210}(x) + I_{\text{akt} \in (\text{BP})} \cdot a_{\overline{21-x}}(x)) \cdot MGebyr_{\text{akt}}^{\text{LP}} \cdot \frac{1}{N_{\text{akt}}^{\text{LP}}} + I_{\text{akt} \in (\text{AP}, \text{IP})} \cdot I_{\text{ÆP},i} \cdot K_{\text{ÆP},i}(x) \cdot MGebyr_{\text{akt}}^{\text{LP}} \cdot \frac{1}{N_{\text{akt med ÆP}}^{\text{LP}}}$$

= bedste skøn for værdien af de fremtidige gebyrbetalinger for en pensionist i'te aktuelle pensionsdækning i LP, hvor passivet K_{210} er som defineret i afsnit 27, $I_{\text{ÆP}}$ er indikatorfunktioner for pensionstypen, I_{akt} er indikatorfunktioner for, om der er tilknyttet ægtefællepension til den pågældende aktuelle pensionsdækning i, $K_{\text{ÆP}}$ er ægtefællepassivet, som afhænger af typen af pensionsdækningen, og som kan være K_{810} , K_{812} eller K_{813} jf. afsnit 27, $N_{\text{akt}}^{\text{LP}}$ er antallet af pensionistens aktuelle pensionsdækninger i LP og $N_{\text{akt med ÆP}}^{\text{LP}}$ er antallet af pensionistens aktuelle pensionsdækninger i LP med tilknyttet ægtefællepension.

AH = administrationshensættelse, jf. afsnit 4,

Pas^H, Pas^L = passivet for pensionsdækningens del på høj henholdsvis lav grundlagsrente, jf. afsnit 7 og 9,

Pas^M = passiv sammensat som angivet i afsnit 7, og beregnet som angivet i afsnit 27 med bedste skøn for rentekurve, dødelighed og invaliditet

aktiv^H, aktiv^L = aktivet for pensionsdækningens del på høj henholdsvis lav grundlagsrente, jf. afsnit 8 og 9.

aktiv^M = aktiv sammensat som angivet i afsnit 8, og beregnet som angivet i afsnit 27 med bedste skøn for rentekurve, dødelighed og invaliditet

Σ_i angiver summering over samtlige pensionsdækninger i bestanden.

Erstat.hens = erstatningshensættelser, som er summen af forfaldne ikke udbetalte pensionsydelse + IBNR og RBNS

KB^{før} = kollektivt bonuspotentiale før fordeling af årets realiserede resultat

Ved beregninger for henholdsvis høj og lav grundlagsrente for sig anvendes ovenstående formler separat for deldækningerne på højt og lavt grundlag, og værdien af de fremtidige gebyrbetalinger deles ligeligt mellem deldækninger på højt og lavt grundlag.

25.2.1. IBNR og hensættelse:

Der beregnes ingen IBNR-hensættelse i forbindelse med dødsfald.

IBNR-hensættelsen for indtrufne, endnu ikke anmeldte invalidepensioneringer, fastsættes som 10 pct. af risikopræmierne ved invaliditet for det senest afsluttede kalenderår.

Brutto IBNR-hensættelsen (uden genforsikring) for dækning ved udvalgte kritiske sygdomme fastsættes indtil videre ud fra følgende afløb, hvor procentsatserne beregnes af de samlede akkumulerede udbetalte skader hørende til det enkelte risikoår.

Tidspunkt	Procentsats
Ultimo året	20 pct.
Ultimo året + 1 år	3 pct.
Ultimo året + 2 år	1 pct.
Ultimo året + 3 år	0 pct.

Netto IBNR-hensættelsen (efter genforsikring) beregnes som 50 pct. af brutto IBNR-hensættelsen for de skadeår, hvor genforsikringen dækker.

25.2.2. TV Tillæg som følge af garanteret tilbagekøbsværdi:

TV fastsættes til 0.

25.2.3. Den retrospektive hensættelse (pr. pensionsdækning i):

Svarer til summen af den prospektive hensættelse på 1. ordensgrundlaget for pensionsdækningens del på høj grundlagsrente og på lav grundlagsrente med tillæg af administrationshensættelse:

$\text{Hensæt}_i^{\text{MVretro}} = (1 + AH) \cdot \text{Hensæt}_i^{\text{retro}}$, hvor

$$\text{Hensæt}_i^{\text{retro}} = Y_i^{\text{GH}} \cdot \text{pas}^{\text{H}} \cdot (1 - \text{TB}) \cdot P_i^{\text{H}} \cdot \text{aktiv}^{\text{H}} + Y_i^{\text{GL}} \cdot \text{pas}^{\text{L}} \cdot (1 - \text{TB}) \cdot P_i^{\text{L}} \cdot \text{aktiv}^{\text{L}}$$

Ved beregninger for henholdsvis høj og lav grundlagsrente for sig anvendes ovenstående formler separat for deldækningerne på højt og lavt grundlag.

25.2.4. Garanterede ydelser (pr. pensionsdækning i):

$\text{Hensæt}Y_i^{\text{G}} = Y_i^{\text{G}} \cdot \text{pas}^{\text{M}} \cdot (1 - \text{MB}) \cdot P_i \cdot \text{aktiv}^{\text{M}} + \text{FremMGebyr}_{\text{evt/akt},i}^{\text{LP}}$, hvor

$\text{FremMGebyr}_{\text{evt/akt},i}^{\text{LP}}$ er markedsværdien af de fremtidige gebyrbetalinger for pensionsdækning i som defineret i § 25.2.0 for henholdsvis eventuelle og aktuelle pensionsdækninger.

Er inkl. risikotillæg, jf. regnskabsbekendtgørelsen.

Ved beregninger for henholdsvis høj og lav grundlagsrente for sig anvendes ovenstående formler separat for andelene på højt og lavt grundlag, og værdien af de fremtidige gebyrbetalinger deles ligeligt mellem deldækningerne på højt og lavt grundlag..

25.2.5. Garanterede fripolicydelser (pr. pensionsdækning i):

$\text{Hensæt}FP_i^{\text{G}} = FP_i^{\text{G}} \cdot \text{pas}^{\text{M}} + \text{FremMGebyr}_{\text{evt},i}^{\text{LP}}$,

$$\Delta \text{Hensæt}FP_i^{\text{G}} = \max \{ 0; \text{Hensæt}Y_i^{\text{G}} - \text{Hensæt}FP_i^{\text{G}} \}$$

Er inkl. risikotillæg, jf. regnskabsbekendtgørelsen.

Ved beregninger for henholdsvis høj og lav grundlagsrente for sig anvendes ovenstående formler separat for andelene på højt og lavt grundlag, og værdien af de fremtidige gebyrbetalinger deles ligeligt mellem deldækningerne på højt og lavt grundlag.

25.2.6. Bonuspotentiale på fremtidige præmier (pr. pensionsdækning i):

$BP_i = \text{Hensæt}FP_i^{\text{G}} + \Delta \text{Hensæt}FP_i^{\text{G}} - \text{Hensæt}Y_i^{\text{G}}$

Ved beregninger for henholdsvis høj og lav grundlagsrente for sig anvendes ovenstående formel separat for deldækningen på højt grundlag, og bonuspotentialet på fremtidige præmier hørende til deldækningen på lavt grundlag defineres som $BP_i^{\text{L}} = BP_i - BP_i^{\text{H}}$ for at opnå additivitet.

25.2.7. Bonuspotentiale på fripolicydelser (pr. pensionsdækning i):

$BF_i = \max \{ 0; \text{Hensæt}_i^{\text{MVretro}} - \text{Hensæt}FP_i^{\text{G}} \}$

Ved beregninger for henholdsvis høj og lav grundlagsrente for sig anvendes ovenstående formel separat for deldækningen på højt grundlag BF_i^{H} og

Teknisk grundlag for afdeling LP

bonuspotentialiet på fripolicydelser hørende til deldækningen på lavt grundlag defineres som $BF_i^{LL} = BF_i^L - BF_i^H$ for at opnå additivitet.

25.2.8. Værdien af garanterede ydelser:

$$\text{BestandHensæt}Y^G = \sum_i \text{Hensæt}Y_i^G$$

Ved beregning af værdien af garanterede ydelser for en kontorentegruppe, jf. afsnit 21, summeres alene over dækninger eller deldækninger hørende til den pågældende gruppe.

25.2.9. Bonuspotentialie på fremtidige præmier:

$$BP = \sum_i BP_i$$

Ved beregning af værdien af bonuspotentialie på fremtidige præmier for en kontorentegruppe, jf. afsnit 21, summeres alene over dækninger eller deldækninger hørende til den pågældende gruppe.

25.2.10. Bonuspotentialie på fripolicydelser:

Beregning af bonuspotentialiet på fripolicydelser sker for hver kontorentegruppe, jf. afsnit 21, og i to skridt, idet bonuspotentialiet for kontogruppe GRP først beregnes som:

$$BF_{GRP}^I = \sum_i BF_{GRP,i}^I$$

Er forsikringstagernes andel af det realiserede resultat (FRR_{GRP}) negativt for den pågældende kontorentegruppe, dækkes det først ved nedskrivning af det kollektive bonuspotentialie $KB_{GRP}^{f\ddot{o}r}$, og herefter ved nedskrivning af bonuspotentialiet på fripolicydelser ved beregning af forholdet:

$$A_{GRP} = \begin{cases} 1, & \text{hvis } KB_{GRP}^{f\ddot{o}r} \geq -FRR_{GRP}, \\ \frac{BF_{GRP}^I + FRR_{GRP} + KB_{GRP}^{f\ddot{o}r}}{BF_{GRP}^I}, & \text{hvis } KB_{GRP}^{f\ddot{o}r} < -FRR_{GRP} < KB_{GRP}^{f\ddot{o}r} + BF_{GRP}^I \\ 0, & \text{hvis } KB_{GRP}^{f\ddot{o}r} + BF_{GRP}^I \leq -FRR_{GRP} \end{cases}$$

A_{GRP} kan således højst antage værdien 1.

Herefter fås den endelige størrelse af bonuspotentialiet på fripolicydelser for hver kontogruppe:

$$BF_{GRP} = A_{GRP} \cdot BF_{GRP}^I$$

Det samlede bonuspotentialie på fripolicydelser for hele afdelingen fås herefter:

$$BF = \sum_{GRP \in LP} BF_{GRP}$$

Teknisk grundlag for afdeling LP

25.2.11. Værdien af den retrospektive hensættelse (pr. pensionsdækning i):

Værdien af den retrospektive hensættelse for hver pensionsdækning bestemmes herefter som:

$$V\text{Hensæt}_i^{\text{MVretro}} = \text{Hensæt}Y_i^G + A \cdot BF_i^1 + BP_i$$

25.2.12. Værdien af retrospektive hensættelser:

$$\text{Bestand}V\text{Hensæt}^{\text{MVretro}} = \sum_i V\text{Hensæt}_i^{\text{MVretro}}$$

25.2.13. Pensionshensættelsen (pr. pensionsdækning i):

$$\text{PensHensæt}_i = V\text{Hensæt}_i^{\text{MVretro}}$$

25.2.14 Pensionshensættelser i alt:

$$\text{PensHensæt} = \text{Bestand}V\text{Hensæt}^{\text{MVretro}}$$

25.2.15. Regnskabsposter

$$\text{Garanterede ydelser} = \text{BestandHensæt}Y^G + TV = \text{BestandHensæt}Y^G$$

$$\text{Bonuspotentialer på fremtidige præmier} = BP$$

$$\text{Bonuspotentialer på fripolicydelser} = BF$$

17.0.0. Fordeling af resultat og bonusregler

17.0.0. Fordeling af resultat

Årets realiserede resultat er summen af risiko-, omkostnings- og rentegruppernes realiserede resultater.

Risikogrupperne i aAfdeling LPUA fremgår af har 2 risikogrupper, jf. afsnit 21.2.0. Det realiserede resultat for hver risikogruppe, der opgøres som resultatet efter risikobonus og før betaling af egenkapitalens risikoforrentning, beregnes som de i perioden bogførte betalte 2. ordens risikopræmier fratrukket dels de i perioden bogførte skader hørende til pensionsordninger i gruppen inklusiv ændringer i tekniske reserver såsom RBNS-, IBNR- og erstatningshensættelser, herunder RBNS og IBNR-bortset fra ændringer i den del af erstatningshensættelserne, der alene vedrører forfaldne ikke-udbetalte pensionsydelser, og dels den ændring i administrationshensættelsen, som ovennævnte risikoresultat giver anledning til (det vil sige 1 pct. af ovennævnte risikopræmier fratrukket de bogførte skader inklusiv ændringer i tekniske reserver). Resultatet af genforsikring for hver risikogruppe indregnes i risikoresultatet. Gruppens realiserede resultat før risikobonus fremkommer ved at korrigere resultatet efter risikobonus med den i perioden udloddede risikobonus.

Afdeling LPUA udgør samlet en omkostningsgruppe, jf. afsnit 21.2.0. Det realiserede resultat for omkostningsgruppen, der opgøres som resultatet efter omkostningsbonus og før betaling af egenkapitalens risikoforrentning, beregnes for pensionsordningerne hørende til i gruppen som:

- de i perioden bogførte betalte 2. ordens omkostningsdækkende fradrag, herunder gebyrer
- de i perioden bogførte forsikringsmæssige administrationsomkostninger
- den i perioden bogførte pensionsbonus
- ændringen i administrationshensættelsen (på 1 pct. der er indeholdt i den retrospektive hensættelse), der ikke skyldes den tilskrevne forrentning eller risikoresultatet.

Pensionsbonus fratrækkes ved beregning af omkostningsresultatet, da pensionsbonus betragtes som udbetaling af andel af administrationshensættelsen til fx dækning af gebyrer.

Gruppens realiserede resultat før omkostningsbonus fremkommer ved at korrigere resultatet efter omkostningsbonus med den i perioden udloddede omkostningsbonus.

Rentegrupperne i aAfdeling LPUA fremgår af har 3 rentegrupper, jf. afsnit 21.2.0. Renteresultatet for hver rentegruppe består af summen af renteresultaterne for de underliggende kontorentegrupper. Der er i alt 6 kKontorentegrupperne fremgår også af afsnit 21.2.0. Renteresultatet for hver af disse kontorentegrupper (se afsnit 21.2.0) opgøres som:

- Pensionsteknisk resultat
- + overført investeringsafkast
- + pensionsafkastskat
- + tilskrivning af bonus
- + ændring i kollektivt bonuspotentiale
- + ændring i bonuspotentiale på fripolicydelser, som er foretaget jf. afsnit 21.2.10.
- + ~~ændringer i den del af erstatningshensættelserne, der alene vedrører forfaldne ikke-udbetalte pensionsydelse~~
- risikoresultat (efter bonus)
- omkostningsresultat (efter bonus)

Det realiserede renteresultat for kontorentegrupperne, dog ikke medregnet ændringer i kollektivt bonuspotentiale eller ændringer i bonuspotentiale på fripolicydelser, som er foretaget jf. afsnit 21.2.10, kontribueres månedligt inden for hver kontorentegruppe.

Efter kontributionen kan det realiserede resultat for hver kontorentegruppe, jf. ovenstående, og dermed også det samlede realiserede resultat opgøres.

Det samlede realiserede resultat fremgår af en note til regnskabet.

Det samlede afkast for afdeling LPUA består af afkastet for

- Renteafdækningsaktiverne (Renteafd(.)), hvis formål er at afdække renterisiko. Kontorentegrupper med samme grundlagsrente deler renteafdækningsaktiver.
- ~~Aktieafdækningsaktiverne~~ Afdækningsaktiverne (Afd.), hvis formål er mere generelt at nedbringe investeringsrisikoen, og som deles enten på gruppeniveau (dvs. alle kontorentegrupper i LPUA), på garanteret/betinget garanteret niveau (dvs. på kontorentegrupper med garanterede ordninger eller kontorentegrupper med ordninger med betinget garanti) eller på grundlagsrente-niveau (dvs. alle kontorentegrupper med samme grundlagsrente) eller er tilknyttet en enkelt kontorentegruppe. Betegnelsen afdækningsaktiver er her en bred betegnelse, som kan omfatte ikke alene egentlige aktieafdækninger, men også investeringer i fx obligationer
- Investeringsaktiverne

Kontorentegrupper med samme grundlagsrente indgår i et afdækningsfællesskab, en såkaldt udjævningsgruppe. Afdeling LPUA har 2 udjævningsgrupper, jf. afsnit 17.2.0.

Som fordelingsnøgle bruges i det følgende betegnelsen markedsværdi primo måneden. Herved forstås for kontorentegruppe i (MV(i)) markedsværdien inklusive kollektivt bonuspotentiale (KB(i)) (med andel af kollektive bonuspotentialer fra de relevante omkostnings- og risikogrupper) fratrukket markedsværdien af en eventuel renteafdækning (RenteAfd(i)) og/eller aktieafdækning (AktieAfd(i)), og for egenkapitalens vedkommende er det markedsværdien primo måneden reduceret for den andel, der ikke er placeret i investerings og/eller afdækningsaktiver.

Ved andelen af kollektive bonuspotentialer fra en omkostningsgruppe henholdsvis risikogruppe forstås det bidrag til det pågældende kollektive bonuspotentiale, som kontorentegruppen har bidraget med primo året reguleret for dens andel af omkostnings-/risikoresultatet frem til primo den aktuelle måned.

Afkastet fra det kollektive bonuspotentiale hørende til risiko- og omkostningsgrupperne indgår således som en del af de relevante kontorentegrupperes afkast, hvor afkastet er fordelt i forhold til, hvordan de enkelte ordninger i kontorentegrupperne har bidraget til opbygningen af det kollektive bonuspotentiale i risiko- og omkostningsgrupperne.

Fordeling af afkastet mellem udjævningsgrupperne

Udjævningsgruppe U får følgende andel af afkastet af investeringsaktiverne (Afkast(InvAkt)), idet egenkapitalen udgør sin egen udjævningsgruppe:

$$\frac{\sum_{i \in U} (MV(i) - Afd(i) - RenteAfd(i))}{\sum_{i \in LP} (MV(i) - Afd(i) - RenteAfd(i))} \cdot \text{Afkast(InvAkt)}$$

$$\frac{\sum_{i \in U} (MV(i) + KB(i) - AktieAfd(i) - RenteAfd(i))}{\sum_{i \in LP} (MV(i) + KB(i) - AktieAfd(i) - RenteAfd(i))} \cdot \text{Afkast(InvAkt)}$$

Renteafdækningsaktiverne er fordelt på udjævningsgrupperne ud fra grundlagsrenten. Afkastet for renteafdækningsaktiverne hørende til en given grundlagsrente tilfalder derfor udjævningsgruppen med samme grundlagsrente. Tilbage er at fordele afkastet fra aktieafdækningsaktiverne. Hvis hele LPUA er fælles om en afdækning bruges samme nøgle som ovenfor til at fordele afkastet. Hvis det kun er grupper med garanterede ordninger, der er fælles om en afdækning, bruges samme nøgle som ovenfor, dog summeres i nævneren kun over grupper med garanterede ordninger. Hvis en afdækning hører til én bestemt udjævningsgruppe, går hele afkastet ~~for af~~ denne afdækning til udjævningsgruppen. Hvis en kontorentegruppe er alene om en afdækning, går afkastet til kontorentegruppen.

Fordeling af afkastet inden for udjævningsgrupperne

Hvis der ikke er tilknyttet renteafdækningsaktiver til en udjævningsgruppe, bliver afkastet for udjævningsgruppen fordelt mellem kontorentegrupperne ud fra deres markedsværdier primo måneden inklusive kollektivt bonuspotentiale (med andel af kollektive bonuspotentialer fra de relevante omkostnings- og risikogrupper): dvs. kontorentegruppe i får følgende afkast:

$$\frac{MV(i)}{\sum_{i \in U} MV(i)} \text{Afkast}(U)$$

hvor $\text{Afkast}(U)$ angiver det samlede afkast indenfor udjævningsgruppen.

Hvis der er tilknyttet renteafdækningsaktiver til udjævningsgruppen opdeles afkastet på afkastet af investeringsaktiverne, $\text{AfkInv}(U)$, og afkastet af afdækningsaktiverne $\text{AfkAfd}(U)$. Afkastet af investeringsaktiverne fordeles indenfor udjævningsgruppen efter ovenstående nøgle, mens afkastet af afdækningsaktiverne fordeles efter følgende principper:

, får hver kontorentegruppe indenfor udjævningsgruppen tildelt afkast svarende til ændringen i de garanterede ydelser og bonuspotentialer på fremtidige præmier, der udelukkende skyldes ændringer i diskonteringsrenten $\Delta(\text{GY}+\text{BP})_i$, fra primo til ultimo måneden korrigeret for PAL-skat, tillagt kontorenten. PAL-korrektionen foretages ud fra kontorentegruppens PAL-sats s_i , beregnet primo året. Dvs. kontorentegruppe i får følgende afkast:

$$\Delta_{\text{Disk}}(\text{GY}+\text{BP})_i = \frac{\Delta(\text{GY}+\text{BP})_i - \Delta \text{Retro}_i + \Delta \text{KR}_i}{(1 - \text{PAL})}$$

Den resterende del af afkastet for udjævningsgruppe U (bemærk dette kan være negativt):

$$\text{Res}(U) = \text{AfkAfd}(U) - \sum_{i \in U} \Delta_{\text{Disk}}(\text{GY}+\text{BP})_i$$

$$\text{Afkast}(U) - \sum_{i \in U} \frac{\Delta(\text{GY}+\text{BP})_i}{(1-s_i)}$$

fordeles mellem kontorentegrupperne herefter, indenfor udjævningsgruppen, ud fra kontorentegruppernes markedsværdier primoværdierne af GY og BP , det vil sige, at kontorentegruppe i får følgende afkast fra afdækningsaktiverne:

$$\text{AfkAfd}(i) = \Delta_{\text{Disk}}(\text{GY}+\text{BP})_i + \frac{(\text{GY}+\text{BP})_{\text{Primo}}}{\sum_{i \in U} (\text{GY}+\text{BP})_{\text{Primo}}} \text{Res}(U)$$

måneden inklusive kollektivt bonuspotentialer (med andel af kollektive bonuspotentialer fra de relevante omkostnings- og risikogrupper) fratrukket værdien af en eventuel rente og/eller aktieafdækning, dvs. kontorentegruppe i får følgende afkast:

$$\frac{\Delta(\text{GY}+\text{BP})_i}{(1-s_i)} + \frac{MV(i) + \text{KB}(i) - \text{AktieAfd}(i) - \text{RenteAfd}(i)}{\sum_{i \in U} (MV(i) + \text{KB}(i) - \text{AktieAfd}(i) - \text{RenteAfd}(i))} \left[\text{Afkast}(U) - \sum_{i \in U} \frac{\Delta(\text{GY}+\text{BP})_i}{(1-s_i)} \right]$$

Afkastet for kontorentegrupperne i udjævningsgruppe U er dermed givet ved:

$$\text{Afk}(i) = \Delta_{\text{Disk}}(\text{GY}+\text{BP})_i + \frac{(\text{GY}+\text{BP})_{\text{Primo}}}{\sum_{i \in U} (\text{GY}+\text{BP})_{\text{Primo}}} \text{Res}(U) + \frac{\text{MV}(i)}{\sum_{i \in U} \text{MV}(i)} \text{AfkInv}(U)$$

Egenkapitalen forrentes med afkastet af de på investeringsaktiverne, den er investeret i, og afkastet af dens separate aktieafdækninger plus en risikoforrentning RFR p.a. Investeringsafkastet og afkastet af de aktiver, der er investeret i, bliver tildelt direkte, separate aktieafdækninger bliver tildelt direkte i forbindelse med fordelingen af investeringsaktivernes afkast, mens risikoforrentningen betales af kontorentegrupperne i forbindelse med kontributionen. Egenkapitalens samlede forrentning beskattes med satsen for pensionsafkastskat PALSkat.

Risikoforrentningen fordeles ud på de enkelte kontorentegrupper efter hvor stor en risiko, den enkelte gruppe udgør for pensionskassen. Fordelingsnøglen for risikoforrentningen opdateres efter følgende fremgangsmåde:

Pensionskassens individuelle solvens beregnes hvert kvartal som summen af:

- En opgjort individuel solvens for hver kontorentegruppe omfattende de elementer af individuel solvens, hvor der kan ske kontribution (VAR(i))
- En opgjort individuel solvens for samtlige kontorentegrupper omfattende de elementer, hvor der ikke kan ske kontribution (operationelle risici)
- Egenkapitalens bidrag til individuel solvens.

De enkelte kontorentegrupper tildeles egenkapital svarende til deres bidrag til individuel solvens, jf. a) ovenfor. Denne andel er dermed fast på kvartalsbasis.

Der beregnes månedligt en residual (Residual), der angiver forskellen mellem pensionskassens samlede egenkapital og summen af det individuelle solvensbehov for alle kontorentegrupper, jf. a) ovenfor. Residualen fordeles mellem kontorentegrupperne ud fra deres markedsværdi plus kollektivt bonuspotentiale (med andel af kollektive bonuspotentialer fra de relevante omkostnings- og risikogrupper) ganget med en faktor, der angiver målsætningen for eksponering i investeringsaktiver. Målsætningen for de garanterede ordningers eksponering i investeringsaktiver betegnes GarEksp, mens eksponeringen i investeringsaktiver for ordningerne med betinget garanti som udgangspunkt er 100 pct. mens målsætningen for eksponeringen i investeringsaktiver for ordningerne med betinget garanti betegnes BetEksp.

Pensionskassen styrer sine kapitalforhold efter dels individuel solvens (konkursrisiko på højst IS pct. på 1-års horisont) og dels ud fra en skønnet opgørelse af ønsket basiskapital (akkumuleret insolvenssandsynlighed på AkkIS pct. på 10-års horisont). Disse sandsynligheder danner grundlag for fastlæggelse af en rimelig størrelse for risikoforrentningen (RFR). Ud fra disse risikorammer fastlægges for et kalenderår ad gangen målsætningen for omfanget af investeringsaktiver i de garanterede grundlag GarEksp.

Kontorentegruppe i's vægt ved fordeling af residualen er:

$$\text{ResVægt}(i) = \frac{MV(i) \cdot \text{Eksp}(i)}{\sum_i MV(i) \cdot \text{Eksp}(i)}$$

$$\text{ResVægt}(i) = \frac{(MV(i)+KB(i)) \cdot \text{Eksp}(i)}{\sum_i ((MV(i)+KB(i)) \cdot \text{Eksp}(i))}$$

Hvor LP+LPUA angiver, at der summeres over alle kontorentegrupper i afdeling LP og LPUA.

Hvor Eksp(i) er defineret ved:

$$\text{Eksp}(i) = \begin{cases} \text{GarEksp} - \text{Just}(i), & i \in \{\text{Garanterede ordninger}\} \\ 1 - \text{Just}(i), & i \in \{\text{Ordninger med betinget garanti}\} \end{cases}$$

Hvor Just(i) for de garanterede ordninger angiver forskellen mellem målsætningen og den valgte procentdel af investeringsaktiver og for ordninger med betinget garanti angiver Just(i) forskellen mellem fuld investering i investeringsaktiver og den valgte procentdel af investeringsaktiver for kontorentegruppe i. Denne justering kan direkte relateres til kontorentegruppens separate afdækningsaktiver.

Residualen på kontorentegruppeniveau kan fortolkes som den risiko, kontorentegruppen pålægger egenkapitalen ud over den kortsigtede risiko, som fås fra individuel solvens.

Vægten, som kontorentegruppe i tillægges for belastningen af egenkapitalen (EKBelast(i)), beregnes hermed som:

$$\text{EKBelast}(i) = \frac{\text{ResVægt}(i) \cdot \text{Residual} + \text{VAR}(i)}{\sum_i (\text{ResVægt}(i) \cdot \text{Residual} + \text{VAR}(i))}$$

Ved et positivt renteresultat tilbagebetales først lån af bonuspotentiale på fripolicydelser. Herefter betales egenkapitalens risikoforrentning i henhold til overstående beregning. Egenkapitalens samlede risikoforrentning kan ikke overstige summen af de realiserede resultater (dog ikke medregnet ændringer i kollektivt bonuspotentiale eller ændringer i bonuspotentiale på fripolicydelser) fratrukket eventuel tilbagebetaling af lån på fripolicydelser for kontorentegrupperne. I den udstrækning en kontorentegruppe ikke har mulighed for at dække sin andel af risikoforrentningen, overføres den manglende forrentning til en skyggekonto for egenkapitalen for den pågældende gruppe. Den samlede manglende risikoforrentning fremgår af en note til regnskabet. Skyggekonti forrentes på månedsbasis på samme måde som egenkapitalen, dvs. som følger:

$$\text{SKE}_{Ut} = \text{SKE}_{Pt} (1 + \text{RFR}_{md} + \text{IA}_{EK})$$

hvor SKE_{Ult} og SKE_{Pri} er ultimo hhv. primo værdien for skyggekontoen hørende til kontorentegruppen (hhv. risiko- og omkostningsgruppen), RFR_{md} er risikoforrentningen på månedsbasis ($= ((1 + RFR)^{1/12} - 1)$), og IA_{EK} er afkastet (i pct.) af de aktiver, som egenkapitalens er investeret i procent, bestemt ved:

$$IA_{EK} = \frac{EK_{Ult}}{EK_{Pri}} - 1$$

hvor IA er afkastet af investeringsaktiverne i pct., og $Afkast(Afd_{EK})$ er afkastet af egenkapitalens separate aktieafdækninger i kr.

Er periodens renteresultat for en kontorentegruppe større end det tilbagebetalte lån på fripolicydelser og egenkapitalens risikoforrentning hørende til kontorentegruppen, dækkes dernæst skyggekontoen hørende til egenkapitalen. Er resultatet herefter stadig positivt, allokeres det resterende beløb som kollektivt bonuspotentiale for den pågældende kontorentegruppe

Hvis periodens renteresultat er negativt, overføres hele risikoforrentningen hørende til den pågældende kontorentegruppe til skyggekontoen. Kontorentegruppen skal endvidere i det omfang, det er muligt, dække det negative resultat med egne midler efter de i afsnit 21.2.10 anførte retningslinier, dvs. ved en reduktion af bonuspotentialet på fripolicydelser, efter at der først er foretaget en nedskrivning af det kollektive bonuspotentiale. Såfremt det kollektive bonuspotentiale og bonuspotentialet på fripolicydelser for en kontorentegruppe ikke fuldt ud kan dække kontorentegruppens negative resultat, dækkes det resterende beløb af egenkapitalen. Det beløb, som egenkapitalen reduceres med, tilskrives skyggekontoen for den pågældende kontorentegruppe.

Hvis periodens risikoresultat for en risikogruppe er positivt, henlægges resultatet til kollektivt bonuspotentiale for den pågældende risikogruppe. Er periodens risikoresultat negativt, dækkes det først ved nedskrivning af det kollektive bonuspotentiale. Såfremt det kollektive bonuspotentiale for en risikogruppe ikke fuldt ud kan dække risikogruppens negative risikoresultat, dækkes det resterende beløb af egenkapitalen. Det beløb, som egenkapitalen reduceres med, tilskrives skyggekontoen for den pågældende risikogruppe.

Hvis periodens omkostningsresultat er positivt, henlægges resultatet til kollektivt bonuspotentiale for omkostningsgruppen. Er periodens omkostningsresultat negativt, dækkes det først ved nedskrivning af det kollektive bonuspotentiale. Såfremt det kollektive bonuspotentiale for en omkostningsgruppe ikke fuldt ud kan dække gruppens negative omkostningsresultat, dækkes det resterende beløb af egenkapitalen. Det beløb, som egenkapitalen reduceres med, tilskrives skyggekontoen for omkostningsgruppen.

Ovenstående regler gælder fra og med regnskabsåret 2011-2013 og kan ændres af bestyrelsen med anmeldelse til Finanstilsynet.

17.1.0. Bonusregulativ

Dette bonusregulativ gælder for alle medlemmer og pensionister i afdeling LPUA.

Reglerne for bonusfordeling kan ændres også for allerede tegnede pensionsordninger.

Allerede fordelt bonus kan ikke berøres, se dog de nævnte forbehold i afsnit 0.

17.2.0. Kontributionsgrupper: rentegrupper, kontorentegrupper, risikogrupper og omkostningsgrupper

Med henblik at fordele resultatet rimeligt er de enkelte pensionsdækninger opdelt i grupper for hvert af elementerne rente, risiko og omkostninger.

For renteelementet er pensionsdækningerne opdelt i rentegrupper, som er underopdelt i kontorentegrupper, hvis en pensionsordning består af 2 pensionsdækninger, kilde- og afledt dækning, hvor den afledte dækning er oprettet til pensionsstigninger fra kildedækningen fra og med 2000. Rentegrupperne er opdelt i rentebånd (A, B, C eller D) ud fra den vægtede grundlagsrente primo året:

LPUA 4 med afledt A

Hvor 0 pct. $\leq$ den vægtede grundlagsrente $<$ 1 pct.

Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LPUA 4 pct.-A og LP 0,5 pct. fra 4 pct.-A

LPUA 4 med afledt B

Hvor 1 pct. $\leq$ den vægtede grundlagsrente $<$ 2 pct.

Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LPUA 4 pct.-B og LP 0,5 pct. fra 4 pct.-B

LPUA 4 med afledt C

Hvor 2 pct. $\leq$ den vægtede grundlagsrente $<$ 3 pct.

Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LPUA 4 pct.-C og LP 0,5 pct. fra 4 pct.-C

LPUA 4 med afledt D

Hvor 3 pct. $\leq$ den vægtede grundlagsrente $<$ 4 pct.

Består af pensionsdækninger fra kontorentegruppe LPUA 4 pct.-D og LP 0,5 pct. fra 4 pct.-D

Kontorentegrupperne er:

LPUA 4 pct.-A, LPUA 4 pct.-B, LPUA 4 pct.-C og LPUA 4 pct.-D

Eventuelle og aktuelle pensionsdækninger med kønsopdelt beregningsgrundlag med grundlagsrente 4,00 pct. for indbetalinger foretaget indtil 31. marts 1987 og bonus fordelt til og med 1999. Det vil sige pensionsdækninger med ydelsesprofil 36, 37 og 38 (tidligere 5, 7 og 8) og aktuelle pensionsdækninger, der hidrører herfra.

LPUA 0,5 pct. fra 4 pct.-A, LPUA 0,5 pct. fra 4 pct.-B, LPUA 0,5 pct. fra 4 pct.-C og LPUA 0,5 pct. fra 4 pct.-D

Eventuelle og aktuelle pensionsdækninger hidrørende fra bonus fordelt fra og med år 2000 fra pensionsdækninger med ydelsesprofil 36, 37 og 38 (tidligere 5, 7 og 8) og aktuelle pensionsdækninger, der hidrører herfra. Det vil sige pensionsdækninger med ydelsesprofil 25, 26 og 28 og aktuelle pensionsdækninger, der hidrører herfra.

Alle pensionsdækninger i afdeling LPUA udgør én samlet omkostningsgruppe.

Risikogrupperne svarer til risikobonusgrupperne:

- 1: Kontorentegrupperne LPUA 4 pct.-A, LPUA 4 pct.-B, LPUA 4 pct.-C og LPUA 4 pct.-D
- 2: Kontorentegrupperne LPUA 0,5 pct. fra 4 pct.-A, LPUA 0,5 pct. fra 4 pct.-B, LPUA 0,5 pct. fra 4 pct.-C og LPUA 0,5 pct. fra 4 pct.-D

Bonussatserne fastsættes for hver gruppe af pensionskassens bestyrelse efter indstilling fra direktion og aktuar og anmeldes til Finanstilsynet. Bonussatserne for et kalenderår fastsættes inden udgangen af det foregående kalenderår. Ændringer i årets satser skal anmeldes til Finanstilsynet senest på den dato, hvorfra de ønskes anvendt.

Udjævningsgrupperne er:

- 1 Kontorentegrupperne:
LPUA 4 pct.-B, LPUA 4 pct.-C og LPUA 4 pct.-D
- 2: Kontorentegrupperne:
LPUA 1 pct. fra 4 pct.-B, LPUA 1 pct. fra 4 pct.-C og LPUA 1 pct. fra 4 pct.-D

Primo åååå flyttes de pensionsdækninger, der som følge af ændret vægtet grundlagsrente, skal skifte rentebandsgruppe.

Markedsværdien for ordningerne trækkes ud af de rentebandsgrupper, som pensionsdækningen har tilhørt i åååå-1, og lægges ind i de rentebandsgrupper, som pensionsdækningen skal tilhøre i åååå.

Samtidigt tilrettes de kollektive rentebonuspotentialer og andelene af kollektive bonuspotentialer fra omkostningsgruppen henholdsvis risikogruppen for de berørte rentebandsgrupper som konsekvens af rentebåndsskiftene som følger:

Tilretning af kollektivt rentebonuspotentiale: Primo åååå, men umiddelbart før skift i rentebandsgrupper, kan der fordeles deltabonus jf. 17.7.2, hvis der er behov for at udligne forskelle i kollektivt bonuspotentiale. Den justerede bonusgrad, der defineres i afsnit 17.7.2., antages herefter at være ens for de kontorentegrupper, som der kan skiftes mellem ved ændring i rentebåndet. For hvert sæt af disse kontorentegrupper fordeles det samlede kollektive rentebonuspotentiale således, at hver kontorentegruppe efter fordelingen har samme justerede bonusgrad som før rentebåndsskiftet.

Tilretning af kollektivt bonuspotentiale hørende til omkostningsgruppen: Da kollektivt bonuspotentiale hørende til omkostningsgruppen ikke har en selvstændig aktivgruppe men er fordelt ud med andele i de forskellige kontorentegrupper, tilrettes disse andele også i forbindelse med rentebåndsskift. Hvis de retrospektive hensættelser hørende til en kontorentegruppe er mindsket som følge af skift i rentebånd, nedskrives andelen af kollektivt bonuspotentiale, så det udgør samme andel af de retrospektive hensættelser som før skift i rentebåndsskift. Den overskydende del af det kollektive bonuspotentiale fordeles forholdsmæssigt til den/de kontorentegrupper, hvor renteskiftet har øget de retrospektive hensættelser, ud fra størrelsen af de retrospektive hensættelser.

Tilretning af kollektivt bonuspotentiale hørende til en risikogruppe: Da kollektivt bonuspotentiale hørende til risikogrupperne ikke har en selvstændig aktivgruppe men er fordelt ud med andele i de forskellige kontorentegrupper, tilrettes disse andele også i forbindelse med rentebåndsskift. Hvis de retrospektive hensættelser hørende til en kontorentegruppe er mindsket som følge af skift i rentebånd, nedskrives andelen af kollektivt bonuspotentiale, så det udgør samme andel af de retrospektive hensættelser som før skift i rentebåndsskift. Den overskydende del af det kollektive bonuspotentiale fordeles forholdsmæssigt til den/de kontorentegrupper, hvor renteskiftet har øget de retrospektive hensættelser, ud fra størrelsen af de retrospektive hensættelser.

Til retning af skyggekonti: For hvert sæt af kontorentegrupper, som der kan skiftes mellem ved skift i rentebånd, beregnes hvor stor skyggekontoen skal være for den enkelte kontorentegruppe, for at forholdet mellem skyggekonto og retrospektive hensættelser er det samme før og efter bevægelsen i de retrospektive hensættelser som følge af skift i rentebånd. Forskellen mellem denne beregnede skyggekonto og den faktiske skyggekonto for hele sættet, fordeles herefter ud på kontorentegrupperne i sættet ud fra de retrospektive hensættelser efter skift i rentebånd.

17.2.1. Bonusformer

Inden for hver bonusgruppe fastsættes følgende bonussatser:

Rentebonus til pensionsafkastskattepligtig reserve

Rentebonus til pensionsafkastskattefritaget reserve

Administrationsbonus

Dødsrisikobonus

Invaliditetsrisikobonus

17.2.2. Principper for fastsættelse af bonussatser

Bonussatser for det kommende år fastlægges af bestyrelsen i november/december

med udgangspunkt i reservernes størrelse i de senest opgjorte regnskabstal for år til dato i det indeværende år. Som udgangspunkt fordeles kun bonus for det følgende år, hvis bonus kan indeholdes i årets forventede realiserede resultat og størrelsen af det kollektive bonuspotentiale for den pågældende gruppe. Hvis der er anvendt af bonuspotentialet på fripoliceydelse for den pågældende gruppe, skal pensionskassen tillige være i grønt lys, før der kan fordeles bonus til gruppen.

Herudover anvendes følgende principper:

Kontorenten for det kommende år fastlægges endvidere med henblik på at opnå en stabil kontorente, der så vidt mulig er i overensstemmelse med den kontorente, der anvendes ved beregning af pensionsmeddelelser. Kontorenten skal dog altid mindst udgøre grundlagsrenten/(1-PALskattesats).

Administrationsbonus for det kommende år fastlægges endvidere ud fra en sammenligning af det faktiske og forventede omkostningsniveau under hensyn til, at der løbende skal være afsat en administrationshensættelse som fastsat i det tekniske grundlag.

2. ordens intensiteter til risikobonus fastlægges endvidere på baggrund af en udjævning af den observerede dødelighed og invaliditetshyppighed og ud fra det forventede risikoforløb set over et medlemsforløb.

17.3.0. Bonusberegning og tildeling

Bonusbeløb regnes månedligt, men selve beregningen og tildelingen sker ultimo hvert år eller ved ændring af dækningen i årets løb, hvor den månedlige bonus siden sidste bonustildeling beregnes og tildeles.

Bonustildeling finder sted i forbindelse med en beregning af pensionsdækningens kontoreserve.

17.4.0. Kontoreserve

Kontoreserven beregnes på 1. ordensgrundlaget (med beregningsgrundlagets intensiteter og satser) og på 2. ordensgrundlaget (med intensiteter og satser fra bonusreglerne).

I beregningen af den månedlige kontoreserve indgår indskud, forfaldne udbetalinger (inkl. aldersafhængigt tillæg), risikopræmie, omkostninger og forrentning og PAL-skat.

Ultimo hver måned er dækningens kontoreserve bestemt som:

$$\begin{aligned}
 \text{Kontoreserve(u)} = & \text{kontoreserve(p)} \\
 & + \text{indskud} \\
 & - \text{forfaldne løbende pensionsydelse} \\
 & - \text{forfaldne engangsydelse} \\
 & - \text{omkostninger} \\
 & - \text{risikopræmier} \\
 & + \text{rente}
 \end{aligned}$$

-PAL-skat

hvor

u = ultimo måneden og p = primo måneden.

Det er tilstræbt ved beregningen af kontoreserven med 1. ordens intensiteter at få en så stor overensstemmelse med den prospektivt beregnede reserve som muligt. De mindre differencer, der fremkommer, og som skyldes forskellige tekniske forhold som fx de anvendte interpolationsmetoder, henføres til risikopræmierne.

17.5.0 Bonusdefinition

Bonusbeløbet udgør forskellen mellem kontoreserven beregnet på 2. ordens intensiteter og satser og kontoreserven beregnet på 1. ordens intensiteter og satser (= den prospektive reserve):

$$\text{Bonusbeløb} = \text{Kontoreserve}^{\text{II}}(u) - [V(u) + \text{bonuskonto}(p)]$$

V(u) er den prospektive reserve ultimo måneden ifølge beregningsgrundlaget.

Bonuskonto(p) er den opsamlede bonus fra sidste bonustildeling til primo beregningsmåneden.

Den samlede bonus for hele året/perioden er summen af de månedlige bonusbeløb for året/perioden = bonuskonto(ultimo tildelingsperioden).

17.6.0 Anvendelse af bonusbeløbet

Bonuskonto(ultimo tildelingsperioden) for pensionsdækninger med ydelsesprofilerne 36, 37 og 38 (tidligere 5, 7 og 8) og de tilsvarende pensionsprofiler anvendes fra og med år 2000 til en proportional opskrivning af ydelserne på de afledte pensionsdækninger med ydelsesprofiler 25, 26 og 28 og de tilsvarende pensionsprofiler. Dog betales pensionsdækningens egne negative bonuselementer jf. afsnit 17.9.0 om anvendelse af bonus til dækning af negativ risikobonus, dernæst gæld til egenkapitalen i form af akkumulerede midler fra tidligere negativ risikobonus. For pensionsdækninger med ydelsesprofilerne 25, 26 og 28 og de tilsvarende pensionsprofiler anvendes bonuskonto(ultimo tildelingsperioden) til proportional opskrivning af pensionsdækningens ydelser. Opskrivningen sker således, at det indbyrdes forhold mellem ydelserne bevares. Dog dækkes først negative bonuselementer, jf. afsnit 17.8.0 om anvendelse af bonus til dækning af administrationsgebyrer og afsnit 17.9.0 om anvendelse af bonus til dækning af negativ risikobonus.

For de to typer af negative bonuselementer gælder, at periodens positive bonus først går til dækning af periodens negative bonuselementer i følgende rækkefølge: administrationsgebyrer og risikobonus. Dernæst dækkes udgifter til aldersafhængigt tillæg. Såfremt der ikke er bonus nok til at dække udgifter til aldersafhængigt tillæg nedsættes pensionen. Såfremt der ikke er positiv bonus nok til at dække de negative bonuselementer, bortset fra udgifter til aldersafhængigt tillæg, tilføres midler som lån fra egenkapitalen til opretholdelse af pensionen. Der holdes på de enkelte pensionsdækninger regnskab over de akkumulerede tilførte mid-

ler, men de forrentes ikke. Er der efter dækning af periodens negative bonuselementer fortsat positiv bonus for perioden, går den positive bonus til tilbagebetaling af de akkumulerede tilførte midler i samme rækkefølge, som gælder for dækning af periodens negative bonuselementer. De akkumulerede beløb nedskrives med tilbagebetalingen.

Når bonusbeløbet er anvendt nulstilles bonuskontoen.

17.6.1. Akkumulerede tilførte midler ved ændringer og ophør

Akkumulerede tilførte beløb som følge af administrationsgebyrer justeres ved ændring fra opsparingsdækning til almindelig dækning jf. afsnit 7.2., således at det akkumulerede tilførte beløb højst udgør værdien af opsparingsdækningen på tidspunktet for ændringen.

Akkumulerede tilførte beløb som følge af administrationsgebyrer og negativ risikobonus videreføres ved pensionering, herunder også på tilknyttede børnepensioner og ægtefælle/samleverpensioner.

Akkumulerede tilførte beløb som følge af administrationsgebyrer modregnes ved udtrædelser eller overførsler, dog højst svarende til det gældende fradrag for transaktionsomkostninger set under ét for alle dækninger i afdeling LP og LPUA, jf. afsnit 16.1.0.

17.7.0. Rentebonus

Den månedlige forrentning af dækningens kontoreserve og bonuskonto efter fradrag for udgifter til administration og risiko sker med den månedlige rentesats i_R , som er bestemt ud fra den årlige rentesats R ved

$$i_R = (1 + R)^{\frac{1}{12}} - 1.$$

Forrentning på 1. ordens grundlaget sker ud fra grundlagsrenten OR .

Forrentning på 2. ordens grundlaget sker ud fra den af bestyrelsen fastsatte kontorente BR af pensionsafkastskattepligtig reserve. BR fastsættes altid til mindst $OR/(1-PAL\text{skattesats})$.

Kontorente af kontoreserven KR for en periode på m måneder er:

$$KR \left((1 + i_{BR})^m - (1 + i_{OR})^m \right)$$

Hvorefter der trækkes PAL-skat med

$$PAL\text{skattesats} \cdot \left(KR \left((1 + i_{BR})^m - 1 \right) - \min(KR; R_{fi}) \cdot \left((1 + i_{BR})^m - 1 \right) \right)$$

Hvor R_{fi} er pensionsafkastskattefritaget reserve.

17.7.1. Deltabonus til udjævning af kollektivt rentebonuspotentiale

Kontorentegrupper, som pensionsdækninger kan skifte mellem, når den vægtede grundlagsrente ændres, kan have forskelligt kollektivt rentebonuspotentiale. Med henblik på i størst muligt omfang at henføre det kollektive rentebonuspotentiale til de pensionsdækninger, der har optjent det, kan bestyrelsen fastsætte satser for deltabonus, som fordeler rentebonus således, at kontorentegrupperne efterfølgende har ensartet kollektivt rentebonuspotentiale. Det er den såkaldt justerede bonusgrad, der ensertes. Ved den justerede bonusgrad for kontorentegruppe i menes ($KB_{rente_i} - \max(0; \text{Retrospektiv hensættelse}_i - \text{markedsværdien}_i)$). Ved fastsættelse af satserne tages der således højde for, at det kollektive rentebonuspotentiale i grupper med afledte dækninger, kan være påvirket af, at markedsværdien er mindre end den retrospektive hensættelse, da markedsværdien regnes samlet for kilde- og afledt dækning for det enkelte medlem. Den justerede bonusgrad benyttes, fordi kollektivt rentebonuspotentiale i nogle af de afledte kontorentegrupper vil blive reduceret ved en rentestigning, da markedsværdien vil stige op til den retrospektive hensættelse. Det sker, når der ikke længere "lånes" bonuspotentiale på fremtidige medlemsbidrag og hvilende medlemskab fra afledt dækning til kilde-dækning på den enkelte pensionsdækning.

17.7.2. Beregning og anvendelse af deltabonus

Satsen for deltabonus bestemmes ud fra den kontorentegruppe, pensionsdækningen tilhører ultimo åååå. Der kan være satser for deltabonus knyttet til både kilde-dækninger og afledte dækninger.

Deltabonus fås ved at gange satsen for deltabonus (før pensionsafkastskat PAL) på kontoreserven ultimo åååå efter postering af kontorente, risikopræmier og bonus mm. for åååå.

Af den herved beregnede deltabonus afregnes PAL i den udstrækning, pensionsdækningen er PALbeskattet.

Den resterende deltabonus for et medlems pensionsdækning anvendes på følgende måde:

1. Deltabonus tilskrevet en kildedækning bruges først til nedskrivning af eventuel gæld til egenkapitalen som følge af negativ dødsbonus.

Overskydende deltabonus overføres til kildedækningens afledte dækning, hvor deltabonus (både deltabonus overført fra kildedækningen og deltabonus fra den afledte dækning) anvendes på følgende måde:

2. Deltabonus bruges først til at nedskrive eventuel gæld til egenkapitalen som følge af gebyrer.

3. Overskydende deltabonus bruges herefter til at nedskrive eventuel gæld til egenkapitalen som følge af præmie for dækning ved udvalgte kritiske sygdomme.

4. Overskydende deltabonus bruges herefter til at nedskrive eventuel gæld til egenkapitalen som følge af negativ dødsbonus. Hvis der herefter er overskydende

deltabonus, bruges det på kildedækningen til at nedskrive eventuel gæld til egenkapitalen som følge af negativ dødsbonus.

5. Overskydende deltabonus bruges herefter til at forhøje den afledte dækningskontoreserve.

17.8.0. Administrationsbonus

Administrationsbonus er den del af bonus, der vedrører administrationsomkostningerne. Der er ikke bidragsindbetaling i pensionskassen. Til dækning af fremtidige administrationsomkostninger er henlagt til en administrationshensættelse, der udgør 1 pct. af hensættelserne. Den administrationshensættelse, der frigøres i takt med pensionsudbetalingen, tilføres dækningen som pensionsbonus (PB) og medgår hermed helt eller delvist til at betale gebyrerne nævnt nedenfor.

1. Administrationsomkostningerne fordeles på formueforvaltning, som betales gennem nedsættelse af renten og
2. faste administrationsudgifter, som henføres til alle medlemmer og pensionister, og som skal dækkes gennem gebyrer $Gebyr_{evt}^{LPUA}$ (for ikke-pensionerede medlemmer ekskl. medlemmer med opsparingskonto), $Gebyr_{ops}^{LPUA}$ (ikke-pensionerede medlemmer med opsparingskonto) og $Gebyr_{akt}^{LPUA}$ (pensionerede medlemmer).
3. administrationsudgifter, som vedrører pensionsudbetalingen, og som skal dækkes gennem gebyret $Gebyr_{akt}^{LPUA}$ og pensionsbonus.
4. eventuelle specifikke udgifter, der kan debiteres det enkelte medlem i form af gebyr som betaling for specielle serviceydelser fra LPUA, fx specialberegning til opdeling af efterløn med mere (GEBYR).

Administrationsbonus bliver herefter for ikke-pensionerede:

$$-Gebyr_{evt}^{LPUA} / N_{evt}^{LPUA}$$

og for pensionerede:

$$PB \cdot pension - Gebyr_{akt}^{LPUA} / N_{akt}^{LPUA},$$

hvor N_{evt}^{LPUA} for hvert medlem angiver antallet af eventuelle dækninger i LPUA, således at der kun betales ét $Gebyr_{evt}^{LPUA}$ eller $Gebyr_{ops}^{LPUA}$, uanset om der er en eller flere eventuelle dækninger i LPUA, og N_{akt}^{LPUA} for hver pensionist giver antallet af aktuelle dækninger, således at der kun betales ét $Gebyr_{akt}^{LPUA}$, uanset om der er en

eller flere aktuelle dækninger i LPUA, og pension er de forfaldne løbende pensionsydelse siden sidste bonustildeling.

For delpensionerede, der både har eventuelle og aktuelle dækninger i LPUA betales både $\text{Gebyr}_{\text{evt}}^{\text{LPUA}}$ eller $\text{Gebyr}_{\text{ops}}^{\text{LPUA}}$ og $\text{Gebyr}_{\text{akt}}^{\text{LPUA}}$.

Beregningen sker på månedsbasis, men posteres som anden bonus kun på reservekontoen pr. 1. januar eller ved ændringer i løbet af året.

Administrationsbonus vil som følge af gebyrerne $\text{Gebyr}_{\text{evt}}^{\text{LPUA}}$, $\text{Gebyr}_{\text{ops}}^{\text{LPUA}}$ og $\text{Gebyr}_{\text{akt}}^{\text{LPUA}}$ blive negativ for eventuelle og kan blive negativ for aktuelle. Negativ administrationsbonus modregnes så vidt muligt i positiv rente- og risikobonus på den pågældende dækning og øvrige eventuelle henholdsvis aktuelle dækninger i LPUA.

Se afsnit 17.6.0. for generelle regler for negative bonuselementer.

17.9.0. Risikobonus

2. ordens-intensiteterne betegnes μ_x^{IIad} og μ_x^{IIid} , og fås ud fra 1. ordens-intensiteterne som følger

$$\begin{aligned}\mu_x^{\text{IIad}} &= s(x) \cdot \mu_x^{\text{ad}} \\ \mu_x^{\text{IIai}} &= t(x) \cdot \mu_x^{\text{ai}}\end{aligned}$$

hvor $s(\cdot)$ og $t(\cdot)$ er stykkevis lineære funktioner af formen:

$$l(x) = \begin{cases} k_1 \cdot x + m_1, & x < \text{alder}_1 \\ \cdot \\ k_i \cdot x + m_i, & \text{alder}_{i-1} \leq x < \text{alder}_i \\ \cdot \\ k_n \cdot x + m_n, & \text{alder}_{n-1} \leq x \end{cases}$$

For dødsrisikobonus henholdsvis invaliditetsrisikobonus gælder følgende:

Beregningsgrundlaget er kønsopdelt, og der er fastsat sæt af konstanter $(k_1, \dots, k_n)$ og $(m_1, \dots, m_n)$ for hvert køn, og indenfor hvert køn er der fastsat et sæt af konstanter for tilfælde, hvor risikosummen er positiv og et sæt for tilfælde, hvor risikosummen er negativ.

Dødsrisikobonus er forskellen på prisen for dødsdækningen beregnet på 1. og 2. ordensgrundlaget.

Invaliditetsrisikobonus er forskellen på prisen for invalidedækningen beregnet på 1. og 2. ordensgrundlaget.

Risikobonus kan godt være negativ og modregnes i givet fald så vidt muligt i positiv rente- og risikobonus på den pågældende dækning og øvrige eventuelle henholdsvis aktuelle dækninger i LPUA.

Se afsnit 17.6.0. for generelle regler for negative bonuselementer.

17.9.1. Beregning af risikopræmier

Risikopræmien R_x^{ij} for overgang fra tilstand i til j beregnes som risikosummen S_x^{ij} ved månedens begyndelse multipliceret med intensiteten μ_x^{ij} for den pågældende overgang, beregnet på medlemmets alder ved månedens begyndelse:

$$R_x^{ij} = S_x^{ij} \mu_x^{ij}$$

17.10.0. Tillæg til de løbende pensionsudbetalinger

Pensionskassen har 2 lovpligtige bogførte ikke-individualiserede hensættelser - administrationshensættelse og sikkerhedsfond svarende til solvensmargen.

Herudover har pensionskassen bogført ikke-individualiseret reserve i form af reservefond. Reservefonden skal indeholde tilstrækkelige midler til at kunne modsvare store udsving i værdien af aktier og ejendomme.

Såfremt disse hensættelser skønnes at have tilstrækkelig størrelse til at opfylde deres formål, tilstræbes det, at medlemmer, ægtefælle/samlever- og børnepensionister får udbetalt andel af disse hensættelser i form af et generelt pensionisttillæg i forbindelse med den løbende pensionsudbetaling, som typisk vil medføre tilsvarende fald i kravet til hensættelserne.

Det generelle pensionisttillæg fastsættes som led i den årlige fastsættelse af bonussatser. Hvis pensionskassens reservesituation ændres væsentligt i årets løb, kan satsen for pensionisttillæg nedsættes på samme måde som de øvrige bonussatser. En nedsættelse af pensionisttillægget kan betyde nedgang i de løbende pensionsudbetalinger.

Med virkning fra 1. maj 2012 udbetales der ikke længere generelt pensionisttillæg i tilknytning til pensionsudbetaling fra pensionsdækninger i afdeling LPUA.

Med henblik på at kunne forhøje pensionsudbetalingen fra pensionsdækninger med en grundlagsrente under 3,5 pct. fastsættes hvert år i forbindelse med fastsættelsen af det generelle pensionisttillæg endvidere satser for aldersafhængige tillæg, der kan tilvælges ved pensionering (eller pr. 1. januar 2011 for eksisterende pensionister) i tilknytning til pensionsdækninger med en grundlagsrente under 3,5 pct.. Jf. afsnit 17.4.0. betales udgiften til det aldersafhængige tillæg af den enkelte

pensionist selv ved fradrag i fremregningen af kontoreserven.

De aldersafhængige tillæg kan nedsættes og medføre nedgang i de løbende pensionsudbetalinger.

17.10.1. Det generelle tillæg til de løbende pensionsudbetalinger

Det generelle pensionisttillæg er

P1, som er udlodning af andel af egenkapital.

Pensionisttillægget udbetales også i de tilfælde, hvor den løbende pension konverteres til en engangsudbetaling, jf. afsnit 15.

17.10.2. Aldersafhængige tillæg til de løbende pensionsudbetalinger

Med henblik på at udjævne forskelle i risikodækninger mellem pensionsdækninger regnet med forskellige grundlagsrenter fastsættes med virkning fra 1. januar 2011 og indtil 1. januar 2013 aldersafhængige tillæg med udgangspunkt i omregningsrenten mellem aktuelle invalidepensionspassiver (for aldre fra og med alder 21) og mellem aktuelle børnepensionspassiver (op til og med alder 20) beregnet på 3,5 pct. og 1 pct. i grundlagsrente, benævnt tillæg4.

Med henblik på at forhøje risikodækningen i pensionsdækninger med grundlagsrenter under 3,5 pct. fastsættes med virkning fra 1. januar 2013 aldersafhængige tillæg med udgangspunkt i omregningsrenten mellem aktuelle invalidepensionspassiver (for aldre fra og med alder 21) og mellem aktuelle børnepensionspassiver (op til og med alder 20) beregnet på 4,235 pct. og 3 pct. i grundlagsrente, benævnt tillæg3, og 4,235 pct. og 1 pct. i grundlagsrente, benævnt tillæg4.

Det aldersafhængige tillæg afhænger af pensionistens fyldte alder primo året.

Tillæg4 kan vælges i tilknytning til alle former for pensionsudbetaling.

Ved tilvalg af tillæg4 forhøjes pensionsdækninger med det aldersafhængige tillæg beregnet ud fra pensionistens fyldte alder primo året.

De aldersafhængige tillæg kan vælges til og fra løbende, dog kan der kun ændres i til- eller fravalg én gang om året.

De aldersafhængige tillæg beregnes som et tillæg til pensionen. De generelle pensionisttillæg beregnes af pensionen og de aldersafhængige tillæg.

De aldersafhængige tillæg finansieres af pensionistens pensionshensættelse, jf. afsnit 9.1.2., og kan medføre nedsættelse af pensionen.

21.0.0. Opgørelser til markedsværdi

Nutidsværdierne af de i § 66 i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskabers og tværgående pensionskasser nævnte størrelser opgøres ud fra følgende principper:

21.1.1. Diskonteringsrente

Der anvendes en løbetidsafhængig diskonteringsrate (rentekurve), som beskrevet i ovennævnte bekendtgørelse, bilag 8, stk. 5.

21.1.2. Bedste skøn over de involverede forsikringsrisici

Som de bedst mulige skøn over de involverede forsikringsrisici anvendes 1. ordensforudsætningerne med undtagelse af dødelighed og invaliditet.

Som bedst mulige skøn over dødeligheden anvendes Finanstilsynets modeldødelighed justeret med et risikotillæg:

$$\mu^k(x, t) = \exp(\beta_1^k r_1(x) + \beta_2^k r_2(x) + \beta_3^k r_3(x)) \mu^{FT,k}(x, t) (1 - \text{risikotillæg})$$

Hvor k er køn, x er alder til tid t , og hvor $\mu^{FT,k}(x, t)$ angiver Finanstilsynets benchmark for den observerede nuværende dødelighed og er givet ved:

$$\mu^{FT,k}(x, t) = \mu^{FT}(x, \text{refår}) (1 - R^k(x))^{|t| - \text{refår}}$$

Her er $R^k(x)$ Finanstilsynets benchmark for levetidsforbedringer, som opdateres årligt og kan findes på Finanstilsynets hjemmeside. Variablen refår angiver observationsåret for de benchmarkdødeligheder, som man anvender. [Leksponenten er angivet tid \$t\$ i hele år som udtryk for, at dødeligheden ikke ændres i løbet af året.](#)

Parametrene β_1^k , β_2^k og β_3^k estimeres i forbindelse med den årlige levetidsanalyse af den observerede dødelighed. Funktionerne $r_1(x)$, $r_2(x)$ og $r_3(x)$ er regressorer og er givet ved:

$$r_m(x) = \begin{cases} 1 & , \text{for } x < x_{m-1} \\ \frac{x_m - x}{x_m - x_{m-1}} & , \text{for } x_{m-1} < x < x_m \\ 0 & , \text{for } x \geq x_m \end{cases}$$

hvor $m = 1, 2, 3$ og $(x_0, x_1, x_2, x_3) = (40, 60, 80, 100)$.

Dødeligheden er dermed fastsat på sådan en måde, at der er inkluderet et risikotillæg, jf. ovennævnte bekendtgørelse, bilag 1, punkt 54, som tager højde for usikkerheden i fastsættelse af dødeligheden i pensionskassens bestand, det vil sige den ikke-systematiske del af levetidsrisikoen.

Det bedst mulige skøn over dødeligheden tager dermed højde for de fremtidige levetidsforbedringer og et risikotillæg.

Som bedst mulige skøn over invaliditeten anvendes en Gompertz-Makeham funktion, hvor udgangspunktet er 1. ordens-invaliditeten, men hvor konstanterne er tilrettet ud fra opgørelser af den observerede invaliditet fratrukket reaktiveringer hos medlemmerne gennem de seneste år på en sådan måde, at der er inkluderet et risikotillæg, jf. ovennævnte bekendtgørelse, bilag 1, punkt 54.

De aktuelle skøn anmeldes til Finanstilsynet efter reglerne for anmeldelse af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed.

21.1.3. Bedste skøn over omkostninger

Med henblik på at indregne værdien af et fremtidigt omkostningsresultat i værdien af den retrospektive hensættelse er den retrospektive hensættelse for hver pensionsdækning i markedsværdiberegningerne forhøjet med 1 pct. svarende til, at der i 1. ordens grundlaget er en administrationshensættelse på 1 pct. af den retrospektive hensættelse, og med henblik på at indregne nutidsværdien af de forventede fremtidige udgifter til administration i garanterede ydelser og i garanterede fripolicydelser indregnes værdien af et markedsværdiomkostningsgebyr på passiv-siden. Dette markedsværdiomkostningsgebyr er forskelligt for eventuelle og aktuelle pensionsdækninger.

21.1.4. Generelle regler

Ved beregning af størrelserne garanterede ydelser, bonuspotentiale på fremtidige præmier og bonuspotentiale på fripolicydelser regnes pensionsdækninger sammen i det omfang:

- pensionsdækningen med lav grundlagsrente er oprettet til indskud af bonus fra pensionsdækningen med høj grundlagsrente,

Der foretages dog også beregninger af størrelserne garanterede ydelser, bonuspotentiale på fremtidige præmier og bonuspotentiale på fripolicydelser for henholdsvis pensionsdækningerne med høj grundlagsrente og med lav grundlagsrente for sig med henblik på opdelingen på kontorentegrupper, jf. afsnit 19.

21.2.0. Definitioner

Y_i^G = den årlige pension for pensionsdækning i , der jf. afsnit 21.1.4. kan bestå af en del Y_i^{GH} med høj grundlagsrente og en del Y_i^{GL} med lav grundlagsrente. Der

Teknisk grundlag for afdeling LPUA

gælder således $Y_i^G = Y_i^{GH} + Y_i^{GL}$.

FP_i^G = den årlige pension ved hvilende medlemskab. Jf. ovenstående gælder

$FP_i^G = FP_i^{GH} + FP_i^{GL}$. Da alle pensionsdækninger er hvilende gælder tillige:

$Y_i^G = FP_i^G$, $Y_i^{GH} = FP_i^{GH}$ og $Y_i^{GL} = FP_i^{GL}$

$MGebyr_{\text{evt}}^{\text{LPUA}}$ = bedste skøn for gebyret for et medlems eventuelle pensionsdækninger i LPUA

$MGebyr_{\text{akt}}^{\text{LPUA}}$ = bedste skøn for gebyret for en pensionists aktuelle pensionsdækninger i LPUA

$$\begin{aligned} \text{FremMGebyr}_{\text{evt},i}^{\text{LPUA}} &= (K_{53}(x,0,n) \cdot MGebyr_{\text{evt}}^{\text{LPUA}} + \\ &(K_{414}(x,n) + K_{212}(x,n) + K_{945}(x,n)) \cdot MGebyr_{\text{akt}}^{\text{LPUA}}) \cdot \frac{1}{N_{\text{evt}}^{\text{LPUA}}} + \\ &I_{\text{ÆP},i} \cdot K_{810,i}(x) \cdot MGebyr_{\text{akt}}^{\text{LPUA}} \cdot \frac{1}{N_{\text{evt med ÆP}}^{\text{LPUA}}}, \end{aligned}$$

= bedste skøn for værdien af de fremtidige gebyrbetalinger for et medlems i'te eventuelle pensionsdækning i LPUA, hvor passiverne K_{414} , K_{212} og K_{945} er som defineret i afsnit 27 i teknisk grundlag for afdeling LP, $I_{\text{ÆP}}$ er indikatorfunktionen for, om der er tilknyttet ægtefællepension til pensionsdækning i, K_{810} er ægtefællepasset, $N_{\text{evt}}^{\text{LPUA}}$ er antallet af medlemmets eventuelle pensionsdækninger i LPUA og $N_{\text{evt med ÆP}}^{\text{LPUA}}$ er antallet af medlemmets eventuelle pensionsdækninger i LPUA med tilknyttet ægtefællepension.

$$\begin{aligned} \text{FremMGebyr}_{\text{akt},i}^{\text{LPUA}} &= (I_{\text{akt} \in (\text{AP}, \text{IP}, \text{ÆP})} \cdot K_{210}(x) + I_{\text{akt} \in (\text{BP})} \cdot a_{\overline{21-x}}(x)) \cdot MGebyr_{\text{akt}}^{\text{LPUA}} \cdot \frac{1}{N_{\text{akt}}^{\text{LPUA}}} + \\ &I_{\text{akt} \in (\text{AP}, \text{IP})} \cdot I_{\text{ÆP},i} \cdot K_{810,i}(x) \cdot MGebyr_{\text{akt}}^{\text{LPUA}} \cdot \frac{1}{N_{\text{akt med ÆP}}^{\text{LPUA}}} \end{aligned}$$

= bedste skøn for værdien af de fremtidige gebyrbetalinger for en pensionists i'te aktuelle pensionsdækning i LPUA, hvor passivet K_{210} er som defineret i afsnit 27

i teknisk grundlag for afdeling LP, I 'erne er indikatorfunktioner for pensionstypen, $I_{\text{ÆP}}$ er indikatorfunktionen for, om der er tilknyttet ægtefællepension til den pågældende aktuelle pensionsdækning i , K_{810} er ægtefællepassivet, $N_{\text{akt}}^{\text{LPUA}}$ er antallet af pensionistens aktuelle pensionsdækninger i LPUA og $N_{\text{akt med ÆP}}^{\text{LPUA}}$ er antallet af pensionistens aktuelle pensionsdækninger i LPUA med tilknyttet ægtefællepension.

AH = administrationshensættelse, jf. afsnit 3,

Pas^H, Pas^L = passivet for pensionsdækningens del på høj henholdsvis lav grundlagsrente, jf. afsnit 5 og 6,

Pas^M = passiv sammensat som angivet i afsnit 6, og beregnet som angivet i afsnit 27 i teknisk grundlag for afdeling LP med bedste skøn for rentekurve, dødelighed og invaliditet

Pas^{MF} = passiv sammensat som angivet i afsnit 6, og beregnet som angivet i afsnit 27 i teknisk grundlag for afdeling LP med bedste skøn for rentekurve (før PAL), dødelighed og invaliditet

PAL_{fri_i} = PAL-friholdt beløb for pensionsdækning i = hensættelse 1.1.1983 dog højst den retrospektive hensættelse

Σ_i angiver summering over samtlige pensionsdækninger i bestanden.

$Erstat.hens$ = erstatningshensættelser, som er summen af forfaldne ikke udbetalte pensionsydelse + IBNR og RBNS

$KB^{\text{før}}$ = kollektivt bonuspotentialer før fordeling af årets realiserede resultat

Ved beregninger for henholdsvis høj og lav grundlagsrente for sig anvendes ovenstående formler separat for deldækningerne på højt og lavt grundlag, og værdien af de fremtidige gebyrbetalinger deles ligeligt mellem deldækninger på højt og lavt grundlag.

21.2.1. IBNR og hensættelse:

Der beregnes ingen IBNR-hensættelse i forbindelse med dødsfald.

IBNR-hensættelsen for indtrufne, endnu ikke anmeldte invalidepensioneringer, fastsættes som 8 pct. af risikopræmierne ved invaliditet for det senest afsluttede kalenderår.

21.2.2. TV Tillæg som følge af garanteret tilbagekøbsværdi:

TV fastsættes til 0.

21.2.3. Den retrospektive hensættelse (pr. pensionsdækning i):

Svarer til summen af den prospektive hensættelse på 1. ordensgrundlaget for pensionsdækningens del på høj grundlagsrente og på lav grundlagsrente med tillæg af administrationshensættelse:

$$\text{Hensæt}_i^{\text{MVretro}} = (1 + \text{AH}) \cdot \text{Hensæt}_i^{\text{retro}}, \text{ hvor}$$

$$\text{Hensæt}_i^{\text{retro}} = Y_i^{\text{GH}} \cdot \text{pas}^{\text{H}} + Y_i^{\text{GL}} \cdot \text{pas}^{\text{L}}$$

Ved beregninger for henholdsvis høj og lav grundlagsrente for sig anvendes ovenstående formler separat for deldækningerne på højt og lavt grundlag.

21.2.4. Garanterede ydelser (pr. pensionsdækning i):

$$\text{Hensæt}Y_i^{\text{G}} = \left(Y_i^{\text{G}} - \frac{\text{PALfri}_i}{\text{pas}^{\text{G}}}\right) \cdot \text{pas}^{\text{M}} + \frac{\text{PALfri}_i}{\text{pas}^{\text{G}}} \cdot \text{pas}^{\text{MF}} + \text{FremMGebyr}_{\text{evt/akt},i}^{\text{LPUA}}, \text{ hvor}$$

$\text{FremMGebyr}_{\text{evt/akt},i}^{\text{LPUA}}$ er markedsværdien af de fremtidige gebyrbetalinger for pensionsdækning i som defineret i § 21.2.0 for henholdsvis eventuelle og aktuelle pensionsdækninger.

Er inkl. risikotillæg jf. regnskabsbekendtgørelsen.

Ved beregninger for henholdsvis høj og lav grundlagsrente for sig anvendes ovenstående formler separat for andelene på højt og lavt grundlag, og værdien af de fremtidige gebyrbetalinger deles ligeligt mellem deldækningerne på højt og lavt grundlag.

21.2.5. Garanterede fripolicydelser (pr. pensionsdækning i):

$$\text{HensætFP}_i^{\text{G}} = \text{Hensæt}Y_i^{\text{G}},$$

Er inkl. risikotillæg jf. regnskabsbekendtgørelsen.

Ved beregninger for henholdsvis høj og lav grundlagsrente for sig anvendes oven-

stående formler separat for andelene på højt og lavt grundlag, og værdien af de fremtidige gebyrbetalinger deles ligeligt mellem deldækningerne på højt og lavt grundlag.

21.2.6. Bonuspotentiale på fremtidige præmier (pr. pensionsdækning i):

$$BP_i = 0$$

Ved beregninger for henholdsvis høj og lav grundlagsrente for sig anvendes ovenstående formler separat for deldækningerne på højt og lavt grundlag.

21.2.7. Bonuspotentiale på fripolicydelser (pr. pensionsdækning i):

$$BF_i^l = \max \left\{ 0; \text{Hensæt}_i^{MV\text{retro}} - \text{HensætFP}_i^G \right\}$$

Ved beregninger for henholdsvis høj og lav grundlagsrente for sig anvendes ovenstående formel separat for deldækningen på højt grundlag BF_i^{lH} og bonuspotentiallet på fripolicydelser hørende til deldækningen på lavt grundlag defineres som $BF_i^{lL} = BF_i^l - BF_i^{lH}$ for at opnå additivitet.

21.2.8. Værdien af garanterede ydelser:

$$\text{BestandHensætY}^G = \sum_i \text{HensætY}_i^G$$

Ved beregning af værdien af garanterede ydelser for en kontorentegruppe, jf. afsnit 17, summeres alene over dækninger eller deldækninger hørende til den pågældende gruppe.

21.2.9. Bonuspotentiale på fremtidige præmier:

$$BP = \sum_i BP_i = 0$$

Ved beregning af værdien af bonuspotentiale på fremtidige præmier for en kontorentegruppe, jf. afsnit 17, summeres alene over dækninger eller deldækninger hørende til den pågældende gruppe.

21.2.10. Bonuspotentiale på fripolicydelser:

Beregning af bonuspotentiallet på fripolicydelser sker for hver kontorentegruppe, jf. afsnit 17, i to skridt, idet bonuspotentiallet for kontorentegruppe GRP først beregnes som:

$$BF_{GRP}^l = \sum_i BF_{GRP,i}^l$$

Er forsikringstagernes andel af det realiserede resultat (FRR_{GRP}) negativt for den pågældende kontorentegruppe, dækkes det først ved nedskrivning af det kollektive bonuspotentiale KB_{GRP}^{for} , og herefter ved nedskrivning af bonuspotentiallet på fripolicydelser ved beregning af forholdet:

$$A_{GRP} = \begin{cases} 1, & \text{hvis } KB_{GRP}^{for} \geq -FRR_{GRP}, \\ \frac{BF_{GRP}^I + FRR_{GRP} + KB_{GRP}^{for}}{BF_{GRP}^I}, & \text{hvis } KB_{GRP}^{for} < -FRR < KB_{GRP}^{for} + BF_{GRP}^I \\ 0, & \text{hvis } KB_{GRP}^{for} + BF_{GRP}^I \leq -FRR \end{cases}$$

A_{GRP} kan således højst antage værdien 1.

Herefter fås den endelige størrelse af bonuspotentiallet på fripolicydelser for hver kontorentegruppe:

$$BF_{GRP} = A_{GRP} \cdot BF_{GRP}^I$$

Det samlede bonuspotentiallet på fripolicydelser for hele afdelingen fås herefter:

$$BF = \sum_{GRP \in LPUA} BF_{GRP}$$

21.2.11. Værdien af den retrospektive hensættelse (pr. pensionsdækning i):

Værdien af den retrospektive hensættelse for hver pensionsdækning bestemmes herefter som:

$$VHensæt_i^{MVretro} = \text{Hensæt}Y_i^G + A \cdot BF_i^I + BP_i = \text{Hensæt}Y_i^G + A \cdot BF_i^I$$

21.2.12. Værdien af retrospektive hensættelser:

$$\text{Bestand}VHensæt^{MVretro} = \sum_i VHensæt_i^{MVretro}$$

21.2.13. Pensionshensættelsen (pr. pensionsdækning i):

$$\text{PensHensæt}_i = VHensæt_i^{MVretro}$$

21.2.14 Pensionshensættelser i alt:

$$\text{PensHensæt} = \text{Bestand}VHensæt^{MVretro}$$

21.2.15. Regnskabsposter

$$\text{Garanterede ydelser} = \text{BestandHensæt}Y^G + TV = \text{BestandHensæt}Y^G$$

$$\text{Bonuspotentiallet på fremtidige præmier} = BP = 0$$

$$\text{Bonuspotentiallet på fripolicydelser} = BF$$

11.0.0. Fordeling af resultat og bonusregler

11.0.0. Fordeling af resultat

Årets realiserede resultat er summen af risiko-, omkostnings- og rentegruppens realiserede resultater.

Afdeling LR består af én risikogruppe, én omkostningsgruppe og én rentegruppe.

Det realiserede resultat for risikogruppen, der opgøres som resultatet efter risiko-bonus, beregnes som de i perioden bogførte betalte 2. ordens risikopræmier fratrukket de i perioden bogførte skader inklusiv ændringer i tekniske reserver såsom ~~RBNS, IBNR og erstatningshensættelser, herunder RBNS og IBNR bortset fra ændringer i den del af erstatningshensættelserne, der alene vedrører forfaldne ikke-udbetalte pensionsydelse~~. Gruppens realiserede resultat før risikobonus fremkommer ved at korrigere resultatet efter risikobonus med den i perioden udloddede risikobonus.

Det realiserede resultat for omkostningsgruppen beregnes som:

- de i perioden bogførte betalte 2. ordens omkostningsdækkende fradrag, herunder gebyrer
- de i perioden bogførte forsikringsmæssige administrationsomkostninger

Renteresultatet for rentegruppen opgøres som:

- Teknisk resultat
- + overført investeringsafkast
- + pensionsafkastskat
- + tilskrivning af bonus
- + ændring i kollektivt bonuspotentiale
- + ændring i bonuspotentiale på fripolicydelse, som er foretaget i medfør af punkt 1 eller 2 nedenfor
- ~~+ ændringer i den del af erstatningshensættelserne, der alene vedrører forfaldne ikke-udbetalte pensionsydelse~~
- risikoresultat (efter bonus)
- omkostningsresultat

De realiserede resultater opgøres månedligt.

Det samlede realiserede resultat fremgår af en note til regnskabet.

1. Periodens realiserede renteresultat disponeres således, at der henlægges til særlige bonushensættelser type A, så de udgør 4 pct. af de retrospektive pensionsmæssige hensættelser. Dog skal der mindst henlægges til de særlige bonushensættelser type A, svarende til en forrentning med kontorenten af størrelsen (særlige bonushensættelser type A_{primo} -0,5-periodens udbetalte pensionisttil-

læg).

Hvis skyggekontoen for egenkapitalen, jf. stk. 2, er positiv, forrentes skyggekontoen for egenkapitalen primo perioden med en forrentning svarende til en årlig forrentning med afkastprocenten for egenkapitalen i afdeling LP tillagt den anmeldte risikoforrentning. Er årets realiserede renteresultat større end forrentningen af de særlige bonushensættelser type A tilbagebetales først et eventuelt forbrug af bonuspotentiale på fripolicydelser, dernæst betales forrentningen af en eventuel skyggekonto for egenkapitalen

2. Periodens realiserede renteresultat herudover, dog reduceret for pensionsafkastskat, fordeles til livrenteforsikringerne, herunder i form af henlæggelser til kollektivt bonuspotentiale.

Hvis periodens realiserede renteresultat er negativt for livrenteforsikringerne, foretages først en nedskrivning af det kollektive bonuspotentiale, dernæst dækkes det negative resultat så vidt muligt gennem en forholdsmæssig reduktion af bonuspotentialet på fripolicydelser.

Såfremt bonuspotentialet på fripolicydelser ikke fuldt ud kan dække livrenteforsikringernes andel af årets realiserede resultat, dækkes det resterende beløb af egenkapitalen i afdeling LP. Det beløb, som egenkapitalen i LP herved har bidraget med, overføres til en skyggekonto for egenkapitalen.

3. Hvis periodens risikoresultat for risikogruppen er positivt, henlægges resultatet til kollektivt bonuspotentiale for risikogruppen. Er periodens risikoresultat negativt, dækkes det først ved nedskrivning af det kollektive bonuspotentiale. Såfremt det kollektive bonuspotentiale for risikogruppen ikke fuldt ud kan dække risikogruppens negative risikoresultat, dækkes det resterende beløb af egenkapitalen i afdeling LP. Det beløb, som egenkapitalen i LP reduceres med, tilskrives skyggekontoen for risikogruppen.
4. Hvis periodens omkostningsresultat er positivt, henlægges resultatet til kollektivt bonuspotentiale for omkostningsgruppen. Er periodens omkostningsresultat negativt, dækkes det først ved nedskrivning af det kollektive bonuspotentiale. Såfremt det kollektive bonuspotentiale for en omkostningsgruppe ikke fuldt ud kan dække gruppens negative omkostningsresultat, dækkes det resterende beløb af egenkapitalen i afdeling LP. Det beløb, som egenkapitalen i LP reduceres med, tilskrives skyggekontoen for omkostningsgruppen.
5. Ovenstående regler gælder fra og med regnskabsåret 2011 og kan ændres af bestyrelsen med anmeldelse til Finanstilsynet.

11.1.0. Bonusregulativ

Dette bonusregulativ gælder for alle medlemmer og pensionister i afdeling LR.

Reglerne for bonusfordeling kan ændres også for allerede tegnede livrenteordninger.

Allerede fordelt bonus kan ikke berøres, dog kan administrationsgebyrerne bevirke, at livrenteydelserne, herunder de garanterede ydelser, nedsættes. Endvidere kan de nævnte forbehold i afsnit 2 medføre nedsættelse af livrenteydelserne, herunder også de garanterede ydelser.

11.2.0. Bonusgrupper

De enkelte livrenteforsikringer, aktuelle såvel som ikke-aktuelle, inddeles i 2 bonusgrupper: livrenter med garanterede ydelser og livrenter uden garanterede ydelser. Bonussatserne fastsættes for hver bonusgruppe af pensionskassens bestyrelse efter indstilling fra direktion og aktuar og anmeldes til Finanstilsynet. Bonussatserne for et kalenderår fastsættes inden udgangen af det foregående kalenderår. Ændringer i årets satser skal anmeldes til Finanstilsynet senest på den dato, hvorfra de ønskes anvendt.

Bonusgrupperne er:

1. Eventuelle og aktuelle livrenteforsikringer med garanterede ydelser, det vil sige livrenteforsikringer med ydelsesprofil 10.
2. Eventuelle og aktuelle livrenteforsikringer uden garanterede ydelser, det vil sige livrenteforsikringer med ydelsesprofil 20.

11.2.1. Bonusformer

Inden for hver bonusgruppe fastsættes følgende bonussatser:

Rentebonus til pensionsafkastskattepligtig reserve

Administrationsbonus og gebyrer

Dødsrisikobonus

11.2.2. Principper for fastsættelse af bonussatser

Bonussatser for det kommende år fastlægges af bestyrelsen i november/december med udgangspunkt i reservernes størrelse i de senest opgjorte regnskabstal for år til dato i det indeværende år. Som udgangspunkt fordeles kun bonus for det følgende år, hvis der primo det følgende år forventes at være kollektivt bonuspotentiale, der kan finansiere årets bonus.

Herudover anvendes følgende principper:

Kontorenten for det kommende år fastlægges med udgangspunkt i størrelsen af det kollektive bonuspotentiale og med henblik på at opnå en stabil kontorente.

Administrationsbonus for det kommende år fastlægges med udgangspunkt i størrelsen af det kollektive bonuspotentiale og udfra en sammenligning af det faktiske og forventede omkostningsniveau.

2. ordens intensiteter til risikobonus fastlægges med udgangspunkt i størrelsen af det kollektive bonuspotentiale og på baggrund af en udjævning af den observerede dødelighed.

11.3.0. Bonusberegning og tildeling

Bonusbeløb regnes månedligt, men selve beregningen og tildelingen sker ultimo hvert år eller ved ændring af dækningen i årets løb, hvor den månedlige bonus siden sidste bonustildeling beregnes og tildeles.

Bonustildeling finder sted i forbindelse med en beregning af dækningens kontoreserve.

Har et medlem flere livrenteforsikringer behandles disse som separate forsikringer.

For livrenteforsikringer med garanterede ydelser opretholdes ved bonusberegningen det forhold, som livrenten og den garanterede ydelse har indbyrdes før bonusberegningen.

11.4.0. Kontoreserve

Kontoreserven beregnes på 1. ordensgrundlaget (med beregningsgrundlagets intensiteter og satser) og på 2. ordensgrundlaget (med intensiteter og satser fra bonusreglerne).

I beregningen af den månedlige kontoreserve indgår indskud, forfaldne udbetalinger, risikopræmie, omkostninger, forrentning og PAL-skat.:

Ultimo hver måned er dækningens kontoreserve bestemt som:

$$\begin{aligned} \text{Kontoreserve}(u) = & \text{kontoreserve}(p) \\ & + \text{indskud} \\ & - \text{forfaldne løbende pensionsydelse} \\ & - \text{forfaldne engangsydelser} \\ & - \text{omkostninger} \\ & - \text{risikopræmier} \\ & + \text{rente} \\ & - \text{PAL-skat} \end{aligned}$$

hvor

u = ultimo måneden og p = primo måneden.

Det er tilstræbt ved beregningen af kontoreserven med 1. ordens intensiteter at få en så stor overensstemmelse med den prospektivt beregnede reserve som muligt. De mindre differencer, der fremkommer, og som skyldes forskellige tekniske forhold som fx de anvendte interpolationsmetoder, henføres forholdsmæssigt til risikopræmierne.

11.5.0 Bonusdefinition

Bonusbeløbet udgør forskellen mellem kontoreserven beregnet på 2. ordens intensiteter og satser og kontoreserven beregnet på 1. ordens intensiteter og satser (= den prospektive reserve):

$$\text{Bonusbeløb} = \text{Kontoreserve}^{\text{II}}(u) - [V(u) + \text{bonuskonto}(p)]$$

$V(u)$ er den prospektive reserve ultimo måneden ifølge beregningsgrundlaget.

Bonuskonto(p) er den opsamlede bonus fra sidste bonustildeling til primo beregningsmåneden.

Den samlede bonus for hele året/perioden er summen af de månedlige bonusbeløb for året/perioden = bonuskonto(ultimo tildelingsperioden).

11.6.0 Anvendelse af bonusbeløbet

Bonuskonto(ultimo tildelingsperioden) anvendes til en proportional opskrivning af ydelserne. Herefter nulstilles bonuskontoen.

11.7.0. Rentebonus

Den månedlige forrentning af dækningens kontoreserve og bonuskonto efter fradrag for udgifter til administration og risiko sker med den månedlige rentesats i_R , som er bestemt ud fra den årlige rentesats R ved

$$i_R = (1+R)^{\frac{1}{12}} - 1.$$

Forrentning på 1. ordens grundlaget sker ud fra grundlagsrenten OR .

Forrentning på 2. ordens grundlaget sker ud fra den af bestyrelsen fastsatte kontorente BR . BR fastsættes altid til mindst $OR/(1-PAL\text{skattesats})$.

Kontorente af kontoreserven KR for en periode på m måneder er:

$$KR \left((1+i_{BR})^m - (1+i_{OR})^m \right)$$

Hvorefter der trækkes PAL-skat med

$$PAL\text{skattesats} \cdot \left(KR \left((1+i_{BR})^m - 1 \right) - \min(KR; R_{\text{fri}}) \cdot \left((1+i_{BR})^m - 1 \right) \right)$$

Hvor R_{fri} er pensionsafkastskattefritaget reserve.

11.8.0. Administrationsbonus

Administrationsbonus er den del af bonus, der vedrører administrationsomkostningerne. I beregningsgrundlaget er defineret et fradrag TI som procent af indskud til dækning af administrationsomkostninger mm.

Der fastsættes et 2. ordens fradrag af indskud FI og et indskudsgebyr $\text{Gebyr}_{\text{indskud}}^{\text{LR}}$, hvor indskudsgebyret er den skønnede udgift til oprettelse/ændring af forsikringen, når et indskud modtages.

Endvidere fastsættes et årligt gebyr $\text{Gebyr}_{\text{årligt}}^{\text{LR}}$, som den skønnede årlige udgift til administration af en livrenteforsikring.

Administrationsbonus som posteres på indskudstidspunktet bliver herefter:

$$T1 \cdot \text{indskud} - (\text{FI} \cdot \text{indskud} + \text{Gebyr}_{\text{indskud}}^{\text{LR}})$$

Løbende betales gebyret $\text{Gebyr}_{\text{årligt}}^{\text{LR}}$

Beregningen heraf sker på månedsbasis, men posteres kun på reservekontoen pr. 1. januar eller ved ændringer i løbet af året. Gebyret modregnes så vidt muligt i rente- og risikobonus på den pågældende livrenteforsikring. Hvis rente- og risikobonus for den pågældende periode er mindre end gebyret for den pågældende periode, nedbringes reserven og livrenteydelserne, herunder garanterede ydelser, nedsættes tilsvarende. Dette gælder for såvel opsatte livrenteforsikringer som for livrenteforsikringer under udbetaling.

11.9.0. Risikobonus

2. ordens-intensiteterne betegnes μ_x^{II} og fås ud fra 1. ordens-intensiteterne som følger

$$\mu_x^{\text{II}} = s(x) \cdot \mu_x$$

hvor $s(\cdot)$ er en stykkevis lineær funktion af formen:

$$l(x) = \begin{cases} k_1 \cdot x + m_1, & x < \text{alder}_1 \\ \cdot \\ k_i \cdot x + m_i, & \text{alder}_{i-1} \leq x < \text{alder}_i \\ \cdot \\ k_n \cdot x + m_n, & \text{alder}_{n-1} \leq x \end{cases}$$

For dødsrisikobonus gælder følgende:

I bonusgrupper, der gælder for kønsopdelt beregningsgrundlag, er der fastsat sæt af konstanter $(k_1, \dots, k_n)$ og $(m_1, \dots, m_n)$ for hvert køn, og indenfor hvert køn er der fastsat et sæt af konstanter for tilfælde, hvor risikosummen er positiv og et sæt for tilfælde, hvor risikosummen er negativ.

Dødsrisikobonus er forskellen på prisen for dødsdækningen beregnet på 1. og 2.

Teknisk grundlag for afdeling LR i Lægernes Pensionskasse
ordensgrundlaget.

11.9.1. Beregning af risikopræmier

Risikopræmien R_x^j for overgang fra tilstand i til j beregnes som risikosummen S_x^j ved månedens begyndelse multipliceret med intensiteten μ_x^j for den pågældende overgang, beregnet på medlemmets alder ved månedens begyndelse:

$$R_x^j = S_x^j \mu_x^j$$

11.10.0. Særlige bonushensættelser type A og pensionisttillæg

Af det realiserede resultat opbygges særlige bonushensættelser type A, der tilstræbes at have en sådan størrelse, at de dækker det kapitalkrav, der hører til afdelingen LR.

Hvert år i forbindelse med fastsættelse af bonussatser for det kommende år, fastsættes endvidere pensionisttillæg P, der angiver den enkelte livrenteforsikrings andel af de særlige bonushensættelser type A. Andelen P udbetales som tillæg til de løbende livrenteydelser, herunder garanterede ydelser, og til konverterede garanterede ydelser.

Hvis pensionskassens reservesituation ændres væsentligt i årets løb, kan satserne for pensionisttillæg nedsættes på samme måde som de øvrige bonussatser. En nedsættelse af pensionisttillæggene kan betyde nedgang i de løbende pensionsudbetalinger.

14.0.0. Opgørelser til markedsværdi

Nutidsværdierne af de i § 66 i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser nævnte størrelser opgøres ud fra følgende principper:

14.1.1. Diskonteringsrente

Der anvendes en løbetidsafhængig diskonteringsrate (rentekurve), som beskrevet i ovennævnte bekendtgørelse, bilag 8, stk. 5.

14.1.2. Bedste skøn over de involverede forsikringsrisici

Som bedst mulige skøn over dødeligheden anvendes Finanstilsynets modeldødelighed justeret med et risikotillæg:

$$\mu^k(x, t) = \exp(\beta_1^k r_1(x) + \beta_2^k r_2(x) + \beta_3^k r_3(x)) \mu^{FT,k}(x, t) (1 - \text{risikotillæg})$$

Hvor k er køn, x er alder til tid t , og hvor $\mu^{FT,k}(x, t)$ angiver Finanstilsynets benchmark for den observerede nuværende dødelighed og er givet ved:

$$\mu^{FT,k}(x, t) = \mu^{FT}(x, \text{refår}) (1 - R^k(x))^{|t| - \text{refår}}$$

Her er $R^k(x)$ Finanstilsynets benchmark for levetidsforbedringer, som opdateres årligt og kan findes på Finanstilsynets hjemmeside. Variablen *refår* angiver observationsåret for de benchmarkdødeligheder, som man anvender. [I eksponenten er angivet tid \$t\$ i hele år som udtryk for, at dødeligheden ikke ændres i løbet af året.](#)

Parametrene β_1^k , β_2^k og β_3^k estimeres i forbindelse med den årlige levetidsanalyse af den observerede dødelighed. Funktionerne $r_1(x)$, $r_2(x)$ og $r_3(x)$ er regressorer og er givet ved:

$$r_m(x) = \begin{cases} 1 & , \text{for } x < x_{m-1} \\ \frac{x_m - x}{x_m - x_{m-1}} & , \text{for } x_{m-1} < x < x_m \\ 0 & , \text{for } x \geq x_m \end{cases}$$

hvor $m = 1, 2, 3$ og $(x_0, x_1, x_2, x_3) = (40, 60, 80, 100)$.

Dødeligheden er dermed fastsat på sådan en måde, at der er inkluderet et risikotillæg, jf. ovennævnte bekendtgørelse, bilag 1, punkt 54, som tager højde for usikkerheden i fastsættelse af dødeligheden i pensionskassens bestand, det vil sige den ikke-systematiske del af levetidsrisikoen.

Det bedst mulige skøn over dødeligheden tager dermed højde for de fremtidige levetidsforbedringer og et risikotillæg.

De aktuelle skøn anmeldes til Finanstilsynet efter reglerne for anmeldelse af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed.

14.1.3. Bedste skøn over omkostninger

Med henblik på at indregne nutidsværdien af de forventede fremtidige udgifter til administration i garanterede ydelser og i garanterede fripoliceydelser indregnes værdien af et markedsværdiomkostningsgebyr på passivside. Der er alene tale om indskudsforsikringer, så aktivet er 0.

14.1.4. Generelle regler

Har et medlem flere forskellige livrenteforsikringer regnes disse hver for sig.

14.2.0. Definitioner

Y_i^G = den årlige livrente for forsikring i. Alle forsikringer er indskudsforsikringer og dermed hvilende

$FP_i^G = Y_i^G$ = den årlige hvilende livrente for forsikring i

$MGebyr_{\text{årlig}}^{LR}$ = bedste skøn for det årlige gebyr for en livrenteforsikring

$FremMGebyr_i^{LR} = (K_{216}(x,0,n+m) + I_{GAR,i} \cdot K_{265}(x,0,n+10)) \cdot MGebyr_{\text{årlig}}^{LR}$
 = bedste skøn for værdien af de fremtidige gebyrbetalinger for et medlems i'te livrenteforsikring i LR, hvor passiverne K_{216} og K_{265} er som defineret i afsnit 27 i teknisk grundlag for afdeling LP, og $I_{GAR,i}$ er indikatorfunktionen for, om der er tilknyttet garanterede ydelser til livrenteforsikring i,

Pas = passivet for livrenteforsikringen, jf. afsnit 6,

Pas^M = passiv sammensat som angivet i afsnit 6, og beregnet som angivet i afsnit 27 i teknisk grundlag for afdeling LP med bedste skøn for rentekurve og dødelighed.

Σ_i angiver summering over samtlige livrenteforsikringer i afdelingen.

Erstat.hens = erstatningshensættelser, som er summen af forfaldne ikke udbetalte pensionsydelser + IBNR

KB^{f6r} = kollektivt bonuspotentiale før fordeling af årets realiserede resultat

14.2.1 IBNR og hensættelse:

[5. marts 201328-februar-2013 GG](#)

[4.docxLR14markedsværdi-3.docx](#)

[2806.1203.20122013](#)

[LR14markedsværdi-4 som bilag](#)

Anmeldt til Finanstilsynet den

Teknisk grundlag for afdeling LR i Lægernes Pensionskasse

Der beregnes ingen IBNR-hensættelse i forbindelse med dødsfald.

IBNR-hensættelsen fastsættes derfor til 0.

14.2.2 TV Tillæg som følge af garanteret tilbagekøbsværdi:

TV fastsættes til 0.

14.2.3. Den retrospektive hensættelse (pr. livrenteforsikring i):

Svarer til den prospektive hensættelse på 1. ordensgrundlaget for livrenteforsikringen:

$$\text{Hensæt}_i^{\text{retro}} = Y_i^G \cdot \text{pas}$$

14.2.4. Garanterede ydelser (pr. livrenteforsikring i):

$$\text{Hensæt}Y_i^G = Y_i^G \cdot \text{pas}^M + \text{FremMGebyr}_i^{\text{LR}}, \text{ hvor}$$

$\text{FremMGebyr}_i^{\text{LR}}$ er markedsværdien af de fremtidige gebyrbetalinger for livrenteforsikring i som defineret i § 14.2.0.

Er inkl. risikotillæg jf. regnskabsbekendtgørelsen.

14.2.5. Garanterede fripolicydelser (pr. livrenteforsikring i):

$$\text{Hensæt}FP_i^G = FP_i^G \cdot \text{pas}^M + \text{FremMGebyr}_i^{\text{LR}} = \text{Hensæt}Y_i^G,$$

$$\Delta \text{Hensæt}FP_i^G = \max \{ 0; \text{Hensæt}Y_i^G - \text{Hensæt}FP_i^G \} = 0$$

Er inkl. risikotillæg jf. regnskabsbekendtgørelsen.

14.2.6. Bonuspotentiale på fremtidige præmier (pr. livrenteforsikring i):

$$BP_i = \text{Hensæt}FP_i^G + \Delta \text{Hensæt}FP_i^G - \text{Hensæt}Y_i^G = 0$$

Da der er tale om indskudsforsikringer

14.2.7. Bonuspotentiale på fripolicydelser (pr. pensionsdækning i):

$$BF_i^I = \max \{ 0; \text{Hensæt}_i^{\text{MVretro}} - \text{Hensæt}FP_i^G \}$$

14.2.8. Værdien af garanterede ydelser:

$$\text{BestandHensæt}Y^G = \sum_i \text{Hensæt}Y_i^G$$

14.2.9. Bonuspotentiale på fremtidige præmier:

$$BP = \sum_i BP_i = 0$$

14.2.10. Bonuspotentiale på fripolicydelser:

Beregning af bonuspotentialet på fripolicydelser sker i to skridt, idet bonuspotentialet først beregnes som:

$$BF^1 = \sum_i BF_i^1$$

Er forsikringstagernes andel af det realiserede resultat (FRR) negativt, dækkes det først ved nedskrivning af det kollektive bonuspotential. Lad FRR_1 betegne den del af forsikringstagernes andel af det realiserede resultat FRR, der skal dækkes ved nedskrivning af bonuspotentialet på fripolicydelser.

Herefter fås den endelige størrelse af bonuspotentialet på fripolicydelser:

$$BF = A \cdot BF^1, \text{ hvor } A = \frac{BF^1 - FRR_1}{BF^1}$$

14.2.11. Værdien af den retrospektive hensættelse (pr. livrenteforsikring i):

Værdien af den retrospektive hensættelse for hver livrenteforsikring bestemmes herefter som:

$$VHensæt_i^{MVretro} = HensætY_i^G + A \cdot BF_i^1$$

14.2.12. Værdien af retrospektive hensættelser:

$$BestandVHensæt^{MVretro} = \sum_i VHensæt_i^{MVretro}$$

14.2.13. Pensionshensættelsen (pr. livrenteforsikring i):

$$PensHensæt_i = VHensæt_i^{MVretro}$$

14.2.14 Pensionshensættelser i alt:

$$PensHensæt = BestandVHensæt^{MVretro}$$

14.2.15. Regnskabsposter

$$\text{Garanterede ydelser} = BestandHensætY^G + TV = BestandHensætY^G$$

$$\text{Bonuspotential på fremtidige præmier} = BP = 0$$

$$\text{Bonuspotential på fripolicydelser} = BF$$

11.0.0. Fordeling af resultat og bonusregler

11.0.0. Fordeling af resultat

Årets realiserede resultat er summen af risiko-, omkostnings- og rentegruppens realiserede resultater.

Afdeling Lægernes Enkekasse består af én risikogruppe, én omkostningsgruppe og én rentegruppe.

Det realiserede resultat for risikogruppen, der opgøres som resultatet efter risikobonus, beregnes som de i perioden bogførte betalte 2. ordens risikopræmier fratrukket dels de i perioden bogførte skader inklusiv ændringer i tekniske reserver såsom ~~RBNS, IBNR og erstatningshensættelser, herunder RBNS og IBNR, bortset fra ændringer i den del af erstatningshensættelserne, der alene vedrører forfaldne ikke-udbetalte pensionsydelse~~r, og dels den ændring i administrationshensættelsen, som ovennævnte risikoresultat giver anledning til (det vil sige 3 pct. af ovennævnte risikopræmier fratrukket de bogførte skader inklusiv ændringer i tekniske reserver). Gruppens realiserede resultat før risikobonus fremkommer ved at korrigere resultatet efter risikobonus med den i perioden udloddede risikobonus.

Det realiserede resultat for omkostningsgruppen beregnes som:

- de i perioden bogførte forsikringsmæssige administrationsomkostninger
- ændringen i administrationshensættelsen (på 3 pct. der er indeholdt i den retrospektive hensættelse), der ikke skyldes den tilskrevne forrentning eller risikoresultatet.

Der er ikke omkostningsbonus i afdeling Lægernes Enkekasse.

Renteresultatet for rentegruppen opgøres som:

- Teknisk resultat
- + overført investeringsafkast
- + pensionsafkastskat
- + tilskrivning af bonus
- + ændring i kollektivt bonuspotentiale
- + ændring i bonuspotentiale på fripolicydelse, som er foretaget i medfør af punkt 1 eller 3 nedenfor
- ~~+ ændringer i den del af erstatningshensættelserne, der alene vedrører forfaldne ikke-udbetalte pensionsydelse~~r
- risikoresultat (efter bonus)
- omkostningsresultat

De realiserede resultater opgøres månedligt.

Det samlede realiserede resultat fremgår af en note til regnskabet.

1. Periodens realiserede renteresultat disponeres således, at såfremt det er positivt, tildeles egenkapitalen den del af det realiserede resultat, som svarer til en forrentning med nøgletal 1 af egenkapitalen (for afdelingen) primo perioden.

Egenkapitalens forrentning kan ikke overstige størrelsen af det realiserede renteresultat. I den udstrækning, at periodens realiserede renteresultat ikke giver mulighed for denne forrentning, overføres den manglende forrentning til en skyggekonto for egenkapitalen. Den manglende forrentning fremgår af en note til regnskabet. Skyggekontoen for egenkapitalen forrentes efter samme regler som egenkapitalen.

Fremføringen af skyggekontoen for egenkapitalen foregår således:

$$\text{Skyggekonto}_{\text{ultimo}} = \text{skyggekonto}_{\text{primo}} \cdot (1 + \text{nøgletal}1/100)^{1/12} + \text{manglende forrentning af egenkapitalen}_{\text{vedr. perioden}} - \text{manglende forrentning overført til egenkapitalen}_{\text{vedr. tidligere perioder}}$$

Er periodens realiserede renteresultat større end egenkapitalens forrentning tilbagebetales først et eventuel forbrug for bonuspotentiale på fripolicydelser og dernæst en eventuel skyggekonto for egenkapitalen.

Hvis periodens realiserede renteresultat er negativt, skal egenkapitalen endvidere dække en eventuel resterende del af årets negative realiserede resultat, som ikke kan dækkes af de forsikredes midler, jf. stk. 3. Det beløb, som egenkapitalen hermed reduceres med, tilskrives skyggekontoen for egenkapitalen.

2. Bestyrelsen kan i en given periode afstå fra at give egenkapitalen fuld forrentning, herunder tilskrive egenkapitalen så meget manglende forrentning som muligt. En sådan beslutning vil fremgå af regnskabet, eventuelt i form af nedskrivning af saldoen på skyggekontoen for egenkapitalen. Den herved afståede egenkapitalforrentning kan ikke senere medføre større forrentning af egenkapitalen end anført i stk. 2, når der bortses fra bestemmelsen i stk. 1.
3. Periodens realiserede renteresultat herudover, dog reduceret for pensionsafkastskat, fordeles til medlemmer og pensionister, herunder i form af henlæggelser til kollektivt bonuspotentiale.

Hvis periodens realiserede renteresultat er negativt, bærer forsikringstagerne deres andel ved reduktion af det kollektive bonuspotentiale, indtil dette er opbrugt, og da ved forholdsmæssig reduktion af bonuspotentialet på fripolicydelser.

Såfremt bonuspotentialet på fripolicydelser ikke fuldt ud kan dække forsikringstagerne andel af årets realiserede renteresultat, dækkes det resterende beløb af egenkapitalen.

4. Hvis periodens risikoresultat for risikogruppen er positivt, henlægges resultatet til kollektivt bonuspotentiale for risikogruppen. Er periodens risikoresultat ne-

gativt, dækkes det først ved nedskrivning af det kollektive bonuspotentiale. Såfremt det kollektive bonuspotentiale for risikogruppen ikke fuldt ud kan dække risikogruppens negative risikoresultat, dækkes det resterende beløb af egenkapitalen. Det beløb, som egenkapitalen reduceres med, tilskrives skyggekontoen for risikogruppen.

5. Hvis periodens omkostningsresultat er positivt, henlægges resultatet til kollektivt bonuspotentiale for omkostningsgruppen. Er periodens omkostningsresultat negativt, dækkes det først ved nedskrivning af det kollektive bonuspotentiale. Såfremt det kollektive bonuspotentiale for en omkostningsgruppe ikke fuldt ud kan dække gruppens negative omkostningsresultat, dækkes det resterende beløb af egenkapitalen. Det beløb, som egenkapitalen reduceres med, tilskrives skyggekontoen for omkostningsgruppen.
6. Ovenstående regler gælder fra og med regnskabsåret 2011 og kan ændres af bestyrelsen med anmeldelse til Finanstilsynet.

11.1.0. Bonusregulativ

Dette bonusregulativ gælder for alle medlemmer og enker i Lægernes Enkekasse indtil videre.

Reglerne for bonusfordeling kan ændres med virkning for bonusfordelinger fremover.

11.2.0. Bonusgrupper

De enkelte policer inddeles i to bonusgrupper: eventuelle og aktuelle.

11.2.1. Bonusformer

Indenfor hver bonusgruppe fastsættes følgende bonussatser:

Rentebonus
Dødsrisikobonus

11.2.2. Principper for fastsættelse af bonussatser

Bonussatser fastlægges af bestyrelsen på baggrund af et afsluttet kalenderårsregnskab med udgangspunkt i størrelsen af det kollektive bonuspotentiale og andre reserver med henblik på at opnå en stabil bonustilskrivning og med henblik på at sikre, at bestandens aktiver afvikles i rimelig takt med afviklingen af bestanden.

11.3.0. Bonusberegning og tildeling

Bonusbeløb regnes månedligt, men selve beregningen og tildelingen sker pr. 1. januar eller ved ændring af dækningen i årets løb, hvor den månedlige bonus siden sidste bonustildeling beregnes og tildeles.

Bonustildeling finder sted i forbindelse med en beregning af pensionsdækningens kontoreserve.

11.3.1. **Kontoreserve**

Kontoreserven beregnes på 1. ordensgrundlaget (med beregningsgrundlagets intensiteter og satser) og på 2. ordensgrundlaget (med intensiteter og satser fra bonusreglerne).

I beregningen af den månedlige kontoreserve indgår risikopræmie, pensionsydelse, forrentning og PAL-skat.

Ultimo hver måned er dækningens kontoreserve bestemt som:

$$\begin{aligned} \text{Kontoreserve}(u) = & \text{kontoreserve}(p) \\ & - \text{PAL-skat} \\ & - \text{forfaldne løbende pensionsydelse} \\ & - \text{risikopræmier} \\ & + \text{rente} \end{aligned}$$

hvor

u = ultimo måneden og p = primo måneden.

Det er tilstræbt ved beregningen af kontoreserven med 1. ordens intensiteter at få en så stor overensstemmelse med den prospektivt beregnede reserve som muligt. De mindre differencer, der fremkommer, og som skyldes forskellige tekniske forhold som fx de anvendte interpolationsmetoder, henføres til risikopræmierne.

11.3.2. **Bonusdefinition**

Bonusbeløbet udgør forskellen mellem kontoreserven beregnet på 2. ordens intensiteter og satser og kontoreserven beregnet på 1. ordens intensiteter og satser (= den prospektive reserve):

$$\text{Bonusbeløb} = \text{Kontoreserve}^{\text{II}}(u) - [V(u) + \text{bonuskonto}(p)]$$

V(u) er den prospektive reserve ultimo måneden ifølge beregningsgrundlaget.

Bonuskonto(p) er den opsamlede bonus fra sidste bonustildeling til primo beregningsmåneden.

Den samlede bonus for hele året/perioden er summen af de månedlige bonusbeløb for året/perioden = bonuskonto(ultimo tildelingsperioden).

11.3.2. **Anvendelse af bonusbeløbet**

Bonus anvendes som indskud til forhøjelse af policens pension med brug af passiv jf. afsnit 4.

11.3.3. **Rentebonus**

Den månedlige forrentning af dækningens kontoreserve og bonuskonto efter fradrag for udgifter til risiko sker med den månedlige rentesats i_R , som er bestemt ud fra den årlige rentesats R ved

$$i_R = (1 + R)^{\frac{1}{12}} - 1.$$

Forrentning på 1. ordens grundlaget sker ud fra grundlagsrenten OR.

Forrentning på 2. ordens grundlaget sker ud fra den af bestyrelsen fastsatte konto-rente BR. BR fastsættes altid til mindst OR/(1-PALskattesats).

Rentebonus af kontoreserven KR for en periode på m måneder er:

$$KR \left((1 + i_{BR})^m - (1 + i_{OR})^m \right)$$

Hvorefter der trækkes PAL-skat med

$$PALskattesats \cdot \left(KR \left((1 + i_{BR})^m - 1 \right) - \min(KR; R_{fri}) \cdot \left((1 + i_{BR})^m - 1 \right) \right)$$

Hvor R_{fri} er pensionsafkastskattefritaget reserve.

11.3.4. Risikobonus

2. ordens-intensiteterne betegnes og μ_y^{II} , og fås ud fra 1. ordensintensiteterne som følger

$$\mu_x^{\text{II}} = s(x) \cdot \mu_x$$

$$\mu_y^{\text{II}} = t(x) \cdot \mu_y$$

hvor $s(\cdot)$ og $t(\cdot)$ er stykkevis lineære funktioner af formen:

$$l(x) = \begin{cases} k_1 \cdot x + m_1, & x < \text{alder}_1 \\ \cdot \\ k_i \cdot x + m_i, & \text{alder}_{i-1} \leq x < \text{alder}_i \\ \cdot \\ k_n \cdot x + m_n, & \text{alder}_{n-1} \leq x \end{cases}$$

Dødsrisikobonus er forskellen på prisen for dødsdækningen beregnet på 1. og 2. ordensgrundlaget.

Risikobonus kan godt være negativ og modregnes i givet fald så vidt muligt i positiv rente på den pågældende dækning.

11.4.0. Tillæg til de løbende pensionsudbetalinger

For Lægernes Enkekasse er beregnet en egenkapital, som stammer fra egenkapita-

len før fusionen med Lægernes Pensionskasse. Egenkapitalen skal indeholde tilstrækkelige midler til at kunne modsvare betydelige fald i aktivernes værdi og stigninger i pensionshensættelserne som følge af øget levetid.

Såfremt egenkapitalen skønnes at have tilstrækkelig størrelse til at opfylde dens formål, tilstræbes det, at pensionisterne får udbetalt andel af egenkapitalen i form af et pensionistillæg i forbindelse med den løbende pensionsudbetaling, som typisk vil medføre tilsvarende fald i kravet til egenkapitalen.

Pensionistillægget P fastsættes samtidigt med pensionistillæggene for de øvrige afdelinger i Lægernes Pensionskasse. Hvis reservesituationen i Lægernes Enkekasse eller i Lægernes Pensionskasse ændres væsentligt i årets løb, kan satsen for pensionistillægget nedsættes. En nedsættelse af pensionistillægget kan betyde nedgang i de løbende pensionsudbetalinger.

14.0.0. Opgørelser til markedsværdi

Nutidsværdierne af de i § 66 i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikrings-selskabers og tværgående pensionskasser nævnte størrelser opgøres ud fra følgende principper:

14.1.1. Diskonteringsrente

Der anvendes en løbetidsafhængig diskonteringsrate, som beskrevet i ovennævnte bekendtgørelse, bilag 8, stk. 5.

14.1.2. Bedste skøn over de involverede forsikringsrisici

Som bedst mulige skøn over dødeligheden anvendes Finanstilsynets modeldødelighed justeret med et risikotillæg:

$$\mu^k(x, t) = \exp(\beta_1^k r_1(x) + \beta_2^k r_2(x) + \beta_3^k r_3(x)) \mu^{FT,k}(x, t) (1 - \text{risikotillæg})$$

Hvor k er køn, x er alder til tid t , og hvor $\mu^{FT,k}(x, t)$ angiver Finanstilsynets benchmark for den observerede nuværende dødelighed og er givet ved:

$$\mu^{FT,k}(x, t) = \mu^{FT}(x, \text{refår}) (1 - R^k(x))^{t - \text{refår}}$$

Her er $R^k(x)$ Finanstilsynets benchmark for levetidsforbedringer, som opdateres årligt og kan findes på Finanstilsynets hjemmeside. Variablen refår angiver observationsåret for de benchmarkdødeligheder, som man anvender. [I eksponenten er angivet tid \$t\$ i hele år som udtryk for, at dødeligheden ikke ændres i løbet af året.](#)

Parametrene β_1^k , β_2^k og β_{23}^k estimeres i forbindelse med den årlige levetidsanalyse af den observerede dødelighed. Funktionerne $r_1(x)$, $r_2(x)$ og $r_3(x)$ er regressorer og er givet ved:

$$r_m(x) = \begin{cases} 1 & , \text{for } x < x_{m-1} \\ \frac{x_m - x}{x_m - x_{m-1}} & , \text{for } x_{m-1} < x < x_m \\ 0 & , \text{for } x \geq x_m \end{cases}$$

hvor $m = 1, 2, 3$ og $(x_0, x_1, x_2, x_3) = (40, 60, 80, 100)$.

Dødeligheden er dermed fastsat på sådan en måde, at der er inkluderet et risikotillæg, jf. ovennævnte bekendtgørelse, bilag 1, punkt 54, som tager højde for usikkerheden i fastsættelse af dødeligheden i pensionskassens bestand, det vil sige den ikke-systematiske del af levetidsrisikoen.

Det bedst mulige skøn over dødeligheden tager dermed højde for de fremtidige levetidsforbedringer og et risikotillæg.

De aktuelle skøn anmeldes til Finanstilsynet efter reglerne for anmeldelse af det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed.

14.1.3. Bedste skøn over omkostninger

Med henblik på at indregne værdien af et fremtidigt omkostningsresultat i værdien af den retrospektive hensættelse, er den retrospektive hensættelse for hver pensionsdækning i markedsværdiberegningerne forhøjet med 3 pct. svarende til, at der i 1. ordens grundlaget er en administrationshensættelse på 3 pct. af den retrospektive hensættelse

14.2.0. Definitioner

$Y_i^G = FP_i^G$ = den årlige pension = fripolice for police i, da der ikke længere er præmiebetaling i afdelingen. Beregningen er sket på grundlaget $G = 1$. ordens grundlaget.

Pas^G = passiv, jf. afsnit 4.1.0 eller 4.2.0, beregnet på 1. ordens grundlaget

Pas^M = passiv sammensat som angivet i afsnit 4.1.0 eller 4.2.0 og beregnet på markedsværdigrundlaget som angivet i afsnit 27 i teknisk grundlag for afdeling LP med bedste skøn for rentekurve og dødelighed

Pas^{MF} = passiv sammensat som angivet i afsnit 4.1.0 eller 4.2.0 og beregnet på markedsværdigrundlaget som angivet i afsnit 27 i teknisk grundlag for afdeling LP med bedste skøn for rentekurve (PAL-friholdt) og dødelighed

PAL_{fri_i} = PAL-friholdt beløb for police i = hensættelse 1.1.1983 dog højst den retrospektive hensættelse

Σ_i angiver summering over samtlige policer i bestanden.

Erstat.hens = erstatningshensættelser, [som er summen af forfaldne ikke udbetalte pensionsydelse + IBNR](#)

KB^{for} = kollektivt bonuspotentiale før fordeling af årets realiserede resultat

14.2.1. IBNR og hensættelse:

Hensættelser for indtrufne men endnu ikke anmeldte forsikringsbegivenheder sættes til 0.

14.2.2. TV Tillæg som følge af garanteret tilbagekøbsværdi:

TV er 0, da policerne ikke er tilknyttet mulighed for tilbagekøb.

14.2.3. Den retrospektive hensættelse (pr. police i):

Svarer til den prospektive hensættelse på 1. ordensgrundlaget med tillæg af administrationshensættelse:

$Hensæt_i^{MVretro} = (1 + AH) \cdot Hensæt_i^{retro}$, hvor

Teknisk grundlag for Lægernes Enkekasse

$$\text{Hensæt}_i^{\text{retro}} = Y_i^G \cdot \text{pas}^G$$

14.2.4. Garanterede ydelser (pr. police i):

$$\text{Hensæt}Y_i^G = (Y_i^G - \frac{\text{PALfri}_i}{\text{pas}^G}) \cdot \text{pas}^M + \frac{\text{PALfri}_i}{\text{pas}^G} \cdot \text{pas}^{\text{MF}}$$

Er inkl. risikotillæg, jf. regnskabsbekendtgørelsens § 52, nr. 9.

14.2.5. Garanterede fripolicydelser (pr. police i):

$$\text{HensætFP}_i^G = \text{Hensæt}Y_i^G = (\text{FP}_i^G - \frac{\text{PALfri}_i}{\text{pas}^G}) \cdot \text{pas}^M + \frac{\text{PALfri}_i}{\text{pas}^G} \cdot \text{pas}^{\text{MF}},$$

$$\Delta\text{HensætFP}_i^G = \max\{0; \text{Hensæt}Y_i^G - \text{HensætFP}_i^G\} = 0$$

Er inkl. risikotillæg, jf. regnskabsbekendtgørelsens § 52, nr. 9.

14.2.6. Bonuspotentiale på fremtidige præmier (pr. police i):

$$\text{BP}_i = \text{HensætFP}_i^G + \Delta\text{HensætFP}_i^G - \text{Hensæt}Y_i^G = 0$$

14.2.7. Bonuspotentiale på fripolicydelser (pr. police i):

$$\text{BF}_i^I = \max\{0; \text{Hensæt}_i^{\text{MVretro}} - \text{HensætFP}_i^G\}$$

14.2.8. Værdien af garanterede ydelser:

$$\text{BestandHensæt}Y^G = \sum_i \text{Hensæt}Y_i^G$$

14.2.9. Værdien af garanterede fripolicydelser:

$$\text{BestandHensætFP}^G = \sum_i \text{HensætFP}_i^G$$

14.2.10. Bonuspotentiale på fremtidige præmier:

$$\text{BP} = \sum_i \text{BP}_i = 0$$

14.2.11. Bonuspotentiale på fripolicydelser:

Beregning af bonuspotentialet på fripolicydelser sker i to skridt, idet bonuspotentialet først beregnes som:

$$\text{BF}^I = \sum_i \text{BF}_i^I$$

Er forsikringstagernes andel af det realiserede resultat (FRR) negativt, dækkes det først

ved nedskrivning af det kollektive bonuspotentiale, og herefter ved nedskrivning af bonuspotentialet på fripolicydelser ved beregning af forholdet:

$$A = \begin{cases} 1, & \text{hvis } KB^{\text{før}} \geq -FRR, \\ \frac{\text{Formuen}_{LE} - \text{Egenkapital}_{LE} - \text{Erstat.hens} - \sum_i \text{Hensæt}Y_i^G}{BF^I}, & \text{hvis } KB^{\text{før}} < -FRR < KB^{\text{før}} + BF^I \\ 0, & \text{hvis } KB^{\text{før}} + BF^I \leq -FRR \end{cases}$$

A kan således højst antage værdien 1.

Herefter fås den endelige størrelse af bonuspotentialet på fripolicydelser:

$$BF = A \cdot BF^I$$

14.2.12. Værdien af den retrospektive hensættelse (pr. police i):

Værdien af den retrospektive hensættelse for hver police bestemmes herefter som:

$$V\text{Hensæt}_i^{\text{retro}} = \text{Hensæt}Y_i^G + A \cdot BF_i^I$$

14.2.13. Værdien af retrospektive hensættelser:

$$\text{Bestand}V\text{Hensæt}^{\text{retro}} = \sum_i V\text{Hensæt}_i^{\text{retro}}$$

14.2.14. Pensionshensættelsen (pr. police i):

$$\text{PensHensæt}_i = V\text{Hensæt}_i^{\text{retro}}$$

14.2.15 Pensionshensættelser i alt:

$$\text{PensHensæt} = \text{Bestand}V\text{Hensæt}^{\text{retro}}$$

14.2.16. Regnskabsposter

$$\text{Garanterede ydelser} = \text{BestandHensæt}Y^G + TV = \text{BestandHensæt}Y^G$$

$$\text{Bonuspotentiale på fremtidige præmier} = BP$$

$$\text{Bonuspotentiale på fripolicydelser} = BF$$